

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

ČETRTEK

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

Nekaj časa bo šlo še navzdol

Herman Rigelnik in Dušan Šešok v Črnomlju — Hitrih in enostavnih rešitev ne bo — Vroča debata o tem, kaj je politika, kaj pa gospodarstvo

ČRNOMELJ — Verjetno med velikim številom belokranjskih družbenih in zasebnih podjetnikov in članov občinskih vlad ni bilo dosti takih, ki bi pričakovali, da bodo na belokranjske probleme, ki sta jih podpredsedniku vlade mag. Hermanu Rigelniku in ministru za industrijo Dušanu Šešoku v ponedeljek nazivala predsednika črnomeljske in metliške vlade Anton Horvat in Jože Matekovič, dobili ponujene enostavne rešitve. Preveč jih je in preveč zapleteni so.

Anton Horvat je poudaril predvsem nelikvidnost velikega dela črnomeljskega gospodarstva, hitro naraščajoče število brezposelnih, ki grozi kmalu preseči tisoč, šibko pomoč demografsko ogroženim in željo, da bi mednarodni mejni prehod na Vinici čimprej dobil carinsko izpostavo za blagovni promet. Jože Matekovič pa je potožil predvsem nad oskrbo s pitno vodo v metliški občini, nad nekvalitetnim električnim tokom in problemi, ki jih pri-

naša meja s Hrvaško. Mag. Rigelnik je obljubil pomoč vlade, postopno in od primera do primera, pri čemer pa je poudaril, da niso dovolj le pridne roke, temveč je danes potrebna tudi večja mera podjetniškega duha, ki ga v Beli

PROF. SRAKA O DEMOKRACIJI

ŠENTJERNEJ — Krajevni odbor slovenskih krščanskih demokratov iz Šentjerneja prireja prvi del predavanj z naslovom Demokracija, kaj je to. Predavanje bo v nedeljo, 18. oktobra, ob 15. uri v osnovni šoli Šentjernej. Predaval bo prof. Janez Sraka.

PODVIG IGORJA KOGOJA

HAVAJI — Novomeški triatlonec Igor Kogoj je na letošnjem svetovnem prvenstvu na Havajih, imenovanem tudi "Ironman triatlon", dosegel izjemnih uspehov. Med 1400 triatlonci iz preko 50 držav je zasedel imenitno 19. mesto, za 3,8 km pavanja, 180 km kolesarstva in 42 km teka je potreboval 8 ur in 52 minut in se tako uvrstil v najožjo svetovno triatlonsko elito.

O BELOKRANJSKEM GOSPODARSTVU — Herman Rigelnik in Dušan Šešok sta prisluhnila predsednikoma izvršnih svetov belokranjskih občin in gospodarstvenikom, obljubila pomoč, a veliko več načelne kot konkretne. (Foto: T. Jakše)

Krek — slovenski Mojzes in vzor

Ob 75-letnici Janeza E. Kreka prireditve v Šentjanžu — Srečanja s kmeti, starostniki in ženami — Okrogli mizi o zadružništvu — Shod SKD v Sevnici

ŠENTJANŽ, SEVNICA — Janez Evangelist Krek (1865—1917) je bil velik človek. 75. obletnice njegove smrti so se preteklo nedeljo v Šentjanžu, kjer je Krek tudi umrl, spomnili prvaki slovenskih krščanskih demokratov na čelu z Ivanom Omanom, članom predsedstva Slovenije in podpredsednikom SKD, ter Lojzeto Peterleto, predsednikom SKD.

V nabito polni dvorani prosvetnega doma so pozdravili tudi goste iz drugih krajev domovine, iz tujine pa še posebej Gotharda Kaiserja (CDU), podžupana nemškega Obirgheim, ki tesno sodeluje s Krčani. O pomenu Krekovega dela in izročila sta govorila Ivan Oman in dr. Jože Osterc. Oman je dejal, da je bil

Krek slovenski Mojzes, Osterc pa je navedel zanimivo misel predstojnika zadružnega raziskovalnega inštituta na dunajski univerzi, dr. Patere, ki se je nedavno mudil v naši državi: »Najboljše

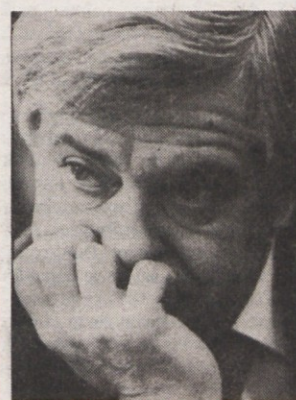
Igor Umek je menil, da Slovenija potrebuje stabilizacijo in da je ta tudi izjemno razvojno pomembna. Potrebno bi bilo stabilno vladno, ki bi delovala vsaj 4 leta. Prvaki SKD so prepričani, da bodo na bližnjih volitvah dobili relativno večino. O sedanjih, prehodnih Drnovškovi vladi so rekli tudi, da je naredila več napak kot dobrega. Zato je bila konstruktivna nezaupnica Peterletovi vladi, ki je neugodno odmevala tudi v tujini, napaka, ki se ne bi smela ponoviti, so poudarili na shodu SKD. Le-tega sta z nastopom obogatila mešani pevski zbor Lisce pod vodstvom Staneta Pečka in sevnikijska pihalna godba.

sredstvo za razvoj zadružništva v Sloveniji je, da ga razumete.

Še pred proslavo se je Lojze Peterle srečal in pogovarjal s šentjanškimi ženami, Ivan Oman, dr. Osterc, Franc

V drugi polovici tedna bo deževno vreme.

Milan Kučan kandidira še enkrat

LJUBLJANA — Dvornov, ali bo sedanjí predsednik predsedstva Republike Slovenije znova kandidiral za to mesto, ni več. V četrtek je na izjemno dobro obiskani novinarski konferenci v Cankarjevem domu pobudnikom za njegovo kandidacijo sporočil, da njihovo državljansko pobudo sprejema in da bo kandidiral kot nestrankarski kandidat, za kar pa predhodno potrebuje 5.000 podpisov državljanov. Pobudniki se zanje ne bojijo, saj je njihov glasnik dr. Matjaž Kmecl ob tej priložnosti dejal, da potrebujemo predsednika z globljo človeško in politično modrostjo, takšnega, ki v sebi združuje odločnost in strpnost, daljnovidnost in poslušnost za vse vrste drobnih sprotnih težav, in da takega predsednika imamo že sedaj.

Državljanstvo pobudo za kandidacijo Milana Kučana, ki je, kot so poudarili na konferenci, postal pojem nepopustljivega demokratičnega reformizma, je podpisalo blizu 300 uglednih imen slovenskega javnega življenja. Predsednik odbora za volilne aktivnosti je postal dr. Zdenko Roter, upokojeni profesor FDV iz Metlike. Kandidat za predsednika bo moral do 11. novembra zbrati 5.000 podpisov podpore, zbiranje pa bo organizirano tako, da bodo pri pristojnih občinskih in krajevnih uradih podpisniki na predpisanih obrazcih z oznako P-1 izrazili podporo neposredno, lahko pa tudi posredno prek pošte na naslov: Milan Kučan, Ljubljana, enota 61101, p.p. 250.

M. L.

Rešitev za Riko

Nastale štiri družbe, delavci pa ne bodo ostali brez kruha

RIBNICA - V teh dneh so v ribniškem Riku zaključili prvo fazo saniranja podjetja. Rezultat je, da so štiri Rikove družbe z oktobrom pričele delati kot samostojne družbe, ki imajo zagotovljeno tržišča in ki začno poslovati na svoje. Ker so bili vsi zaposleni še vedno zaposleni pri Riku Holdingu, so se dogovorili, da v prvi fazi štiri Rikove družbe, in sicer Rikostroj, Riko IND, Lakična in Rikova družba v Loškem Potoku, vzamejo toliko delavcev, kolikor jih potrebujejo, da bi lahko v okviru zagotovljene prodaje najbolje poslovali.

Presežek delavcev, ki so prej delali v teh družbah, je obdržal Holding. Večino njih je v začetku meseca poslal na začasno čakanje na delo, kar po zahtevanju direktorja Mirka Jančigaja še zdaleč ne pomeni, da bodo ostali brez zaposlitve. Jančigaj namreč meni, da je zelo spodbudno, da je na Holdingu ostalo veliko ustvarjalnih ljudi, ki bodo lahko izpeljali drugo fazo saniranja podjetja.

M. L.-S.

INES RAZVIL NOVO GENERACIJO IZDELKOV

SEVNICA - Pred poldrugim letom je sevniki Ines zaradi izgube tržišča v bivši Jugoslaviji zabelel v dokaj težaven položaj. Število delavcev se je od 36 do danes zmanjšalo na 25. Kot pravi direktor Inesa Bojan Lipovšek, je od nekdanjega domačega trga ostala le Slovenija, iščejo stike z Madžari, računajo pa še na Češko. Te dni bo nared nova generacija izdelkov, ki bo na ogled tudi na ljubljanskem sejmu sodobne elektronike.

MINISTER BAVČAR V OSILNICO

OSILNICA - Igor Bavčar, minister za notranje zadeve in predsednik Demokratske stranke Slovenije, se bo udeležil okroglega mize, ki bo v nedeljo, 18. oktobra, ob 10. uri v kino dvorani v Osilnici. Poleg o državnih mejah s Hrvaško in zapletih v zvezi z njo, se bodo ob tej priložnosti pogovorili še o razvojnih programih krajevnih skupnosti Osilnica in o bodoči lokalni samoupravi.

Danes v Dolenjskem listu

- na 3. strani:
- Brez odkazila pade polovica lesa
- na 4. strani:
- Novomeški urbanizem pred pogrebom?
- na 6. strani:
- Sevnikiški zrak bo manj onesnažen
- 8. strani:
- Novinarji Dolenjskega lista komentirajo
- na 10. strani:
- Morilcu s črpalke najvišja kazen
- na 9. strani:
- Kako se je spreminjala meja na Gorjancih
- na 10. strani:
- Aritmija brežiškega mestnega srca
- na 16. strani:
- Glas pozabljenih ljudi ob Kolpi
- na 24. strani:
- Čigavo je čmo naselje Koreja?

PRIČAKUJEJO ZMAGO — Lojze Peterle je obiskal tudi boštanjkega obrtnika Jureta Šlogarja, dom oskrbovancev v Sevnici, na koncu, v nedeljo zvečer pa so prvaki SKD obiskali še kmetijo Mirtovih na Blanci, se tamkaj pogovarjali z deseterico kmetov in svoj celodnevni obisk v sevnikiški občini, ki ga je pripravil predsednik SKD Sevnica, Jože Asič, sklenili s srečanjem s krajanji Blance. Tamkaj so ustanovili tudi krajevni odbor SKD. Na posnetku: Lojze Peterle je na shodu v Sevnici končal takole: »Če je bila naša zmaga na volitvah malce nepričakovana, zdaj vsi to pričakujejo!« Poleg sedijo: dr. Osterc, Oman, Umek, Miro Gačnik, podpredsednik SKD Sevnica, Deželak in Miklavčič. (Foto: P. P.)

Nič od kralja Matjaža

Poti nazaj ni več! Ali bomo čakali, da biološke zakonitosti opravijo svoje, ali bomo z zakoni reševali zagate, zlasti okoli odprave pridobljenih vrednot? Doklej še bodo delovali kriteriji privilegijev, ne pa merila uspešnosti, usposobljenosti in etike? Ali Slovenci kot narod res nimamo sistema vrednot? To so le nekatera bolj retorična vprašanja iz ust prvakov slovenske krščanske demokracije na okrogli mizi o zadružništvu od Kreka do danes. In če iz istih virov prihajajo tožbe, da je sedanja liberalistična tržna kmetijska politika uničujoča za slovensko kmetijstvo, da je slabša, kot je bila prej "partijska", se zdi, da je nekaj precej narobe. Spet se prepleta pomanjkanje smisla za globalno, strateško in za posamično usodo slehernega kmeta, ki mu je znal tako tenkočutno prisluhniti Krek in mu že tedaj, v precej težjih časih pomagati, da ni šla njegova kmetija na boben.

Naši kmetje so pripravljene še bolj trdo delati kot doslej, ker vedo, da ne morejo ničesar pričakovati od kralja Matjaža, kot bi dejal Krek. Vedo, da ne morejo pričakovati, da bi hribovske kmetije dobile od države takšno neposredno podporo (ne premije!), kot to zmore dati bogata Švica. Toda vsaj pri tako elementarnih zadevah, kot sta, denimo, prevozna cesta in telefon, država ne bi smela povsem odpovedati, če se že diči s tem, da je dobro organizirana. Le tako bodo kmetje začutili, da so zaželeni člen družbe.

P. PERC

Brez dela pol mladih in žensk

Zaposlenost se na Dolenjskem in v Beli krajini še naprej zmanjšuje — Vendar nekaj več potreb po delavcih — Spodbude za nova delovna mesta vlečejo

NOVO MESTO — Po podatkih novomeške enote Zavoda za zaposlovanje je bilo konec avgusta v dolenjskih in belokranjskih občinah 2,2 odst. manj zaposlenih kot na začetku leta. V primerjavi z enakim lanskim obdobjem je imelo delo kar 4,8 odst. manj ljudi, od tega v gospodarstvu 6,2 odst. manj, medtem ko je bila zaposlenost v negospodarstvu malenkost višja, pri obrtnikih pa celo za 2,3 odst.

V gospodarstvu se je število zaposlenih zmanjšalo v vseh panogah z izjemo trgovine, finančnih, tehničnih in poslovnih storitev, kar za 12 odst. pa se je

VELIKO ZANIMANJE ZA STANOVANJSKA POSOJILA

LJUBLJANA - Za posojila, ki jih je pred meseci razpisal republiški Stanovanjski sklad za prenovu, gradnjo in nakup stanovanj, so prodali skoraj 10 tisoč obrazcev za vloge. Od 1. do 5. oktobra so prejeli 541 vlog, skupni znesek pa je presegal vsoto denarja. Ker je čas za oddajo vlog do konca meseca, na Skladu pričakujejo, da bo skupna vsota zaprosenih posojil za približno petkrat presegla razpisano. Iz dolenjskih občin je do 5. oktobra oddalo vloge 24 prosilcev, kar zneslo približno 4,4 odst. zaprosenega zneska. Največ vlog je prišlo iz Maribora in iz ljubljanskih občin.

PREMALO IZKORIŠČENA GEOTERMALNA ENERGIJA

LJUBLJANA - Prejšnji teden je Geološki zavod Ljubljana organiziral posvet na temo Mineralne in termalne vode v gospodarstvu in znanosti Slovenije. Razgovora so se udeležili strokovnjaki iz različnih področij: geologije, energetike, zdravstva, kmetijstva, kemije, ekonomije, prava in zaštite okolja. Slovenija ima tako po svoji količini kakor tudi po kemijski sestavi velike zaloge termalnih in mineralnih vod, ki jih izkoriščamo predvsem za pitje in kopanje, zelo malo pa za ogrevanje. Strokovnjaki so menili, da lahko z energetsko rabo geotermalne energije zmanjšamo energetsko odvisnost Slovenije, hkrati pa termomineralne vode ne onesnažujejo okolja.

povečalo v družbenih dejavnostih. Po posameznih občinah se je povprečna zaposlenost zmanjšala različno, najbolj, za 7,6 odst., v Trebnjem, najmanj pa v Črnomlju, za 4 odst. Zmanjšal se je tudi delež celotnega aktivnega prebivalstva. Konec polletja sta imeli regiji 45.472

• Rešitev problematike so predvsem nova delovna mesta. Ena od oblik spodbujanja zaposlovanja je natečaj ministrstva za delo za sofinanciranje odpiranja novih delovnih mest. Zanj je bilo na Dolenjskem in v Beli krajini veliko zanimanja, saj se je prijavilo 171 delodajalcev za 887 novih delovnih mest. Do konca avgusta je bilo odobrenih 164 vlog za 633 delovnih mest, zares zaposlilo pa je 47 delodajalcev zaenkrat 145 brezposelnih delavcev. 310 brezposelnih od 482 načrtovanih je trenutno zaposlenih v raznih programih javnih del, ki zahtevajo predvsem manj kvalificirano moško, zato pa izobraženo žensko delovno silo.

aktivnih prebivalcev ali 554 manj kot leto poprej.

Do konca avgusta so podjetja pri zavodu prijavila 2.376 potreb po delavcih in pripravnikih, kar je skoraj 40 odst. več kot lani. To naj bi vendarle kazalo na rahlo oživljanje zaposlovanja. Kljub temu brezposelnost še kar narašča. Konec avgusta je bilo na zavodu prijavljenih že 4.042 brezposelnih, kar je skoraj 40 odst. več kot v enakem lanskem obdobju. Najbolj se je brezposelnost povečala v Trebnjem in Novem mestu, manj pa v Črnomlju in Metliki. Med iskanci zaposlitve je skoraj polovica starih

DOLENJSKI LIST
Vaš četrtkov prijatelj

Ljubljansko pismo

Težko je biti Slovenec, zlasti prvi

Milanu Kučanu žalitve namesto priznanja

LJUBLJANA - Predvolilni čas se naglo izteka; zdaj zdaj bo tu 6. december, praznična nedelja, ko bomo državljani Republike Slovenije volili predsednika republike, poslance v državni zbor, člane državnega sveta in predstavnike lokalnih interesov. 10. decembra pa še predstavnike delodajalcev, delojemalcev, kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev oz. predstavnike negospodarskih dejavnosti. Vse manjše stranke mrzlično sklepajo koalicije za skupne nastope na volitvah, velike in močne pa si obetajo uspeh tudi, če se bodo na volitvah pojavile samostojno, in jim zato ni do zavezništva. Po javnomnenjskih raziskavah imata zdaj največ možnosti za ugoden izid na volitvah Liberalno-demokratska stranka (11,9 odst. telefonskih naročnikov) in Socialdemokratska prenova (10,1 odst.), največ, kar 47,8 odst. naključno izbrani telefonskih naročnikov pa je na vprašanje, katero stranko bi volili, odgovorilo: "Ne vem".

Nekatere stranke so v sedanjih predvolilnih ihti tudi že začele na veliko obrekovati tako predsednika republike kot vlade. Najti moramo svojega predsednika! Pišejo. Milanu Kučanu zlasti zamerijo presojo, da se sedanja demokracija v Sloveniji ni rodila šele z nastopom Demosa, temveč da je sad stoletnih svobodoljubnih težajev slovenskega naroda, ki so jih izpričevale vse tri slovenske narodove vojske: Maistrova, partizanska in - lani junija - nova slovenska teritorialna odbramba. Predsednikov nastop na nedavni ("sicer stanovski") proslavi borcev NOB ocenjujejo kot neetično dejanje, češ da je, po članku "Iz hlapčevstva v politični rasizem", (Slovenec, 3.10.1992), "v zelo

razbolelo nacionalno tematiko poskušal vnesti element simbolnosti, občevajavnosti, ne nazadnje, internacionalnosti, zgrajene na postulatih protifašistične Evrope. Veteranom se niti ni zdelo vredno izbrisati zvezd in komunističnih simbolov z zastav, tako da je bilo možno videti nekdanje zastave SRS s spremljajočo zvezdarsko navlako, ki pač ne more predstavljati kontinuitete v razvoju slovenske države, kot je to izpostavil Kučan, ki je s prirreditelji vred v bran tej tezi pripeljal še častno četo slovenske vojske in Maistrove borce za severno mejo. Privoščil si je torej predvolilno kampanjo in kasneje zopet začel pogrevati teme o spravi namesto o pravnih državah..." In tako dalje in tako naprej v enakem nekultiviranem mračnjakem stilu.

Takšno pisanje ljudi, ki si s potvarjanjem zgodovine prizadevajo v predvolilnem času (s)kovati politični kapital, spet kliče po svežitvi našega zgodovinskega spomina. Naj namesto komentiranja tega pisanja citiram le tele misli Cirila Zlobca iz njegove najnovejše knjige Lepo je biti Slovenec, ni pa lahko: "Vse kaže, da svoji preteklosti ne moremo ubežati in da pogosto neodgovorno drug drugega obtožujemo za potvarjanja in laži za zločine, za vseh vrst nečednosti in vsega, kar v najhujših časih človek in narod zmoreta najhujšega. Če smo že tako oslepljeni od sovraštva, ozirimo se nase s pogledom drugih: v letih druge svetovne vojne je bilo partizansko gibanje od Balkana do Jadrana, torej tudi naš narodnoosvobodilni boj, neiztrgljivi del zavezniške koalicije proti fašističnim silam osi. In to ne samo po naših, ampak po evropskih zgodovinskih in moralno-političnih kriterijih. Na kateri strani so bili tisti, ki se zdaj trudijo, da bi oblatili narodnoosvobodilni boj in njegovo Osvobodilno fronto, pa je tudi že povedala evropska zgodovina. Najzaslužnejši za zmago v lanski vojni in doseg suverenosti so prejeli republiška priznanja. Predsednika predsedstva RS ni bilo med njimi. Ga ni zaslužil?"

VINKO BLATNIK

do 26 let, prvo zaposlitev išče 30 odst. brezposelnih, težje zaposljivih je 23 odst. Skoraj polovica brezposelnih je žensk, strokovno usposobljenih od tretje stopnje naprej pa dobra polovica. Brezposelnih zaradi stečaja podjetja je največ v novomeški občini, in sicer 17 odst. Skupaj z brezposelnostjo narašča število upravičencev do socialnih pomoči. Konec avgusta je prejelo denarno nadomestilo, ki je v povprečju znašalo 24.149 tolarjev, 911 upravičencev. Do denarne pomoči so bili upravičeni 603 brezposelni. Ta pomoč je v povprečju znašala 8.824 tolarjev.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Danes srečanje dolenjskih podjetnikov

V Novem mestu bo ustanovna skupščina

NOVO MESTO — Na pobudo slovenskih podjetnikov v Avstraliji so člani Avstralsko-slovenske konference lani jeseni poslali v Slovenijo predlog za ustanovitev mednarodnega združenja slovenski razvojni partnerji. Vlada, gospodarska zbornica, konferenca za Slovenijo svetovni kongres in razne ustanove v Sloveniji so predlog brez izjeme sprejele, ga podprle in zagotovile pomoč v okviru svojih možnosti. Mednarodni svet združenja je junija letos ob navzočnosti delegatov iz 9 držav sklepal o ustanovitvi take organizacije za Slovenijo, na kar so slovenski podjetniki ustanovili združenje tudi za našo državo.

Združenje je nevladna, nepolitična in neprofitna organizacija. Je svetovna mreža poslovnih, strokovnjakov in drugih zainteresiranih Slovencev in prijateljev Slovenije, ki imajo vpliv v poslovnem svetu in dragocene izkušnje. Njihova pobuda sega tudi v našo pokrajino: danes ob 13. uri bo v konferenčni sobi hotela Metropol v Novem mestu ustanovna skupščina za dolenjsko regijo in Belo krajino, na katero vabijo podjetnike in podjetnice z območja širše Dolenjske. Predsednik iniciativnega odbora za DIB je dr. Peter Jerman, direktor sektorja za razvoj podjetništva v tovarni zdravil Krka. Na skupščini bodo predstavili mednarodno združenje, imenovali predsednika za DIB regijo ter razpravljali o dosedanjem delu in programu za 1992/93.

T. GOŠNIK

Brežiški obrat Adrie v rokah Toma z Mirne

Z delom bo začelo vseh 174 zaposlenih

BREŽICE — 174 delavcev brežiškega obrata Adrie Caravan je že dalj časa brez dela čakalo doma in upalo, da se z njihovim obratom ne bo zgodilo najhujše. V začetku minulega tedna so na zboru delavcev izvedeli, da ga je prevzela delniška družba TOM, tovarna opreme z Mirne, ki je sicer hči novomeške Adrie.

V brežiškem obratu bodo uvedli operacijsko proizvodnjo različnih elementov za Trimove bivalnike. Še naprej bodo v njihovem proizvodnem programu tudi posebni tipi počitniških prikolic, saj so delavci za njihovo izdelavo primerno usposobljeni. Po besedah direktorja Janeza Dulca v podjetju TOM računajo, da bodo ravno zaradi tega konkurenčni in bodo uspeli s ponudbo Adrie Caravan. Po novem bodo v Brežice prenesli tudi del proizvodnje oblaženega pohištva, saj mirenka tovarna nima dovolj zmogljivosti. V ta namen so že izbrali nekaj delav, ki se bodo pričele za konfekcijska opravila. Ohranili bodo tudi obstoječi in že uveljavljeni servis za prikolice. Direktor Dulc načrtuje postopno uvajanje nove proizvodnje, tako da bi po dveh ali treh

• Delavci zaradi neljubih izkušenj iz preteklosti omenjenim obljubam ne verjamejo povsem. V minulih dvajsetih letih so namreč že prevečkrat sedeli na podobnih zborih, kjer jim je vodstvo podjetja vsakokrat obljubljalo boljše čase. Kljub obljubam so bili vedno najslabše plačani, proizvodnja pa je bila tako zelo motena, da so se ravno zaradi nje večkrat zatekli k stavki.

mesecih obrat že moral ekonomsko samostojno delovati.

Podpis pogodbe med Adrie Caravan in podjetjem TOM je po mnenju glavnega direktorja Adrie Caravan Danila Plesničarja eden prvih korakov do končne ozdravitve tega novomeškega podjetja. Kot je razložil na zboru, bodo v prihodnje vse proizvodnje prikolic prenesli na eno mesto, to je v Novo mesto. Tako ravnanje jim nalagajo ekonomski in tržni razlogi, zaradi katerih so nameravali brežiški obrat v kratkem zapreti. Ponudba mirenkega podjetja je tako prišla ravno v najbolj pravem času. Po Plesničarjevih besedah je podjetje ponudilo tržno dovolj zanimiv program, ki bo zagotovil zaposlitev vsem dosedanjim delavcem.

B. D.-G.

• Preštevanje kosti zagotovo ne bo rešilo Slovenije. (D. L. — Bebler)

Brez kratkoročnih rešitev

Kočevje: okrogla miza o socialni problematiki

KOČEVJE — V četrtek, 8. oktobra, je bila v prostorih kočevske srednje šole okrogla miza o socialnih problemih v občini. Na njej so redkih izjem okroglo mize ustanov nanizali vrsto problemov, med možnostmi za njihovo reševanje pa poudarili le dolgoročno usmeritev kočevske občine, da bi poiskali in razvijali tista področja, panoge in dela, ki bi dajala tak dohodek, da bi ljudje lahko normalno živeli.

Svetovalec za zaposlitev na kočevskem zavodu za zaposlovanje je povedal, da je kočevska občina po številu brezposelnih med najvišjimi v Sloveniji. Brezposelnost je trenutno 23-odst., saj je od 6150 zaposlenih kar 1371 brezposelnih. Povedal je, da se bo brezposelnost še stopnjevala, saj denimo trajne presežke delavcev predvideva tudi Inkop, ki jih do sedaj ni imel. O različnih težajih, šolninah in programih preusposabljanja, kot oblikah pomoči za brezposelne, je govorila psihologinja iz zavoda, Adela Vlašič, o 66 investicijah v

malo gospodarstvo in problemih pri zagotavljanju zelenih profilov delavcev in s tem o poraznem odzivu brezposelnih na tečaje za šivilje in mizarje pa predstavnik občine.

Predsednik izvršnega sveta Alojz Petek je dejal, da se kot socialni problemi obravnavajo brezposelnost, da pa imajo še večje probleme tisti, ki delajo, pa ne zaslužijo dovolj, da bi lahko preživeli. Dejaj, da je edini socialni program, da se zagotovi ljudem delovna mesta, ki jim bodo omogočila normalen zaslužek, in zatrdil, da bodo zato s pospeševanjem razvoja drobnega gospodarstva nadaljevali.

Predstavniki osnovnih, poklicnih in srednjih šol so govorili o odrazu hudih socialnih razmer na slabšo opremljenost učencev s šolskimi potrebščinami in knjigami, zmanjšanje števila kosil in povečano potrebo po brezplačnih malicah ter o načinih reševanja teh problemov.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Predstavili mrežo inovacij

SPIM — slovenska podjetniško-inovacijska mreža — Združene informacije na enem mestu

NOVO MESTO — Pretekli teden so predstavniki Gospodarske zbornice Slovenije in ministrstva za malo gospodarstvo v Novem mestu predstavili dolenjskim in belokranjskim inovatorjem, obrtnikom, podjetnikom in občinskim delavcem, ki se ukvarjajo s problematiko malega gospodarstva, slovensko podjetniško inovacijsko mrežo — SPIM.

Janko Jerman, predstavnik Gospodarske zbornice Slovenije, je v uvodu povedal, da se na Gospodarsko zbornico kot tudi na ministrstvo za malo gospodarstvo, vsak dan obrača veliko ljudi, ki iščejo informacije o inovacijah ipd. Zato so se odločili, da oblikujejo informacijsko mrežo, ki bo povezovala celotno Slovenijo, hkrati pa bo povezana tudi z mrežo Alpe—Jadran. V organi-

zacijo mreže se je vključilo tudi ministrstvo za malo gospodarstvo, Zveza inovatorjev Slovenije, Univerza v Mariboru in Obrtna zbornica Slovenije.

Vse informacije, tudi mednarodne, bodo zbiral v centru za informacijski sistem pri Gospodarski zbornici, enkrat mesečno pa jih bodo dostavljali članom mreže. Namen SPIM-a je združiti informacije, poslovne in strokovne aktivnosti in jih organizirano posredovati zainteresiranim.

Delo informatorjev bodo opravljali ljudje, ki so sicer že zaposleni v službah, ki pokrivajo področje malega gospodarstva, za njihovo izobraževanje pa bo denar prispevalo ministrstvo za malo gospodarstvo.

J. D.

naša anketa

Razvajeni slovenski kupci?

Zadnje leto ali dve je bila Slovenija skoraj raj za potrošnike: trgovin, kolikor jih hočeš, z izbiro, kot še nikoli, in odprtih, kadar si je mogoče zamisliti. Le denarja za najrazličnejše nakupe ima večina vse manj. Ali je imelo slovensko ministrstvo za trgovino pod vodstvom zdaj že bivšega ministra Jožeta Jeraja nje v mislih, ko je pripravljalo pravilnik o delovnem času v trgovini, se ne ve. Ve pa se, naj bi novi pravilnik po zahodnih zgledih vpeljal enotnejši tržni red, po katerem naj bi bile prodajalne odprte največ 60 ur na teden, z dodatnimi 20 urami v izjemnih primerih dežurstev, turistične sezone ipd. Ob nedeljah in praznikih naj bi bile prodajalne zaprte. Zadnji slovenski pravilnik, ki še ni sprejet, dokaj natančno določa tudi čas odpiranja in zapiranja prodajal, ki naj bi ga še natančneje določil pristojni občinski organ. Svetovalka trgovinskega ministra Jelka Barlič zagotavlja, da so le poskušali izenačiti delovne pogoje trgovskih podjetij in zasebnikov ter preprečiti neelojalno konkurenco in anarhijo na tem področju. Zasebniki po mnenju oblasti kajpada neelojalno konkurirajo, ko razvajenim slovenskim kupcem strežejo tudi zvečer, ob sobotah popoldne in ob nedeljah, ko so družbene trgovine pač zaprte. Da bi potrošnikom pustila iluzijo, da se nekdo ravna po njihovih željah, morebitne neelojalne zaslužkarje, ki so pripravljeni več delati, pa primerno obdavčila, oblasti očitno ne pade na pamet.

JOŽE PERKO, Market Perko in Šentpetru: »Z najnovejšo akcijo bi družbene trgovine spet rade monopol in če bodo uspeli, bo to vračanje v stare čase. V nedeljo odprta trgovina ne prinaša dobička, ampak je to moja prijaznost do ljudi, ki zaradi različnih razlogov že prej niso kupili vsega potrebne. Kupujejo mleko in kruh, vikendaši pa tudi kaj drugega, česar v domači trgovini ni na policah. Tudi sam bi rad imel nedeljo zase, vendar moram čim več delati tudi zaradi visoke najemnine.«

RADO CURK, upokojenec iz Črnomlja: »Prav je, da imamo privatno trgovino, ki odpre vrata ob vsaki uri, če stranka potka nanje. Če hoče kdo to zdaj omejiti in delovni čas predpisati, je to predvsem iz nevoščljivosti in bojazni pred konkurenco. Za potrošnike bi bil to korak nazaj. Sprašujem se, kaj smo potem sploh pridobili z osamosvojitvijo in tržno naravnostjo, če bomo na tak način zavirali privatno iniciativo.«

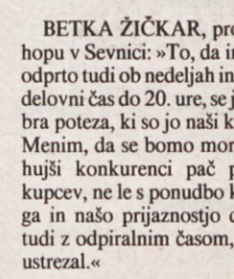

MARJAN BRIŠKI, lastnik samopostrežbe Briški v Kočevju: »Zdi se mi prav, da bi uvedli red, da bi se vedelo, od kdaj do kdaj so trgovine odprte. To, da ni reda, za kar bi po mojem morala skrbeti občina, se najbolj vidi ob praznikih, ko nihče ne ve, koliko mleka in kruha je treba ob takih dneh nabaviti. Bil bi za to, da bi bilo ob nedeljah zaprto. Tisti, ki dela sam, bi delal noč in dan, če pa imaš zaposlene, moraš misliti tudi nanje.«

ANA HENIGMAN, lastnica trgovine Hani v Ribnici: »Če bo veljalo za vse, da bodo trgovine ob nedeljah zaprte, bo tudi meni ustrezalo. Menim pa, da se bodo ljudje na to, še posebno v poletnem času, težko navadili. Zato bi bilo dobro, da bi na nov delovni čas trgovin prešli postopno. V Ribnici so sedaj ob nedeljah odprte tri trgovine. Dobro bi bilo, da bi se med seboj sporazumno dogovorile o razdelitvi dežurstev skozi vse leto.«

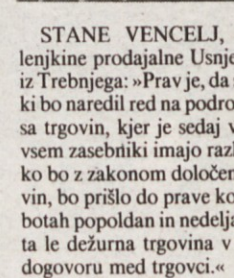
SILVESTER JAKŠA iz Gradca: »Ko so se pojavile privatne trgovine, so se tiste v družbeni lasti hitro odzvale tako z delovnim časom kot z bogatejšo izbiro blaga in prijaznejšim odnosom do strank. To je dokaz, da je konkurenca zdrava in v korist potrošnikom, da spodbuja kakovost izbire in postrežbe. Tudi možnost, da se odpravi v privatno trgovino, ko so vse druge zaprte, je za potrošnike dragocena pridobitev.«

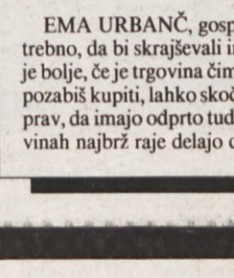
BETKA ŽIČKAR, prodajalka v Euroshoppu v Senvnici: »To, da imamo prodajalno odprto tudi ob nedeljah in da smo podaljšali delovni čas do 20. ure, se je izkazalo kot dobra poteza, ki so jo naši kupci lepo sprejeli. Menim, da se bomo morali trgovci ob vse hujši konkurenci pač prilagajati željam kupcev, ne le s ponudbo kakovostnega blaga in našo prijaznostjo do strank, ampak tudi z odpiralnim časom, ki jim bo najbolj ustrežal.«

ALOJZ ŠKRABL, lastnik zasebne trgovine na Čatežu ob Savi: »Po mojem nov predlog ni v redu. Zakaj ne bi pustili trgovcem delati, dokleje hočejo, če to želijo? Mislim, da imajo tu prste vmes družbene trgovine, ki se niso zmogle prilagoditi takemu delovnemu času. Ni nujno, da se ravno v vsem brezglavo zgledujemo po tujini. Pametneje bi bilo, da bi dobro prisluhnili potrebam strank.«

STANE VENCELJ, poslovodja Dolenjske prodajalne Usnje v Novem mestu iz Trebnjeja: »Prav je, da se sprejme zakon, ki bo naredil red na področju delovnega časa trgovin, kjer je sedaj velik nered. Predvsem zasebniki imajo različno odprto. Šele ko bo z zakonom določen delovni čas trgovin, bo prišlo do prave konkurence. Ob sobotah popoldan in nedeljah pa naj bo odprta le dežurna trgovina v kraju, seveda po dogovoru med trgovci.«

EMA URBANČ, gospodinja iz Velike vasi pri Krškem: »Najbrž ni potrebno, da bi skrajševali in strogo predpisovali delovni čas trgovin. Za ljudi je bolje, če je trgovina čim več odprta. Če se zgodi, da v soboto kakšno stvar pozabiš kupiti, lahko skočiš ponjo v nedeljo. Trgovci pa vedo svoje. Enim je prav, da imajo odprto tudi ob nedeljah, drugim je to odveč. V zasebnih trgovinah najbrž raje delajo cele dneve, saj delajo 'zase'«

DAN PRIDELOVALCEV IN LJUBITELJEV SADJA

METLIKA — V soboto in nedeljo, 17. in 18. oktobra, bodo na grajskem dvorišču v Metliki na belokranjskem sadjarskem dnevu prišli na svoj račun vsi ljubitelji sadja. Prireditve se bo pričela v soboto ob 15. uri s prodajno razstavo jabolk iz novih belokranjskih nasadov, nato pa bo ob 16. uri razstava in degustacija hrušk in predstavitev starejših sort jabolk. Predavalca bosta priznana strokovnjaka inž. France Lombergar in mag. Alojz Mustar. V nedeljo se bo prodajna razstava pričela ob 9. dopoldne, ob 10.30 pa bo degustacija sort hrušk in pokušnja sadnih dobrot, ki jih bo pripravil Aktiv kmečkih žena.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Z jesenjo se je na mizicah branjevk pojavil tudi kostanj. Zaenkrat ima še takšno ceno (150 SIT), da se splača kar sam oditi v naravo in izlet po gozdu zaključiti s peko kostanja. V ponedeljek smo na nekaj mestih videli tudi kupe štorovk in dežnikaric. Štorovke so ponujali po 80 tolarjev. Ostala ponudba na tržnici: malancani 100, radič 150, banane 90, grozdje 100, domača jabolka 40, čebula 40, slive 50, jajca 12 do 15, med 300, kutina 60, fižol 150, korenček 70, repa 40. Pri Sadju in zelenjavi je zelje po 36, banane 90, limone 189, kislje zelje 129, solata 259, rdeči radič 340, korenje 79 in česen 231 tolarjev. Pri Đeladinju so banane 90, varaždinsko zelje 45, grozdje 80, solata 180, česen 300, pomaranče 100, banane 180, hruške 90, brstični ohrovt 250, paražitnik 120, suhe slive 250, čebula 40, krompir 35 in sok Bravo 110 tolarjev.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotnem sejmu je bilo naprodaj 158 do tri mesece starih in 85 starejših prašičev. Prvih so prodali 98 po 320 do 350 tolarjev, drugih pa 33 po 230 do 250 tolarjev kilogram žive teže.

• Sedanja vlada se v odnosu do kmetijstva uspešno spreneveda. (Zagožen)

Kmetijski nasveti

Tudi pri parklju se molze

Veterinar dr. Borut Zemljič, ki je za založbo Kmečki glas te dni dokončal knjigo o negi in zdravljenju govejih parkljev, rad pove tola dogodek: Pred leti sem v ormoški občini opravil raziskavo krav pri kmetih, ki so trdili, da v njihovih čredah ni nikakršnih težav s parklji. Po opravljenem delu se je izkazalo, da je v tem pogledu prizadetih 48 odst. vseh živali. Čeprav še niso šepale ali kako drugače kazale znakov bolezni, je veterinarjevo oko odkrilo prepoznavne bolezenske spremembe.

Tako je s temi boleznimi parkljev, ki v intenzivni mlečni reji spadajo med tri najpomembnejše vzroke za izgubo, čeprav površen opazovalec tega gotovo ne bi pričakoval. Zal ravno tako tudi mnogo rejci, ki podcenjujejo skrb za zdravje živali, potem pa tarnajo, da se reja ne izplača. Prihraniti skušajo tam, kjer se prihraniti ne da.

Nega parkljev seveda stane, vendar stroške kmalu poplača. V Nemčiji so izračunali, da stane preventivna pri 100-glavi čredi 250.000 tolarjev v našem denarju. Ta denar dobi rejec povrnjen, saj je ob opuščenju skrbi za parklje potrebno vsako leto izločiti iz reje vsaj 5 odst. živali, kar je mnogo večja izguba. Velika je izguba tudi zaradi manjšega prirasta mesa ali manj mleka, ki ga dajejo obolele živali. Izguba mleka znaša od 5 do 30 odst., to je strokovno dokazano. Živali, ki imajo težave s parklji, priraščajo tudi do 20 odst. manj, posebno prizadete pa so lahko plemenske živali, ki jih je zaradi navidez banalnih bolezenskih težav potrebno izločiti iz reje in napotiti v klavnico.

Podcenjevanje nege govejih parkljev se kaže tudi v tem, da se mnogi lastniki obolelih živali sami poskušajo v veterinarstvu in z nestrokovnimi posegi zapacajo zdravljenje. Bolezni parkljev nikakor niso preprosta zadeva, že to, da so razdeljena v enajst skupin, govori o zapletenosti. V ilustracijo jih zgolj naštejmo: medparkljino vnetje kože, čezmerna obraba roževine na peti parklja, roženika, tilom ali polž, bradavičastost vnetje kože na peti parklja, globoko vnetje v medparkljini reži, panaricij ali vnetje kože na kroni parklja, globoka zajeda podplata, nastop ali kužno vnetje pododerme, razpoka ali fisura parklja, nekužno razpršeno vnetje pododerme in nepravilne oblike parkljev. Pametnemu dovolji!

Inž. M. L.

Brez odkazila pade polovica lesa

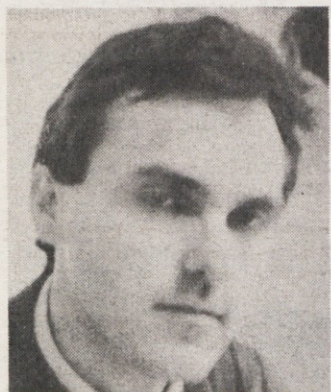
Sevniški gozdarji so pripravljeni brezplačno svetovati in brezplačno je tudi odkazilo, ki je še zmeraj obvezno, kot to določa zakon

SEVNICA — »Gozdarji nismo nasprotniki sečenj. Vemo, da se je v gozdu sekalo in se bo sekalo. Prepričani pa smo, da je mogoče ob strokovno primerem poseku zadostiti gozdu in lastniku. Zato še enkrat pozivam lastnike gozdov: pokličite nas in poskušali vam bomo svetovati.« poudarja upravljatelj sevniške gozdne uprave pri delovni skupnosti skupnih služb GG Brežice, dipl. inž. gozdarstva Danilo Pavlin.

Delavci te uprave delajo namesto bodoče javne službe vse, kar jim predpisuje veljavni zakon o gozdovih. S sofinanciranjem gozdarske službe za zasebne gozdove in gozdove v družbeni lasti, za katere obstaja po zakonu o denaciona-

lizaciji obveznost vračanja, je ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pričelo v začetku lanskega leta. Sofinanciranje so uvedli zaradi ukinutve plačevanja biološke amortizacije v zasebnih gozdovih in prepovedi sečnje zaradi moratorija. Gozdarji posebej poudarjajo, da je odkazilo še zmeraj obvezno. Odkazilo je brezplačno, prav tako kakršenkoli nasvet v zvezi z gozdom. Dovolj je, da lastniki pokličejo gozdarje po telefonu (82-425) ali pa se oglasijo na Gozdni upravi v Sevnici.

Na območju sevniške občine gozdni posestniki lani in letos posekali od

Danilo Pavlin

Zlata metliška trgatev

Zlato na ocenjevanju v Mariboru, doma pa odlična frankinja — Trgatev naj bi bila ta teden končana

METLIKA — Metliška Vinska klet je te dni kar pridno obirala. Trgatev v Mariboru na mednarodnem vinskem ocenjevanju osmih srednjeevropskih držav, imenovanem Vinoforum, je končana, kleti pa je prinesla laskavo boro: od petih razstavljenih vrst vina je dobila za pozno trgatev laškega rizlinga zlato medaljo, za roze, metliško črnino in za šardone srebrno medaljo, za laški rizling pa priznanje.

Prava trgatev z odkupom grozdja pa v Beli krajini še traja in se bo zaradi dežja nekoliko zavlekla. Rane sorte in 124 ton kraljevine so pospravili že v prvem

• Letošnje vino bodo ljubitelji lahko pokusili še pred martinovim, in sicer kot mlado vino. V metliški kleti ga pripravljajo kakih 20 tisoč litrov. Že konec tega meseca bo ustekleničeno za distribucijo v trgovine, kjer naj bi se po zakonu lahko prodajalo med 1. novembrom in novim letom.

tednu, trgatev laškega rizlinga pa je bila letos zaradi suše nekoliko slabša in manj kakovostna, zato ga bo precejšen del končal v steklenicah z enotnim vinom belokranjscem. Za boljše kvalitete laškega rizlinga so letos lahko namenili le 150 hl mošta. Frankinje so nabrali 445 ton, od tega je bilo 35 ton za vrhunsko kakovost s sladkorjem nad 85 Oeokslejevih stopinj oziroma s povprečjem 88 Oeokslejevih stopinj, kar znaša skoraj 20 odstotkov sladkorja. Iz tega pričakujejo zares visokokvalitetno buteljirano črnino. Frankinje je bila nasploh zelo dobra, saj je imela celotna količina poprečje skoraj

Mleku ista cena

Povrnjenih le še 68 odst. pridelovalnih stroškov, kar je najmanj doslej

LJUBLJANA — Čeprav je že pol leta nespremenjena, se odkupna cena za mleko še vedno ne bo povečala. Za oktobra oddano mleko bodo rejci molznici dobili po 21,40 tolarja za liter, seveda s povprečno 3,6-odstotno toľščo. S tem plačilom bo povrnjenih le še 68 odstotkov pridelovalnih stroškov, kakršne je na osnovi modelnih kalkulacij (kmetija z 11 kravami in 3.800-litrsko povprečno letno molznostjo) za ta čas izračunal ekonomski oddelk Kmetijskega inštituta Slovenije. To pomeni, da v zadnjih letih mleko ni bilo še nikoli slabše plačano, kot je sedaj, to pa je posledica velikega presežka mleka na trgu in hkratne liberalne oz. trde stabilizacijske politike sedanje slovenske vlade, ki jo vodi dr. Janez Drnovšek. Kmetijski minister mag. Jože Protnar, ki je ob neki priložnosti izjavil, da so modelne kalkulacije inštituta zastarele, se zavzema, da bi kmetje dobili za mleko vsaj toliko, da bi imeli povrnjenih 75 odstotkov pridelovalnih stroškov, vendar glede tega očitno v vladi nima odločilne besede.

skupne količine evidentiranega poseka kar polovico neodkazanega lesa. Gozdarji sicer menijo, da skupna količina posekanega lesa glede na potencial gozdov ni pretirana. Bolj jih skrbi sestava posekanega lesa, saj so posestniki zvečine sekali najbolj kakovostna in

• Po ukinutvi plačevanja biološke amortizacije GG Brežice nima denarja, ki je bil poprej namenjen za gojenje gozdov. Za zasebne gozdove za nujna gojitvena dela po pogodbi z GG je lani ministrstvo za kmetijstvo primaknilo še polovico denarja, preostalo pa lastnik, medtem ko je letos država bolj skopuška in daje le četrtino potrebnega denarja, največje breme pa ostaja na plečih gozdnih posestnikov. Ti že lani sploh niso bili pripravljeni kaj dosti skrbeti za gojitvena dela v gozdovih, saj so le 24 odst. površin obdelali lastniki, ostale gozdove pa gozdarji. Zaradi slabega plačila je letos še manj pripravljenosti za tovrstna dela. Sevniški gozdarji opozarjajo, da je zavoljo neopravljenih gojitvenih del marsikje že nastala nepopravljiva škoda.

najdebelejša drevesa. Prav tako so gozdni posestniki pozabljali na redčenje v mlajših sestojih gozdov, kjer bi bilo to najbolj potrebno. Gozdarje tudi skrbi veliko število golosekov. Za njihovo sanacijo bodo morali poskrbeti lastniki sami, ker od drugod pač ne morejo pričakovati denarja.

P. PERC

82 stopinj. Od tega je kakih 10 ton iz okolice Šentjerneja in Škocjana nenejane za cvček, računajo pa, da bodo za cvček nabrali tudi okoli 60 ton žametovke, kar naj bi zadostovalo za normalno prodajo cvčka. Ta teden še obirajo žametno črnino in če bo vreme ugodno, bodo konec tedna celotno trgatev tudi končali.

V lastnih vinogradih ima zadruga še nekaj laškega in renskega rizlinga. Izbor najkvalitetnejšega grozdja, po predvidenju 4 do 5 ton, nameravajo še pustiti na trtah za morebitno pozno trgatev.

T. J.

Vrnili precej zemlje in gozdov

Po številu izdanih odločb o vrnitvi nacionaliziranega premoženja so Trebanjci na tretjem mestu — Problemi pri vračanju arondiranih zemljišč

TREBNJE — V trebanjski občini so izdali že 22 delnih in 9 celotnih odločb o vračanju odvzetega premoženja in so po poročilu republiške vlade, ki ga je izdala glede na število izdanih odločb, na tretjem mestu v Sloveniji. Vrnjenih je bilo nekaj več kot 173 hektarjev gozdov in več kot 8 hektarjev kmetijske zemlje. Do sedaj so zemljišča vrnil: Gozdno gospodarstvo Novo mesto in Brežice ter ministrstvo za kmetijstvo in občina Trebnje.

Prejeli so že 298 zahtevkov po vrnitvi z nacionalizacijo odvzetega premoženja, pričakujejo pa, da se bo do začetka junija prihodnjega leta, ko se zaključi rok za oddajo vlog, število zahtevkov povečalo še najmanj za 100. Od sedanjih zahtevkov se jih 9 nanaša na vračanje stanovanj, poslovnih prostorov in stavbnih zemljišč, 3 zahtevki za vračanje podjetij in 287 za vračanje kmetijskih zemljišč in gozdov. Kar 60 odst. zahtevkov pa se nanaša na vračilo arondirane zemlje. Arondirana zemljišča so v lasti trebanjske kmetijske zadruge. Vračilo te zemlje pa še ni stekelo, ker nimajo podrobnih zakonskih navodil, kako bodo to izvedli.

Poleg nejasnih zakonskih določil v republiki še nista bila sprejeta odškodninski in kmetijski sklad; ker odškodninskega sklada še ni, ne morejo izdati odločb, ki se nanašajo na vračilo odškodnine. Vse odločbe, ki so že rešene, so v glavnem tudi pravnoomočne in vpisane v zemljiško knjigo. Sprejeli so že tudi zahtevke za vračilo gradov Trebnje

• Najboljši grb na svetu je plug na polju. (Švicarski pregovor)

DICURAN FORTE — herbicid za jesensko zatiranje plevelov v žitih — 1 kg 3.761 SIT, VITAVAX — razkužilo za žita 886,40 SIT. Prodajalna SEJALEC, C. komandanta Staneta 3, Novo mesto, tel. (068) 24-132

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanič

Grozdje še čaka

Ta teden bodo odrezani zadnji grozdi žametovke, te zanimive sorte, ki se nam v slabih letih zameri. Toda ne samo po svoji krivdi. Letos se je žametovka večinoma pokazala v najboljši luči, toda spet ne po naši zaslugi. Narava uravnava mnogokrat prav tisto, kar hoče človek v svoji kratkovidnosti porušiti. Zmeren nastavek grozda žametovke je letos dokaz za to. Kako sladka je lahko ta sorta in kako lepo obarvana je jagodna kožica! Okus in organoleptične značilnosti rdečega vina so odvisne od dozorelosti jagodne kožice, kar se približno ujema tudi s sladkorno stopnjo jagodnega soka, ne pa popolnoma. Letos je možno to bogastvo barvil, arom in kakovosti taninov raztopiti oz. izlužiti v mošt v pravi meri, da bodo cvček, metliška črnina in ostala rdeča vina iz Posavja boljša, kot smo jih vajeni zadnjih 20 let. Uspela letošnja vina bodo kazala svoje odlike vsem našim čutilom z barvo, vonjem in okusom. Čeprav slovenski pravopis zahteva pisanje imen sort in vin z malo začetnico, bo marsikatero vino zaslužilo, da bi ga imenovali z veliko začetnico.

Za oblikovanje podobe rdečega vina je velikega pomena alkoholno vrenje na jagodnih kožicah ali maceracija. V tej fazi se raztapljajo dragocene snovi v celicah jagodne kožice in prehajajo v mošt. Na hitrost raztapljanja vplivajo: alkohol, temperatura in čas. Čim nižja je vrelna temperatura mošta, počasnejši je prehod snovi v mošt, počasnejše je tudi nastajanje alkohola. Zato moramo pri določevanju časa prežajanja upoštevati vse našte dejavnike, če hočemo ujeti pravi trenutek, od katerega je odvisna harmonija vina in usklajenost med barvo, vonjem in okusom, kakor tudi ravnotežje znotraj okusa. Narobe bi bilo, če bi imeli pretrpek in premočno

obarvan cvček brez svežine, zato ga ne smemo predolgo držati na tropu. Letos priporočam, da ga prešate, ko bo povrela ena desetina sladkorja. Pri metliški črnini, ki se uvršča med temnejša rdeča vina, ne iščemo svežine, iščemo vonj sorte modre frankinje s pridihom tanina in topele, poln okus, ki ga dajejo alkohol, glicerol in tanini. Zato ni potrebno hiteti s prežajanjem, naj povre letos vsaj polovica sladkorja, pod pogojem, da dnevno pomešamo klobuk tropin samo dvakrat do trikrat.

Nekateri podjetni vinogradniki so napovedali pozne trgatev ali še bolj redka vina. Vлага, ki smo je deležni zadnje dni, bo verjetno omogočila na grozdu razvoj žlahtne gnilobe, kar je poseben dar narave ali letnika. Na osnovi podatkov o sladkorju v grozdu sklepam, da letos ni tveganje, da ne bi dosegli minimalne stopnje sladkorja za kakovost pozna trgatev. Po zakonu o vinu se mora pred trgatevjo ali na dan trgatev komisija ugotoviti stopnja sladkorja v grozdu. Ako ne dosega vsaj polovica sladkorja, 88° Oe, pri ostalih sortah pa 93° ni možno vina iz tega grozda označiti z nazivom pozna trgatev. Svetujem vinogradnikom, da se pred trgatevjo prepričajo, ako je željena sladkorna stopnja že dosežena. Možno je ob sami trgatevi odbirati najboljše grozdje, da bi komisija priznala kakovost grozda za predikatno vino. Ne svetujem, da bi prezgodaj ustavili alkoholno vrenje v moštu z namenom, da bi imeli vino z večjim ostankom sladkorja. Tudi polsuha pozna trgatev z alkoholom okrog 11 vol. % je lahko zelo harmonično vino. Nevarno je tudi ustavljanje vrenja z žveplom. V tem primeru se lahko vse žveplo nevtralizira in vino bo zahtevalo kasneje visoke doze žvepla. Začnimo ustavljati vrenje z ohlajanjem mošta, in ko opazimo upočasnitev vrenja, ukrepamo z žveplanjem.

mag. JULIJ NEMANIČ

in Lanšprež in zahtevke za vračilo cerkvene zemlje vseh župnišč v občini.

Glede na to, da je bil zakon o denacionalizaciji sprejet konec lanskega leta

J. DORNIŽ

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Priljubljene testenine... (2.)

Izkušene gospodinje prisegajo le na doma pripravljene rezance. Testo razvaljajo tako tanko, da je skoraj prosojno. Rezanci iz takšnega testa so prava poslastica v kokišji juhi in vseh večjih praznovanjih, hkrati pa so tudi gospodinji v ponos. Mnoge pa si želijo te večšine šele pridobiti.

Rezančno testo gnetemo iz navedenih sestavin. Pred gnetenjem mora biti testo trše kot za kruh. Če je potrebno, dodamo med gnetenjem še nekoliko moke, vendar mora testo ostati prožno in čvrsto. Delovno površino pomokamo in kepo testa sploščimo, razgnetemo in spet stisnemo v kepo. Nato testo dvignemo z delovne površine, oblikujemo v kepo in spet sploščimo. Po 10 do 15 minutah gnetenja mora biti testo prožno, gladko in svetlikajoče. Če imamo občutek, da je vlažno, vgnemo še malo moke. Nato testo oblikujemo v gladko kepo, pokrijemo z dovolj veliko posodo in pustimo počivati 30 do 60 minut na sobni temperaturi. Pred valjanjem testa sploščimo in razvaljamo v zelo tanko okroglo ploščo. Posamezne plošče polagamo na krpo in jih sušimo 60 minut. Zgornja površina mora biti suha, testo pa še mehko.

Če bomo testo napolnili *in oblikovali v raviole ali žepke, ga ne smemo sušiti. Osušeno rezančno testo pa poljubno razrežemo ali zvijemo in z ostrim nožem narežemo tanke rezance. Nato jih razprostremo po pomokanem prtu, da se osušijo. Za daljšo shranjevanje jih zelo dobro osušimo, sicer hitro splesnijo. Hranimo jih v tesno zaprti pločevinasti ali plastični sklati. Lahko jih potresemo s koruzno moko, da se ne zlepijo. Nadevane žepke in raviole pa lahko zamrzujemo. Najprej jih naložimo na pladenj, potresen s koruzno moko, in nato predevamo v vrečke.

Kako kuhamo testenine?

Načeloma kuhamo testenine v veliko vode. Za 500 g testenine potrebujemo najmanj 3 litre vode. V vročo vodo dodamo še eno žlico soli in eno žlico olja. Med kuhanjem jih občasno premešamo. Sveži, doma pripravljene rezance se kuhajo 5 minut, večje testenine pa potrebujejo tudi do 15 minut kuhanja. Testenine, ki jih bomo postregli v hladni solati ali k pečenki, moramo oplakniti z mrzlo vodo. Tako zaustavimo mehčanje.

PRIČETEK GRADNJE VODOHRAMA GABRJE

GABRJE — Vodovod Gabrje je bil zgrajen leta 1932 in je do sedaj obratoval brez večjih rekonstrukcij oziroma obnov. Povečanje števila prebivalcev in s tem povečana poraba vode sta povzročila, da sedanja zmogljivost zajetij Martince in Zakusjek ne zadostuje več. Zato je bila v okviru hidrogeoloških raziskav v letu 1990 na južnem obrobju Gabrja zvrstana vrtna, ki ima zadostne količine pitne vode, da jo je možno smotno izkoristiti za sanacijo vodovoda Gabrje. Vrtina je samozivljiva, njena zmogljivost je 2,5 l/sek pri 25 m nadtlaka. Z vgradnjo črpalke je možno to količino povečati na 10 l/sek.

Za črpanje pitne vode vrtnice je bila predvidena izgradnja objektov po fazah. Prva faza, to je kaptažni jašek in povezovalni cevovod, je bila letos poleti že zgrajena. JP Komunala je pred kratkim pričela z gradnjo druge faze, to je izgradnjo 200 m³ vodohrama Gabrje. Vodohram, ki ga gradi GIP Pionir Novo mesto, bo zgrajen do 31. decembra letos. Vrednost obeh faz naložbe znaša 23. milijonov tolarjev.

NA GOLUŠNIK: OB VSAKEM VREMENU!

Spominsko srečanje pred letošnjim novomeškim občinskim praznikom na Golušniku na Trški gori, o čemer smo obširneje pisali prejšnji četrtek, bo to soboto dopoldne ob vsakem vremenu. Za prevoze, oskrbo in prijetno družabnost je poskrbljeno. Zveza borcev vabi na slavlje vse ljudi dobre volje, zlasti še nekdanje borce NOV in aktiviste OF.

GIMNAZIJC PRI PREDSEDNIKU VLADE — Pretekli petek sta mag. Boštjan Kovačič, predsednik novomeškega izvršnega sveta, in novomeški šolski minister Danijel Brezovar sprejela dijake novomeške gimnazije, ki še posebej izstopajo z uspehi. Bojan Gornik (drugi z leve) se je poleti udeležil matematične konference v Miasu pod Uralom, ker Slovencem Rusi niso omogočili nastopa na matematični olimpiadi, zato pa ima vstopnico za nastop na letošnji v Turčiji že v žepu. Tomaž Urbič pa je v konkurenci 132 udeležencev iz 33 držav osvojil tretjo nagrado na tekmovanju v Pittsburgu v ZDA. Oba sta tudi dobra fizika, kemika in računalničarja in imata še mnoge načrte, posebno, če bo občina pomagala gimnaziji priti do boljšega računalnika in še do drugih pripomočkov, kar jim je bilo v petek na pol obljubljeno. Po Kovačičevu se izvršni svet namreč zaveda pomena znanja kot ene od primerjalnih prednosti malega naroda in bo naredil vse, da bo tega znanja in nadpovprečnosti čim več. Poleg ravnateljice Vasije Fuis in dveh mentorici, Alojzije Hrčica in Stanki Florjančič, je bila na sprejemu tudi skupina Copacabana, katere uspešna glasbena pot se po zmagi na tekmovanju amaterskih skupin v Laškem očitno šele začne.

Pogreb novomeškega urbanizma?

Občinska skupščina sprejela zasnovo urejanja Dol. Kamenc, ki omogoča legalizacijo črne gradnje črpalke — Odvzem samostojnosti zavodu za urbanizem

NOVO MESTO — Prva seja novomeške občinske skupščine po poletnih počitnicah se je pred tednom začela zelo burno. Temperaturo je močno dvignila že kar prva točka: predlog programske zasnove za zazidalni načrt stanovanjsko-storitvenega območja v Dol. Kamencu.

Predlog programske zasnove je predvidel novo stanovanjsko pozidavo ob zdajšnjih hišah v Dol. Kamencu ter oskrbne dejavnosti vzdolž ljubljanske vpadnice v Novo mesto. Med njimi je omenjena lokacija bencinske črpalke pa mehanične delavnice, nekaterih servisov, trgovin in še česa za oskrbo Dolenjih Kamenc in Velike Bučne vasi. Marjan Ravbar je dokument označil za nadaljevanje urbanističnega sračega gnezda v Bršljinu in dejal, da je sporno, da črna gradnja — gre za v večji meri že postavljeno zasebno bencinsko črpalko Zlatka Vidica — prejucira neko obrtno servisno cono. Ni bil edini. »Ali črne gradnje določajo odločitve te skupščine?« je potegnil vzporednico z Žlajpahovo črno gradnjo nasproti novomeške Osnovne šole Center Boris Dular in dodal, da je treba v primeru črne gradnje ukrepati takoj, saj skoraj ni primera v Sloveniji, da bi rušili, ko je stavba pod streho.

Miro Berger pa je vprašal, ali se je skupščina odločila, da bo sedaj legalizirala vse, kar je bilo v zadnjih treh, štirih letih spuščeno skozi. Na to je prišel odgovor, da je urbanistična inspekcija v zadnjih dveh letih izdala 56 odločb o nedovoljenih posegih v prostor, gradbena pa v polidrugem letu 60 odločb o nedovoljenih gradnjah. Sledilo jim ni nič. Za rušitev hiš gradenj Vidica in Žlajpaha se po besedah Jožeta Preskarja izvršni svet ni odločil, ker v proračunu za to ni denarja in ker bi morali potem ru-

Seidlov spominski pohod na Gorjance

To soboto ga priredi Prirodoslovno društvo Slovenije

NOVO MESTO — Letos mineva 50 let od smrti slovitega novomeškega prirodoslovca Ferdinanda Seidla (1856—1942), ki je vrsto svojih del posvetil proučevanju geoloških in florističnih značilnosti naših gora. Po prvi svetovni vojni je tudi oživil delo novomeškega planinskega društva in bil dolgo let njegov predsednik. V njegov spomin priredi Prirodoslovno društvo Slovenije v soboto, 17. oktobra, pohod na Gorjance.

Na Gorjance bodo slovenski prirodoslovci odšli v dveh skupinah, obe pa bosta pot začeli pri gradu Prežek. Prva skupina se bo na Gorjance odpravila peš po tako imenovani vlaški poti, spotoma si bodo pod strokovnim vodstvom arheologa Danila Breščaka ogledali prazgodovinsko gradišče in poznoantični refugij na Zisanem gabru, nato pa jih bo pot vodila na prostrane gorjanske košence Krče in naprej do Miklavža. Druga skupina pa si bo pod vodstvom umetnostne zgodovinarke Marinke Dražumerič najprej ogledala kartuzijo Pletenje.

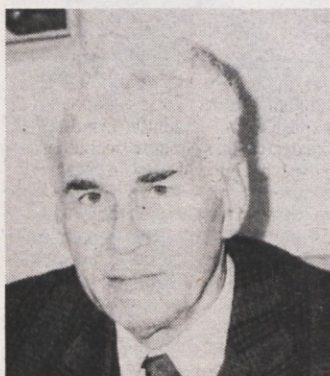
Pol stanovanj že ima upravljalca

V Novem mestu že dva meseca deluje prvo slovensko neprofitno stanovanjsko podjetje, delniška družba Zarja — Poleg upravljanja v načrtu tudi investicije

NOVO MESTO — V Novem mestu že dva meseca deluje delniška družba Zarja, prvo neprofitno stanovanjsko podjetje v Sloveniji, ustanovljeno po novi zakonodaji. Ukvarja se tako z upravljanjem s stanovanji — pri tem ima v občini zaenkrat konkurenco v še dveh podjetjih z upravljaljskimi storitvami — in poslovnimi prostori kot z investicijsko dejavnostjo.

Slovesen podpis pogodbe o ustanovitvi novomeškega stanovanjskega podjetja Zarja, delniške družbe, je bil že 30. oktobra lani. Pobudnik ustanovitve podjetja je bila občina oz. del občinske oblasti, ki je potem zaradi zakonskih ovir med ustanovitelji Zarje ni bilo. Kot soustanovitelj je pristopila v času registracije delniške družbe. Kljub ostremu nasprotovanju dela poslancev je občinska skupščina sklenila na družbo prenesti občinska stanovanja in poslovne prostore, vse skupaj spomladi letos vredno dobrih 900 milijonov tolarjev. S tem je novomeška občina postala večinski lastnik Zarje, saj ima v 1,23 milijarde tolarjev Zarjinega kapitala 73-odstoten delež. Po pogodbi Zarja za občino opravlja tudi naloge, ki jih je novi stanovanjski zakon naložil občini. Večja delničarja sta še Novoles in GIP Pionir, sledijo IMV, LB DB, GG, PTT podjetje itd. Kapitalni delež v Zarji je združilo 10 lastnikov. Tisti, ki so vlagali v stanovanja, so ohranili pravico do njihovega dodeljevanja.

»Šlo nam je za to, da zasnujemo močno organizacijo, ki bo sposobna delovati na tržišču ne le upravljalsko, am-

Stojan Horvat

bo lahko reševal našo vlogo. Če smo neprofitna organizacija, pa to še ne pomeni, da ne mislimo delati s profitom. Na Zahodu je vrsta zgledov, ko se neprofitne organizacije ukvarjajo s profitnimi dejavnostmi in ustvarjajo profit. Tako mislimo delati tudi mi. Vendar prelivanja med skladi ne bo, saj to ni v interesu nikogar, kontrola pa je zagotovljena,« pravi v. d. direktorja Zarje Stojan Horvat.

Kot kapitalski vložek je bilo v Zarjo vloženi 1.200 stanovanj, od katerih je 100 že odprodanih. V novomeški občini so imetniki stanovanjske pravice na splošno odkupili kar okrog 60 odst. družbenih stanovanj, kar je eden najvišjih odstotkov med občinami v Sloveniji. Poleg »svojih« ima Zarja zdaj v upravljanju še 800 stanovanj, od tega 550 v zasebni lasti, 250 pa v lasti podjetij. Računajo, da bodo imeli na koncu sklenjene pogodbe za upravljanje okrog 3.000 od 4.200 družbenih stanovanj in stanovanj v etažni lasti v občini. Dokler upravljanje s stanovanji ni urejeno — kako si ga bodo uredili, se po blokkih zelo težko dogovorijo — opravljajo le najnujnejše vzdrževanje blokov in kotlovnice. Zamuja pa tudi organiziranje stanovanjskega po-novem zakonu, pri čemer ima svoj del zadolžitve občina, za katero opravlja posle Zarja.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Davki evropski, plače balkanske

V novomeških Svobodnih sindikatih ne pristajajo, da je gospodarstvo nekonkurenčno le zaradi cene dela — Socialni pakt sporazum resnih

NOVO MESTO — »V Sloveniji smo s proizvodnjo približno na ravni leta 1969, z zaposlenostjo na ravni leta 1972 in s plačami v letu 1962. Plače so v povprečju za 30 do 40 odst. manjše od določil kolektivne pogodbe, 30-odstotno se izplačujejo v bonih. Delavec, ki prejema 300, 400 mark, lahko špekulira le, kako zmanjšati število dni v mesecu. Zares špekulira lahko tisti z 20.000 markami,« je dejal član predsedstva Svobodnih sindikatov Slovenije, Brane Mišič, na četrtkovnem pogovoru o pogajanjih o dopolnitvi kolektivnih pogodb in o socialnem paktu s člani sveta območne organizacije SSS Novo mesto.

Po mnenju predsednika območne organizacije, Igorja Vizjaka, je pri nas anarhija pravilo ravnanja na tem področju. Manjkajo kazni za neizvajanje kolektivnih pogodb. Pravobranilci sicer lahko ukrepajo zoper zavestno kršitev delavskih pravic, a tak primer ni poznan. Policija ne ukrepa niti na osnovi direktnega dokaza o nezakonitem ravnanju. Postopki pred sodišči za pravno varstvo delavcev se vlečejo leta tudi tam, kjer nimajo kadrovskih težav. Ko je bil podatek objavljen, se je kršenje pogodb še opazno povečalo.

Delavci ostajajo brez odpravnin, regres dobijo po neto sistemu, ker jim ga tako lahko dajo manj. Medtem ko so

plače ostale balkanske, je oblast šla na evropsko obdavitel in takšne cene.

Vsiljuje se prepričanje, da je le cena dela tista, zaradi katere se ne da govoriti o konkurenčnosti našega gospodarstva, nič pa ni slišati o tem, da so bruto plače 30 odst. preveč obdavčene. Hkrati, ko v Sloveniji tečejo pogajanja o znižanju izhodiščnih plač, je sprejet zakon, po katerem bodo imeli poslanci po 150.000 tolarjev plače in še mnoge druge ugodnosti.

V Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije so se pripravili čim več pogovarjati o spreminjanju splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo, ki je v teku, vendar od nekaterih stvari ne mislijo odstopiti. V Novem mestu mislijo, da na sedanjo ceno dela ne bi smeli pristati, posebno, ker mnoge stvari niso urejene, na primer izplačevanje plač v bonih. Izhodiščna plača naj ne bi bila nižja od 55 odst. plače v gospodarstvu.

Rast plač naj bi bila usklajena z življenjskimi stroški in rastjo produktivnosti.

Plače v podjetjih z dobičkom se ne smejo znižati, plače v narodnogospodarski masi pa ne zmanjšati. Plače morajo slediti življenjski košarici, ta pa ne sme do-

● Še naprej so se v Svobodnih sindikatih pripravljali pogajati tudi o socialnem paktu. Ta je nujen, da bi delavcem v hudih gospodarskih razmerah zagotovili določeno raven socialne, ekonomske in pravne varnosti. Strani, ki ga podpišejo, pa morajo vedeti, kaj dobijo, če se nečemu za točno določen čas odrečejo. Za to se ne nazadnje lahko dogovorijo le partnerji, ki za določeno stvar odgovarjajo. Za »naj bi«, »se bo trudila« in podobno, kot zdaj stoji v paktu za Gospodarsko zbornico, v sporazumu ne more biti mesta.

ločati izhodiščne plače. Plače tako za gospodarstvo kot za negospodarstvo — splošne kolektivne pogodbe za ta del niti dneva niso uresničevali — naj bi določili v tolarjih in za prvi tarifni razred v enakem znesku. Govor naj bi bil o neto plači, kot je to na Zahodu. Sindikati tudi predlagajo, naj bi vse tiste, ki imajo dohodke do zajamčene plače, oprostili plačila dohodnine tudi za nazaj.

Z. L.-D.

Dolenjska banka d.d.
Novo mesto

AudioTEKS — NAIKRAJŠA POT DO INFORMACIJ

V sodobnem svetu je hitra in kakovostna informacija postala eden izmed najpomembnejših dejavnikov za pravočasno in uspešno odločanje. V ljubljanski banki Dolenjski banki d.d. vam med prvimi v Sloveniji nudimo možnost sodobnega in enostavnega posredovanja finančnih informacij preko home — banking sistema AudioTEKS.

Home — banking sistem AudioTEKS je avtomatski bančni informacijski servis, ki komitentom banke posreduje informacije preko telefonskega ali telefaks omrežja. Sistem AudioTEKS vam trenutno nudi informacije o stanju vašega tekočega in žiro računa, postopno pa bodo vključene tudi informacije o menjalniških tečajih tujih valut, obrestnih merah ter borznih ter raznih drugih finančnih novostih.

Uporaba sistema AudioTEKS je povsem enostavna. Ko zavrite telefonsko številko našega informacijskega servisa, vam AudioTEKS posreduje navodila za nadaljnji postopek. Po izboru ustrezne informacije, vam sistem pove željeni podatek. Za poizvedbo po vašem tekočem ali žiro računu seveda potrebujete lastno, le vam poznano osebno šifro. V ta namen izpolnete zahtevek za izstavitve osebne šifre, ki ga predate v vaši matični enoti banke. Osebno šifro boste prejeli v zaprti ovojnici skupaj z navodili za uporabo sistema.

Vabimo vas, da se za vse podrobnejše informacije v zvezi z uporabo sistema AudioTEKS zglasite v katerikoli enoti ljubljanske Banke Dolenjske banke d.d. Novo mesto.

ljubljanska banka

Ena gospa je rekla, da je po zadnjem sklepu skupščine mag. Boštjan Kovačič pravzaprav glavni novomeški urbanist. Za lociranje nove policije pri stadionu pa je zadostoval celo že njegov zadnji glas ob 13 raznomnenjskih glasovih v občinski vladi.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 17. oktobra, bodo odprte v Novem mestu do 19. ure, drugod do 17. ure naslednje prodajalne živili:

● Novo mesto: Dom, Bršljin trgovina Cekar v BTC, Javna skladišča v Bučni vasi od 7. do 14.30 ure: mini market Maja, Bučna vas

od 8. do 20. ure: Perko, market v Šentpetru

● Šentjerne: Mercator-Standard, Samopostrežba

● Dolenjske Toplice: Mercator-KZ Krka, Prodajalna Vrelec

● Žužemberk: Dolenjska, Market

● Straža: Mercator—KZ Krka, Samopostrežba

● Novo mesto: v nedeljo od 8. do 11 ure:

Mercator—KZ Krka, Prodajalna Glavni trg 4

od 8. do 11. ure: mini market Maja, Bučna vas

od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Javna skladišča v Bučni vasi

Perko, market v Šentpetru

OBLEGANI TRAVNIKI - Domačini v vaseh ob Kolpi gledajo in se ne morejo načuditi: njihove njive in travniki so tudi v teh deževnih dneh ravno tako oblegani, kot so bili na vrhuncu poletne kopalne sezone, le da nosijo zdaj obiskovalci dežnike in košare, v katere nabirajo šampinjone, ki so na rodovitni ravnici izbruhnili v takih množinah, kot ljudje tega še ne pomnijo. Upajmo, da si hrvaški obmejni organi te nenadejane invazije na mejo ne razlagajo napak.

DEŽ IN BOMBE - Prvemu belokranjskemu volilnemu shodu SDP na prvi pogled stvari res niso bile naklonjene. Organizatorji so računali na sonec, da bi shod pripravili na hotelski terasi, a jih je dočkal bolj turoben jesenski dan, kot bi si ga lahko zamislili, pa še dr. Ribičič, ki so ga napovedovali, je umanjkal. A glej, če bi bilo lepo, bi Belokranjci verjetno tičali v svojih vinogradih, tako pa bil hotel nabito poln. Iz toplega prostora in od okusnega lovskega golaža jih ni spravil niti anonimni telefonski klic o podstavljeni bombi. Če jih klic že ni prestrašil, je pa dal vedeti njim in vsem tistim, ki so dolžni skrbeti za varnost, tudi to, da bo letošnja predvolilna kampanja še zelo ostra in polna potikanj.

OBMEJNI PROBLEMI - Črnomaljši nimajo težav samo na meji s sosednjo Hrvaško, tudi meja z novomeško občino je iz smeri Semiča - Uršna sela težko prehodna. Cesto do Rožnega Dola do odcepa na Gornje Laze, ki je edina na tej ralaciji še makadam-ska, so sicer zavržali in razširili, a komaj so se vozniki oddahnili od napornih obvozov, že je jesensko deževje pričelo novonasuto cestišče spreminjati v jarke in kotanje ter odnašati pesek, saj ga ne ščiti asfalt. Le kdaj bomo dobili asfalt, da ne bo škode na cesti in vozilih, se sprašujejo.

Sprehod po Metliki

OBETA SE ZANIMIVA zasebna tožba zoper slovensko policijo. Po vsej verjetnosti jo bo sprožil podzemeljski učitelj N. J., in sicer zato, ker sta ga pred dnevi kot pešca ustavila policista, zahtevala od njega osebne dokumente, in ko sta ugotovila, da je vse v redu, sta mu sredi mesta pregledala nahrbtnik, v katerem nista našla nič drugega kot prepoteno trenirko. N. J. je prepričan, da sta ga policista s tem dejanjem osramotila pred ljudmi, ki so opazovali dogodek. V opravičilo sta mu policista rekla, da sta mislila, da prenaša v nahrbtniku orožje. Nadaljuje se torej razmišljanje, da tiči za vsakim grmom sovražnik: če ne zunanji, pa notranji.

DAN SLOVENSKE ŠOLE so preživeli metliški in podzemeljski prosvetarji na aktivih in predavanjih. V osnovni šoli Metlika so poslušali temo Klima v šoli in v razredu, toda kakšnega posebnega navdušenja ni bilo, saj so se v istem času sprehajali po mestu učitelji iz domala vse Slovenije. Razporejeni so pripovedovali, da so na dvodnevem izletu po Beli krajini, in malo je manjkalo, da niso peli v čast šolskega ministra dr. Gabra. Vrag je povsod tam, kjer so bolj papeški od papeža, in nezadovoljstvo zavladalo v kolektivih, v katerih so pozabili, da sta sproščeno in zabava del življenja.

MARTINOVA CERKICA, kulturnozgodovinski spomenik sredi Metlike, je obraščena z grmovjem in koprivami. Tu izgovor, da ni denarja, ne pride v poštev, saj bi bila dovolj zgolj kosa, ki bi jo v rokah zavil tega dela vajen polkvalificiran delavec. Zapišimo še, da je podobnih primerov v kraju več.

Trebanjske iveri

ITALIJANSKA KUHINJA - Pred časom smo na željo bralca na tem mestu zapisali, da je v vse bolj skromni gostinski ponudbi v trebanjski občini izbor italijanske hrane s špageti in tortelini v gostilni pri Ivki na Rakovniku prava osvežitev. Hkrati pa se je bralec pritožil nad balkansko hitrostjo postrežbe. Ker smo se hoteli na lastne oči prepričati, smo se oglasili v prej imenovani gostilni in si naročili tortelino. Vendar postrežba ni bila balkanska, jed je bila na mizi že v 15 minutah. Medtem smo v uredništvu prejeli tudi pismo gostilničarja Gorana Peveca, ki se bralcu za komplimente o dobri italijanski kuhinji zahvaljuje, obenem pa ga, ker je bil le na pol zadovoljen, ponovno vabi v goste. Zapišite gre na račun hiše.

SMUČIŠČE - Trebanjci so ga zgradili že pred leti, ko se je za to še našel denar in ko je bilo v modi, da je skorajda vsako naselje imelo svoje smučišče. V resnici pa trebanjsko smučišče ni nikoli zaželo, kajti načrtovalci smučišča so se malo ušli, saj sneg zaradi prevelike strmine rad zdrse v dolino, temu pa so se zadnja leta pridružile še zime z malo snega in tako smučišče že lep čas sava. Trebanjci so nanj že skorajda pozabili, pozabili pa so odstraniti tudi reklamne tabele ob vnožju zamišljenega smučišča. Marsikatero podjetje se še naprej veselo reklamira.

IZ NAŠIH OBČIN

IZ NAŠIH OBČIN

Draščiči z novim obrazom

Nov asfalt v vasi — Vodne cevi še suhe

DRAŠIČI — Tiste, ki jih je trgatv te dni privabila v Belo krajino, je zagotovo presenetila nova podoba Draščičev, vasi, ki je bila še donedavna ena najbolj razdrapanih v okolici. Novi asfalt skozi celo vas in pločniki ob cesti so njeno podobo precej spremenili. Zadnja leta je kazalo, da bo ureditev ceste, ki je bila povezana tudi z dograditvijo že pričetega vodovoda in ureditvijo odvodnjavanja oziroma kanalizacije, skoraj neresljiv problem, saj je za tako celovito rešitev manjkalo denarja. Problemom ni videl konca niti novi predsednik Jože Mavretič, ko je pred leti prevzel krmilo krajevne skupnosti. A so se končno vrata le odprla, tako da se je v republiškem zaključni našel denar za nov projekt in za investicijo, katere izvajalec je bilo Cestno podjetje. Več kot 400 m dolga in več kot 5 m široka cesta skozi vas je gotova, zraven pa domala tudi vsi pločniki. Res pa je, da so vodovodne cevi pod asfaltom še vedno suhe, kajti Draščiči nimajo vodnega zajetja, iz katerega bi si napeljali vodo in ga najbrž še tako kmalu tudi ne bodo imeli, kajti najbližja ugodna nahajališča pitne vode so zdaj onkraj hrvaške meje, a sistem je preizkušen in bi moral, ko bo voda le stekla, tudi delati. Zdj računano predvsem na nova vrtna pri Suhorju, zgraditi pa bo treba še vodovodni rezervoar.

»Veliko zahvale za to, da se je nekaj le premaknilo, dolgujemo republikemu poslancu, magistru Juliju Nemanicu,« pravi Jože Mavre-

Jože Mavretič

tič in nadaljuje: »Seveda sedaj tudi mi ne smemo držati rok križem. Urejena cesta kar sama kliče po urejeni okolici. Radi bi v naš kraj privabili turiste. S tem bi lepo dopolnili kmetijsko, vinogradniško in sadjarsko dejavnost, s čimer se sicer tukaj največ bavimo. Narava in lega je tukaj primerna, da se obživite turizma to seveda še ni dovolj. Potrebno bo tudi kaj investirati.«

Jože Mavretič pa opozarja tudi na probleme, ki jih je prinesla v življenje vasi nova državna meja. Prej je del dejavnosti težil tudi na hrvaško stran, zdaj pa je s sosedmi onkraj meje sodelovanje zaradi dolge poti naokoli skozi mejni prehod močno oteženo. Pravi, da bi se morale hrvaške in slovenske oblasti glede maloobmejnega prometa in dodatnih mejnih prehodov čimprej dogovoriti.

T. J.

Odperti na levo in proti sredini

Predvolilni shod belokranjske SDP v Semiču je bil lepo obiskan — Za socialno varnost in združitev z Evropo — Proti strankarskemu megalomanstvu

SEMIČ — Kar nekaj sto Belokranjcev se je udeležilo sobotnega predvolilnega shoda stranke Socialdemokratske prenove, ki sta ga organizirala odbora obeh belokranjskih občin. Veliko udeležbo, ki je presenetila celo organizatorje, je pripisati deževnemu vremenu, napovedanemu obisku predsednika stranke dr. Cirila Ribičiča in dejstvu, da je SDP v Beli krajini še vedno stranka z največ registriranimi aktivnimi člani. Na shodu sta vzdušje popestrila še Plutov narodnozabavni ansambel in pristni lovski golaž.

Na shodu sta najprej o vzrokih za pridružen v volilno koalicijo z SPD govorila predstavnika Demokratske stranke slovenskih upokojencev in Delavske stranke, nato pa sta v odsotnosti svojega predsednika o strankini volilni strategiji in programu ter o njenih pogledih na trenutne razmere govorila Sonja Lokar in Borut Pahor.

Sonja Lokar se je ustavila predvsem pri vse bolj skrb vzbujajočem socialnem stanju brezposelnih in upokojencev ter

tudi vse večjega števila zaposlenih, ki z delom ne zaslužijo več za človeka dostojno življenje. Geslo SDP »Evropa zdaj« po njenem simbolizira hotenje večine Slovencev za pridružen naše države k razviti evropski skupnosti narodov, kjer razvitost pomeni tudi visoko socialno zaščito vseh članov družbe, zato je prepričana, da se bo po volitvah tehnična nagnila na levo.

Borut Pahor je menil, da smo se v Sloveniji vse od osamosvojitve že preveč ukvarjali s stvarmi, ki so vodile v slepo ulico in niso prispevale k rasti bla-

ginje. Prepričan je, da je program SDP stvaren in da bo liberalnejša gospodarska politika, za katero se zavzema, omogočila Sloveniji, da se pridruži Evropi kot enakopraven partner. Poudaril je prispevek prenoviteljev k slovenski pomladi in demokratizaciji in povedal, da so prenovitelji, katerih jedro je po prevetritvi še bolj trdno, odpri za sodelovanje tako proti levici kot proti sredini. Po njegovem se bodo po volitvah obrnili k Pučnikovim socialnim demokratom, saj bo moralo biti strankarskega megalomanstva konec.

Postopoma se bodo verjetno oblikovali trije bolj ali manj enotni strankarski bloki in sicer krščansko-ljudski, liberalni ter socialnodemokratski, za kaj več pa je Slovenija premajhna.

T. J.

Vrata do financ še zaprta

Belt v hudih likvidnostnih težavah — Še 120 delavcev na cesti — Oktobrska proizvodnja zagotovljena

ČRNomej — V Beltu so doslej število zaposlenih že zmanjšali za 100 ljudi, če bodo hoteli zadostiti sanacijskim potrebam, pa jih bo v kratkem moralo na cesti še 120. Le tako bi morala bil zagotovljen kruh za preostalih 660 delavcev. Med stodvajsetimi, ki so sedaj na vrsti, bo le malo delavcev iz proizvodnje, kajti po besedah direktorja Zvoneta Ivanušiča bi to že ogrozilo proizvodni proces, ampak se bodo morali iz kolektiva posloviti predvsem režijski delavci.

Večjo reorganizacijo so izpeljali tudi v vodstvu podjetja, kjer je dosedanje ekipo trinajstih direktorjev nadomestila

nova, petčlanska ekipa, ki se bo pri koordinaciji dela opirala predvsem na preizkušene Beltove moči in poskusila nadomestiti velik odliv strokovnega kadra, ki je v zadnjih letih podjetje nedvomno močno prizadel. Prva naloga bo strankam povrniti zaupanje v Belt in seveda zagotoviti zadosten priliv denarja za nadaljevanje proizvodnje. Belt je namreč doslej zmanj trkal na vrata finančnih ustanov, pa tudi vrata države

• Izplačevanje odpravnih odpadnih delavcem kljub velikim likvidnostnim težavam v Beltu poteka redno in tako, kot je bilo z ministrstvom za delo dogovorjeno, tako da delavci zdaj niso več prikrajšani. Hkrati v Beltu poteka preverjanje, brez katerih delovnih mest bi proizvodnja še nemoteno tekla. Ugotovitve bodo podlaga za nadaljnje odpuščanje delavcev.

so na vse dosedanje poskuse ostajala zaprta. Likvidnostne razmere so v Beltu še vedno izredno težke, čeprav so bili na stroškovni strani narejeni že veliki rezi, nekaj pa jih še nameravajo storiti. Očitno nameravajo račun tudi tako, da bodo osamosvojili obrata Strojna oprema in Invalidske delavnice, vsekakor pa bo treba rešiti tudi vprašanje velikih neplačnikov z domačega trga, kakršna sta TAM in Cimos. Za to, da bi se Belt rešil, bi potreboval finančno injekcijo v višini dveh milijonov nemških mark.

Da vse morda le ni tako brezupno, kažejo podatki o proizvodnji za oktober. Za ta mesec so namreč že zbrali naročil v vrednosti dveh milijonov 140 tisoč nemških mark, kar že presega sanacijsko mejo, ki znaša 2 milijona mark. Povedati je treba tudi, da je Belt pretežno izvoznik in da prodaja na tuje kar 62 odstotkov proizvodnje.

T. J.

Turizem počasnih korakov

A bodo ti koraki bolj trdni, pravijo v GTM — Prednost malim kampom in izletniškemu turizmu

METLIKA — Ko v podjetju Gostinstvo-turizem Metlika (GTM), ki upravlja s tukajšnjim hotelom Bela krajina ter kopalščema v Metliki in Podzemlju, ocenjujejo letošnjo poletno sezono, spoznavajo, da je bilo tujih gostov tolikrat malo, zato pa toliko več Slovencev, zlasti na kopalšču v Podzemlju, medtem ko so bili kopalci na metliškem kopalšču redki tudi zaradi bližine mejne-

ga prehoda, mimo katerega so morali na kopanje. Po besedah direktorice GTM Vere Pešelj bodo morali do prihodnje sezone urediti poseben dohod do kopalšča. Ne nazadnje gre za mestno kopalšče, ki ima, ko se uredijo razmere na Hrvaškem, velike možnosti, da se razvije v kamp za prehodne goste.

V GTM so zadovoljni z letošnjim kopalškim turizmom, saj so iztržili več, kot so načrtovali, precej slabši pa je bil tranzitni turizem. Poseben problem je hotel, ki je imel v sezoni zasedenih le do petino zmogljivosti. Sicer pa nameravajo po besedah Pešljeve na metliškem in podzemeljskem kopalšču poskrbeti za dodatno ponudbo ter tako podaljšati glavno sezono od zgodnje pomladi do pozne jeseni. Letošnje množičnejše kampiranje v Podzemlju pa jih je spodbudilo, da bodo kamp čim prej ogradili ter vanj napeljali vodo, elektriko in zgradili toaletne prostore. Idejni projekti za slednje so že pripravljeni. V Podzemlju naj bi bilo prostora za 40 šotorov, približno tako velikih pa naj bi bilo še nekaj urejenih kampov ob Kolpi.

Sicer pa so se v GTM, kot zatrjuje Pešljeva, odločili za turizem počasnih, a trdnih korakov. »Zavedamo se, da Bela krajina ne prenese množičnega turizma, zato se moramo posvetiti posameznikom. Moramo jim znati predstaviti deželo ob Kolpi in njene znamenitosti, ki jih ni malo. Doslej je bilo premalo narejenega, da bi privabili goste v Belo krajino, pa četudi samo za en dan. Pri nas spoznavamo, da nam to uspeva, čeprav smo morali v začetku vložiti veliko truda. Seveda pa bomo morali Belo krajino predstaviti kot enotno turistično deželo, saj turistom niso mar občinske meje,« pravi Vera Pešelj.

M.B.-J.

V NOVI GOSTILNI — Prejšnji teden smo jih takole ujeli v objektiv: dr. Viktorja Michitscha (levo), advokata iz Beljaka in predsednika združenja Kočevarjev v Avstriji, Alenka Babič iz Krkinega zdraviliškega marketinga in Jožeta Grila, lastnika novoodprte gostilne v Kočevskih Poljanah, kjer se bodo Kočevarji zdaj pogostje oglašali. Alenka je povedala, da je gospod Michitsch član že četrte organizirane skupine Kočevarjev, ki jih letos gostijo Krkina zdravilišča, in da v različnih aranžmajih prihajajo sem tudi sicer. Gospod Michitsch je povedal, da njegov rod izhaja iz Gorenice, kjer je bil njegov oče gostilničar. Pravi, da mu je drag stik s temi kraji, kjer ima še nekaj prijateljev, in da Kočevarji nimajo nobenih zahtev do Slovenije, ki jim ni napravila nobene škode, pač pa do tistih, ki so njihovo zalostno usodo karivili. Njegov oče v Posavju ni hotel sprejeti ponujenega mu posestva, zaradi česar so mu grozili z Ukrajino, a ga je prav to pozneje rešilo. (Foto: T. Jakše)

Malo denarja, veliko prosilcev

Prejeli 55 prošenj za posojilo, namenjeno za razvoj podjetništva, obrtništva in kmetijstva — Nekateri lanski prosilci še niso izpolnili pogojev

TREBNJE — Seja trebanjskega izvršnega sveta pretekli teden je bila skoraj v celoti namenjena razpravljanju o dodelitvi posojil za pospeševanje razvoja obrtništva in podjetništva ter kmetijstva. Člani sveta so najprej ocenili poročilo o porabi posojil za pospeševanje razvoja obrtništva in podjetništva, ki so bila dodeljena lani, potem pa so se pogovarjali tudi o predlogih za dodelitev letošnjih posojil.

Denar iz občinskega proračuna so kot posojilo namenili obrtnikom in podjetnikom predvsem zato, da bi v občini pridobili nova delovna mesta. Kljub opominjanju štirje posojilojemalci niso oddali poročila, iz katerega bi bilo razvidno, kako so porabili posojilo. Po podatkih trebanjske Zdravstvene skupnosti ti prosilci niso zaposlili novih delavcev, torej niso izpolnili zahtev. Po pravilniku mora vsak, kdor ni izpolnil pogojev, posojilo takoj v celoti vrniti.

Izvršni svet je sklenil, da bo vse, ki tega ne izpolnjujejo, še enkrat opomnil in jim dal še mesec dni časa.

Letos so v občini sprejeli nov pravilnik, ki določa, da za posojila lahko zaprosijo tudi kmetje, saj želijo v občini podpreti razvoj družinske kmetije in razvoj dodatnih dejavnosti na kmetiji. V juliju je bil objavljen razpis za dodeljevanje posojil in subvencij za pospeševanje razvoja obrtništva, podjetništva in kmetijstva v višini 10.000.000 tolar-

jev. Na razpis se je javilo 55 prosilcev; od tega sta dve vlogi prispeli po roku, 7 pa jih je bilo nepopolnih. Komisija je pri dodelitvi posojil šla v drobnejše zneskov, pri odločanju pa je upoštevala tudi prosilčev zmožnost vračanja.

Na seji so se nekateri spraševali, ali je takšno drobjenje sredstev res smotno, saj zahteva od posojilojemalca, da zaposli vsaj enega novega delavca, vprašanje pa je, ali s tem denarjem to lahko stori. Nekaj pripomb je bilo tudi na višine zneskov posojila, zato je izvršni svet sklenil, da sporne primere komisija ponovno prouči in mu jih še enkrat predloži v potrditev.

J. DORNIŽ

Poučna pot skozi gozd

Jože Smolič naredil 1.900 m dolgo učno pot

TREBNJE — »Znanje o gozdu je verjetno prva zahteva za drugačen odnos do gozda, druga pa je srečanje z njim,« meni Jože Smolič, inženir gozdarstva, ki je v trebanjsko enoto Gozdnega gospodarstva Novo mesto prišel pred tremi leti kot pripravnik. Že kot študenta gozdarstva ga je zelo motilo, da ljudje jemljejo gozd le kot vir dohodka, ki se razprostira nad trebanjskim gradom. To je edina gozdna učna pot v trebanjski občini in druga na Dolenjskem.

Jože Smolič je gozdni učni poti začel razmišljati že v času, ko je bil še pripravnik, njegovo idejo je podjetej podprlo, letos poleti pa je bila 1900 m dolga pot dokončana z vsemi oznakami. Pot ni prenaporna, saj ni strma, višinska razlika je majhna, ob poti so oznake, ki opozarjajo na drevesne vrste. »Učna gozdna pot je namenjena predvsem šolarjem, saj je delno prilagojena njihovim učnim programom, ni pa prepovedana drugim ljubite-

Jože Smolič

ljem narave,« razgrinja Jože. Primerna je za lep rekreacijski sprehod, pokazali pa bi jo lahko tudi turistom, saj je to del našega kulturnega okolja. Zal turistično društvo zanj še ni pokazalo zanimanja. »Skupine, ki se oglašajo pri nas, popeljem po poti jaz ali moj sodelavec, že v kratkem pa imamo namen izdati tudi brošuro.«

Gozd v trebanjskem Bukovju je bil nekoč drugačen. To je bil bukov gozd, danes je to mešani gozd. In kdor se sprehodi po učni poti, vidi, kako ga je človek spremenil. »Ob poti se vedno znova pojavijo novi kupi smeti. Prav je, da otroci, ko spoznavajo gozd, vidijo, kako grdo in neodgovorno je tako odlagati svinjarijo,« še dodaja Jože.

J. D.

Zelena luč za ustanovitev radia

Nadaljevanje septembrske, zaradi nesklepčnosti prekinjene seje občinske skupščine se je ponovno končalo z nesklepčnostjo — Podpredsednika ni

KOČEVJE — V sredo, 7. oktobra, so se občinski poslanci ponovno zbrali na skupnem zasedanju vseh treh zborov kočevske občinske skupščine. Tako kot že na treh zaporednih predhodnih sejah so se tudi tokrat razšli, še predno so izžrpali vse točke dnevnega reda. Pred nesklepčnostjo, ki jo je tokrat povzročil odhod nekaterih poslancev zbora združenega dela, so le dali zeleno luč za ustanovitev radia in se izrekli glede informacije o cestah, niso pa izpeljali drugega kroga volitev za podpredsednika skupščine.

Akt o ustanovitvi radijskega programa Kočevski val so sprejeli z nekaterimi pripombami. Menili so, da mora občinska uprava čimprej ukreniti vse potrebno za pridobitev frekvence, občinska skupščina pa razpusti natečaj za izvajalca programa. Za izvedbo natečaja in sklenitev pogodbe z izvajalcem programa so pooblastili občinsko komisijo za volitve in imenovanja, ki bo tudi pripravila predlog za imenovanje glavnega in odgovornega urednika. Na seji so namreč imenovali le člane programskega sveta radijskega programa Kočevski val, ne pa tudi glavnega in odgovornega urednika, kar je bilo v skladu z njihovo odločitvijo, da se razpiše natečaj, na katerega se lahko poleg firme Univox in s tem Uroša Novaka kot predlaganega za to funkcijo javijo tudi drugi izvajalci programa.

OKTOBRSKI SNEŽNIŠKI ODMEVI

KOČEVSKA REKA — Izšla je oktobrska številka Snežniških odmevov, glasila Podjetja Snežnik Kočevska Reka. V njej so gotovo najbolj zanimiva vprašanja krajanov predsednika KS Kočevska Reka, Stanetu Gabriču, in odgovori nanje. O zadevah, ki jih obravnavajo vprašanja in odgovori, smo v glavnem že poročali, dva pa sta novost. Ta odgovora se glasila: Kočevska Reka bo predvidoma kmalu dobila klavnico in mesnico, v kateri bo možno kupiti tudi divjačino. Otroško igrišče bo Kočevska Reka dobila, ko bodo vaščani sami poprijeli za delo (kot so to storili v Stalcerjih), material zanj pa bosta priskrbeli krajevna skupnost in Podjetje Snežnik. Kot gost je predstavljen Slavko Abram, ki je štiri leta delal predvsem v podzemlju Gotenice pri strogo zaupnem delu, misli pa je, da gradijo podzemno tovarno. O tem seveda ni smel govoriti in tudi za Odmeve je povedal bolj malo. Profesor zgodovine Mitja Ferenc, ki v Odmevih redno predstavlja nekdanje vasi v KS Kočevska Reka, tokrat piše o Inlaufu.

Lubadar preti

Namnoženi škodljivci ogrožajo smreko — Po-ziv GG Brežice

SEVNICA — Vroče poletje, suša, toplec september, neizvajanje gozdnega reda in nespoštovanje opozoril gozdarjev za pravočasno saniranje žarišč lubadarja so poglavni vzroki, da se je lubadar prenamnožil in da ogroža slovensko smreko.

Da ne bi izgubili smreke zaradi tega nevarnega škodljivca, gozdarji Gozdnega gospodarstva Brežice, ki gospodarji z okrog 34.000 ha gozdov v devetih slovenskih občinah, pozivajo lastnike gozdov, naj kot dobri gospodarji pregledajo svoje gozdove, še zlasti, če v njih rastejo smreke. Gozdarji opozarjajo, naj jih posestniki pokličejo, da bodo postavili »diagnozo in predpisali terapijo«, če le opazijo, da se smreki krošnja redči, če opazijo na skorji drobne luknjice (premera 1 mm), ob panju na tleh pa na drobno zgrižen les kot žagovina, ali če opazijo, da smreki upada življenjska moč in se začneja sušiti.

Lubadar ne prenaša gozdnega reda, zato je zanj nujno poskrbeti takoj, pri vsakem poseku iglavcev. Gozdni red pa pomeni beljenje vseh panjev posekanih smrek, beljenje vseh sortimentov, če niso takoj prepeljani v strojno lupilnico, nadalje sežig obeljenega lubja na varnem mestu in zlaganje okleščenih vej na kupe.

Ob prenamnožitvi napada lubadar tudi sicer vitalne smreke. Skratka, pred tem hudim in nevarnim žužkom ni varna nobena smreka, zato se mu je mogoče zoperstaviti le s skupnimi močmi in po navodilih gozdarjev. Gozdarji bodo vodili tudi evidenco nad posestniki, pripravljeno za sodelovanje, saj lubadar ne pozna meja parcel ali katastrskih občin. Če ne bo šlo drugače, bodo v skrajni nujni posegli tudi po zakonski prislili, ki predpisuje kazni za ogrožanje naravnega bogastva — gozdov in za nespoštovanje strokovnih nasvetov pri njegovem varovanju.

Na informacijo o cestah v občini je občinski in republiški poslanec Jože Hobič dejal, da gre za dejstva, ki jih vsi dobro poznajo, da pa pogoša program delovnih aktivnosti vlade oziroma kaj, kdaj in kako bo občinska vlada delala na tem področju. Predsednik izvršnega sveta Alojz Petek je menil, da program

PRIPRAVE BEGUNCEV NA ZIMO

KOČEVJE — V begunskem centru v Kočevju je trenutno 183 beguncev iz BiH. To so predvsem begunci iz Srebrenice in občine Travnik, ki so prišli v kočevski zbirni center, ki ima kot eden redkih centrov v Sloveniji urejeno centralno ogrevanje, že aprila. Prav v tem času v centru pregledujejo centralno napeljavno, saj je bil nekdanji samski dom SGP Zidar pred naselitvijo beguncev kar nekaj časa prazen. Ker jim veliko težav dela dotrajana vodna napeljava, zaradi katere voda pronicata v stene, želijo, da bi to uredili še pred pričetkom zime. V dogovoru z upravnikom doma in republiškim uradom za begunce si prizadevajo dobiti 500 tisoč tolarjev, kolikor bi popravilo tega praviloma stalo. Istočasno si prizadevajo, da bi z republiko Italijo, ki je v času od 1. julija do konca septembra skrbela za kočevski center, to pogodbo o oskrbi podaljšali, tako da ne bi padla vsa oskrba na pleča naše države.

ŠOLSKI PROMETNIKI PRI ŽUPANU

RIBNICA — V okviru aktivnosti ob dnevu prometne varnosti so prometniki iz Ribnice, Osnovne šole dr. France Prešeren, v ponedeljek dopoldan obiskali ribniškega župana Franca Miheliča. Otroci so županu povedali, da se zavzemajo za ukinitvev prometa po cesti, ki je v neposredni bližini šole glede potrebe po zmanjševanju hitrosti v bližini šole, pa predlagali postavitev ovir oziroma izbojklin, zaradi katerih bi se moralo voziti počasneje. Omenili so še, da si želijo kolesarski poligon v bližini šole ter da bi lahko nabavili nekaj koles za potrebe kolesarskega krožka. Glede izpitov za voznike koles s pomožnim motorjem so predlagali, da bi jih organizirala šola, denar zanje pa naj bi prispevala občina. Dogovorili so se, da bodo pripravili program svojega dela, ki ga bo občina podprla v okviru svojih možnosti.

SPET JESENSKO SREČANJE V TRŽIŠČU

TRŽIŠČE — Sevnško turistično društvo in krajevna skupnost Tržišče prirejata v soboto, 24. oktobra, zabavno turistično prireditvev Jesensko srečanje v Tržišču. V ta prelestni dolenski kraj bo ob 10. uri odpeljal praveci muzejski vlak, ki mu bodo na vseh postankih pripravili pester spored. V Tržišče bo prispel ob 11.05, proti Sevnici pa se bo vrnil ob 19.10.

OGLED USTVARJENEGA S SAMOPRISPEVKOM

BOŠTANJ — Konec letošnjega septembra je preteklo 15 mesecev, odkar so v boštanski krajevni skupnosti začeli zbirati krajevni samoprisevek za obdobje 1991-1996. Da bi se na terenu prepričali o uspehih oz. opravljenem delu vaških oz. gradbenih odborov, so si preteklo nedeljo člani sveta KS Boštanj ogledali objekte od Šmarčne, Kampilja, Boštanja, Loga, Križa in Konjskega do Jelovca in Gaberja.

ŠE JE ČAS ZA ŠTIPENDIJE

SEVNICA — V Posavju je letos zaradi izredno nizkega cenusa zaposlilo za študentske študentov in dijakov manj kot lani. Zdaj, ko so nekoliko povečali cenusa (za šolanje v kraju bivališča je 17.064 tolarjev bruto osebnega dohodka na družinskega člana, za prosilce, ki bi se šolali izven kraja bivanja, pa 23.463 tolarjev) so podaljšali tudi rok za oddajo vloge, in sicer je za študente in dijakove 12. oktobra. Za »stare« študente je dobrodošla novost, da je lahko dohodek na družinskega člana 20 odst. nad cenusom.

ni potreben, češ da je v prihodnjem letu predvidena modernizacija ceste Mala Gora — Struge, da pa se več z razpoložljivimi sredstvi ne da narediti. Po raz-

• Pred izvedbo volitev za novega podpredsednika kočevske občinske skupščine je Mojca Ahac odstopila od kandidature, svoje glasove pa je odstopila Srečku Štefaniču. Kljub temu pa ne Štefanič, ki ga je predlagala koalicijska petih strank, ne Borut Hočevar, ki je član SSS (predlagala pa ga je SDP), nista dobila potrebne večine glasov vseh delegatov. Zaradi nesklepčnosti zbora združenega dela drugega kroga volitev, v katerem je za izvolitev potrebna vsaj tretjina glasov, niso izpeljali.

pravi so poslanci enoglasno podprli nedavni protest prebivalcev Poljanske doline zaradi nedokončane ceste Kočevje — Predgrad (na 16. strani objavljamo v zvezi s tem protestno pismo). M. LESKOVŠEK-SVETE

KONEC SOCIALIZMA

KOČEVJE — Kočevsko občino obiskujejo razne delegacije iz drugih občin. Včasih je bila navada, da je župan take goste pogostil vsaj s kavico, če ne še s čim boljšim, seveda na občinske stroške. Oni dan je spet prišla delegacija iz sosednje države in kazalo je, da spet računajo na običajno postrežbo. Pa jim je župan Mihael Petrovič pojasnil: — Nismo več v socializmu, smo v kapitalizmu in brezplačne kavice ni več. P-c

DRUŠTVO UPOKOJENCEV KOČEVJE

oddaja v najem poslovne prostore v stavbi na Reški cesti 5 — pritičje.

Prijave sprejemamo na naslov društva ali osebno ob petkih od 14. do 18. ure 15 dni po objavi v časopisu. Prednostno bomo obravnavali prijave za mirno obrt ali sorodno trgovsko-poslovno dejavnost.

DIVJA TRGOVINA — Sevnški trgovci terjajo od svoje vlade, naj vzpostavi pravni red, da bi odpravili divjo trgovino na ulici, posebej med Ljubljansko banko in blagovnico Sevnica. Kramarji, kakršen je tale z zagrebško registracijo na avtomobilu, ki se je razbuhotil kar na parkirnem prostoru celo pred hotelom Ajdovec, prihajajo iz drugih krajev z blagom dvomljivega izvora in kakovosti. Od njih ima občina bore malo ali nič, a vseeno se kramarji, kakor tudi tale na posnetku, hvalijo, da so vse potrebne papirje za svojo raboto dobili — na občini, trgovci v sosesčini pa se jezijo in nemočno bentijo. (Foto: P. Perc)

Sevniški zrak bo manj onesnažen

V Jugotaninu so uvedli računalniško vodenje proizvodnje furfurala, v Stillesu obnovili kurišča treh kotlov, zdaj je na potezi še Kopitarna

SEVNICA — »Tehnološki proces proizvodnje tanina in furfurala v Jugotaninu pri normalnem obratovanju ne dopušča onesnaževanja ozračja. Do izhajanja organskih hlapov, ki že v zelo nizkih koncentracijah dajejo značilen vonj, bi lahko prišlo le ob izrednih okvarah ali napakah pri delu. Da bi to popolnoma preprečili, smo v letošnjem juliju uvedli pri proizvodnji furfurala računalniško vodenje procesa,« pojasnjuje vodja proizvodnje v Jugotaninu Slavko Peklar.

Ker so bile v letošnjem juliju, ko so uvajali računalniško vodenje procesa proizvodnje furfurala, izredno visoke temperature, je v odpadnih parah nekajkrat prišlo do pojave izredno nizkih koncentracij organskih hlapov. Zaradi specifičnih vremenskih razmer je to pa ro v vetru ponesel do bližnjih stanovanjskih objektov in povzročil negotovanje ljudi. »To je bil izreden primer, ki je z uvedbo računalniškega vodenja proizvodnje praktično preprečen. Občanom se za to neugodnost opravičujemo. Ker pa nas občani telefonično opozarjajo na smrad in nečistočo v ozračju tudi tedaj, ko tovarna ne obratuje in ni možna nikakršna emisija v ozračje iz Jugotanina, predlagamo ustanovitev nevtralne strokovne komisije, ki bo v teh primerih ugotovila, kdo dejansko onesnažuje ozračje Sevnice,« poudarja direktor Jugotanina Ivan Mirt.

V sevniškem parlamentu so poslanci protestirali tudi zaradi drugih onesnaževalcev zraka. Sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora je poleg

ZBOR ČLANOV SDP

KOČEVJE — V četrtek je bil v prostorih stranke SDP na Ljubljanski 7 v Kočevju zbor članov stranke SDP. Na njem so članje seznanili z novo volilno zakonodajo, s strategijo volitev stranke ter s tem, kako naj se kot člani stranke vključijo v volilne aktivnosti in kako naj se kot volilci obnašajo. Zbrani so izrazili prepričanje, da bodo na volitvah dosegli vsaj takšen rezultat kot na prejšnjih, če ne celo boljšega. Ugotavljali so, da imajo precej simpatizerjev, veliko tudi zaradi obnašanja oziroma nastopov predstavnikov njihove stranke v republiškem parlamentu. Na zboru je bila prisotna dobra četrtina članov stranke iz vse občine. Že v kratkem bodo podobne zbore organizirali tudi po vseh krajevnih skupnostih ter tako omogočili, da na zборе pridejo tudi tisti člani njihove stranke, ki jim je občinsko središče bolj oddaljeno.

ZAČASNO MANJ BREZPOSELNIH

KOČEVJE — Na kočevskem Zavodu za zaposlovanje je trenutno prijavljenih 1352 iskalcev zaposlitve. Med njimi je 406 stečajnikov. Pravih presežkov delavcev je 126. Mlajših od 26 let je 513 iskalcev zaposlitve, prvo zaposlitev pa išče 236 ljudi. Preko 700 prijavljenim je pravica do denarnega nadomestila že potekla. Brezposelnost, ki je v kočevski občini že več kot 20-odst., pa je pravzaprav še bistveno večja. V tem mesecu so jo uspeli začasno zmanjšati z zaposlovanjem pripravnikov, ki jih podjetja in zasebniki vzamejo v službo le za čas opravljanja pripravništva, ki ga financira Zavod za zaposlovanje. V kočevski občini pripravnike trenutno resnično zaposlujejo le podjetje Trikon in zelo redki zasebniki.

Dogovor na meji

V deželi Petra Klepca o zdravstvu, šolstvu, Kolpi

OŠILNICA, KOČEVJE, DELNICE, ČABAR — Zgornjo Kolpsko dolino tarejo razne težave, ki jih je meja in državnost še povečala. Predstavniki občin Kočevje, Delnice in Čabar jih skušajo sporazumno reševati. Na zadnjem sestanku so se dogovorili o naslednjih:

Zdravniki bodo nudili svojo pomoč bolnikom tudi v primerih, ki ne sodijo pod nujne, ne glede na državno mejo. Seveda bo treba plačevati tudi meddržavne račune za zdravstvene usluge, in sicer v dogovorjenem roku treh mesecev.

Za področje šolstva je bilo ugotovljeno, da so Hrvatje pobrali svoje otroke iz slovenskih šol, Slovenci pa ne iz hrvaških. Predstavniki občin so se dogovorili, naj se vsak šola v svojem materinem jeziku, če je možnost za to, sicer pa lahko obiskuje šolo tudi v sosednji državi.

Ko so govorili o Kolpi in varstvu narave, so ugotovili, da so na Kolpi Slovenci obnovili že 6 jezov, Hrvati pa nobenega. Zdaj so sklenili, naj slovenska stran obnovi še dva jezova, hrvaška pa bo tudi dva (Gusti laz, Turki). Ugotovili pa so tudi, da je gradnja malih elektrarn grobo posegla v naravo, predvsem v Cabranko in pritoke, in da takih posegov ne bi smeli več dovoljevati, saj je zato Cabranka v nekem delu ostala skoraj brez vode. Kritično so ocenili tudi načrtovano gradnjo hidrocentral na Kolpi, ki bi zelo spremenila oz. celo uničila to dolino.

IZ KOČEVSKRE REKE

JELENI PADAJO — Jelenji ruk je privabil do začetka meseca preko 20 domačih in tujih gostov-lovcev, ki so uplenili preko 30 jelenov. Lovcem gre trofeja, meso pa poslovna enota Lovstvo pri podjetju Snežnik izvažajo preko ljubljanskega podjetja Gruda.

HVALA ZA POMOČ — Kolektiv osnovne šole Kočevska Reka se zahvaljuje vsem, ki so pomagali pri izvajanju vzdrževalnih del na šolski stavbi. Predvsem velja zahvala podjetju Snežnik in njegovemu direktorju Ladislavu Lenasi, posebni enoti Moris, podjetju Krempa (Srečko Gabrič) in podjetju Prima (Slavko Praznik).

MANJ OTROK V ŠOLI — Šolo v Starem trgu, ki jo obiskujejo tudi šolarji iz območja KS Poljanska dolina Predgrad, obiskuje danes 74 otrok. To šolo je pred leti obiskovalo največ 161 otrok, najmanj pa 54. Podoželje ob Kolpi, se pravi ob meji, se prazni. Država pa se ne brani v Ljubljani, ampak na meji!

NEMŠKA LOKA BREZ ASFALTA — V vasi Nemška Loka živi 9 družin, ki imajo 17 otrok (in republiškega poslanca Jožeta Hobiča). To je ena redkih takih vasi, ki nima še asfalta skozi svoje naselje.

• Divja gos ne nese krotkih jajc. (Danski pregovor)

• Grožnja brez moči je kot smodnik brez krogle. (Škotski pregovor)

• Melanholija je samo uvelo poželenje. (Kersten)

pride do nekajminutnega izhajanja gostega črnega dima. Z zavodom za varstvo pri delu pa so se že dogovorili za meritve dima iz kotlovnice. P. P.

PRIVENEC — Vodja proizvodnje v Jugotaninu, inž. Slavko Peklar, pravi, da so edina tovarna, ki je uvedla računalniško krmljenje proizvodnje furfurala. Naložba jih je stala okrog 150.000 DEM, zdaj računalnik preprečuje, da bi prišlo do motenj v proizvodnji, in onesnaževanja okolja. (Foto: P. Perc)

Drobne iz Kočevja

O NADOMESTNIH VOLITVAH — Zbor krajevnih skupnosti je v kočevskem parlamentu tisti, ki je pogosto nesklepčen, če pa je že sklepen, je vedno na meji sklepnosti, tako da lahko že odhod samo enega poslanca ogrozi ali prepreči nadaljnje delo skupščine. Minulo sredo so bili, po prekinitvi skupnega zasedanja vseh treh skupšinskih zborov zaradi nesklepčnosti zbora združenega dela, še vedno sklepen. To zanje redko priložnost so izkoristili in nadaljevali z ločenim zasedanjem, prav z namenom, da bi se o teh težavah pogovorili oz. se dogovorili o razpisu nadomestnih volitev za poslance, ki skupšinskih sej nečajo več obiskovati. Takšnih je v zboru krajevnih skupnosti kar osem.

VSAK SVOJ PRAV — »Polemiko« med nekaterimi poslanci in kočevskim izvršnim svetom in njegovim predsednikom Alojzom Petkom povzroča poleg odhoda Mira Ferlina, kot člana izvršnega sveta, z občinske uprave na podjetje Snežnik tudi zamenjava službe neprofesionalnega člana izvršnega sveta Marka Kocjančiča. Kocjančič je iz Mercatorja-Kmetijskega gospodarstva Kočevje prešel v Snežnik, po mnenju nekaterih poslancev, pa bi moral zapustiti tudi izvršni svet, ne nazadnje, tudi zato, ker je izstopil iz stranke, v kateri je bil ob izvolitvi v izvršni svet. Da vse ni tako preprosto, dokazuje dejstvo, da ni nikjer določeno, kakšna mora biti sestava glede neprofesionalnih članov izvršnega sveta.

Ribniški zobotrebec

ČIŠČENJE POTOKOV — Na osnutek odloka o obveznem čiščenju potokov in jarkov so imeli poslanci na zasedanju ribniške občinske skupščine vrsto vsebinskih pripomb. Opozorili so na določeno neskladje med obveznostmi upravljalcev, lastnikov in drugih uporabnikov in zahtevali, da se natančno opredeli, kaj so dolžnosti lastnika zemljišča in kaj upravljalca struge. Povedali so, da so nekateri lastniki zemljišč v ribniški občini zaradi nezadovoljivo razmejenih obveznosti že utrpeli škodo. Kot lastniki niso smeli očistiti struge, ker pa tega tudi ni storilo vodno gospodarstvo, jim je zemljišče zaradi naplavin poplavilo. V zvezi s tem so tudi menili, da bi bilo potrebno natančneje navesti, kaj je neprimerna rast, ki se mora odstranjevati. Predlagali so, da naj bi ribiška družina vse potoke v občini nekajkrat na leto pregledala in tam, kjer je potrebno, tudi očistila struge.

PLAKATNA MESTA — Ličen kozolček, ki ga je ribniški Mercator postavil v dneh pred ribniškim sejmom na zelenico ob parkirišču pred Mercatorjevo blagovnico v Ribnici, se v okolje lepo poda, za nikogar ni moteč in je vsem »na obeh«, zato pa kot takšen pravzaprav idealno mesto za razobešanje plakatov. Verjetno je iluzorno pričakovati, bilo pa bi zelo lepo, da bi občina v času pred bližnjimi volitvami pri zagotovitvi morebitnih manjkajočih plakatnih mest v občini sledila domiselnosti in izvirnosti Mercatorja.

Sevniški paberki

PETERLE — Predsednik SKD Lojze Peterle se je na političnem shodu krščanskih demokratov v Sevnici spet izkazal kot dober govorec. Člani in simpatizerji SKD so njegov nastop toplo sprejeli, še posebej, ko je obiral »rdečo in rožnato« politično konkurenco. Največjo pozornost je posvetil Milanu Kučanu. Ko ga je pohvalil, da mu priznavajo politični talent in sposobnost, je v isti sapi dodal, da je naš narod še naiven, še kar verjame in da brez krščanskih glasov Kučan ne bi bil izvoljen. »Še nune so se hvalile, da so volile Kučana,« je, ne brez pelina v ustih, dejal Peterle in komentiral, da ne verjame v »ljudi, ki so za vse čase.« Pa še to: tega nismo zapisali, da ne bi izgubili 30.000 bralcev, kot je to, menda po besedah Peterleta, doživel neki slovenski dnevnik, ki je udrihal čez politiko njegove vlade. Dolenjski list je preživel že več vlad, kot pa je bilo obratno, in bo gotovo še kakšno, bodisi črno ali rdečo ali rozato.

ZMAJ — Na cilju nedeljske 1. kolesarske gorske dirke na Lisco bodo pri Tončekovem domu postregle brhke natakare s čajem in okrepčilno zelenjavno enolončnico. Verjetno pa ne bo banan, kar z Viko Potočnik (LDS), ki bo poleg pri podelitvi nagrad, tokrat, kot vse kaže, ne bo nastopal njen skupščinski liberalni kolega Gros. Viko bodo obkrožali večji zmaji, katerih lastniki se bodo spuščali v nebesne višave.

VZMETI — Kmetje iz šentjanske krajevnne skupnosti po svoje razumejo šoferja 10-tonske cisterne oz. hladilnice mleka Ljubljanskih mlekar, ki je zgrozil, da bo ta teden prenehal voziti na Kal, če ne bodo popravili obupno slabe ceste. Na tem malo boljsem kolovozu je nastala na tovarnjaku že precejšnja škoda; šofer je moral že večkrat zamenjati blažilec.

Srd pred novim

V prizidku k šoli v demografsko ogroženi Koprivnici bodo predvidoma do novega leta uredili prostore za najmlajše in šolarje — Telovadnica

»Dom JLA« kmalu naseljen

Odslej bo novo družbeno in športno središče

Strankarske igrice v Kočevju

Medtem ko si nekateri poslanci kočevske občinske skupščine, predvsem iz vrst socialistične in liberalne stranke, prizadevajo svoje skupščinske kolega prepričati, ne le, da je v krizi parlament, marveč tudi vlada, je kočevski župan dr. Mihael Petrovič prepričan, da parlamentarne krize ni, predsednik izvršnega sveta Alojz Petek pa še naprej stojično prenaša vse očitke, ki nanj letijo že lep čas. Tisto, kar naj bi bili pokazatelji krize, si vsaka stran razlaga po svoje, nobena pa dovolj temeljito in učinkovito, da bi nasprotno stran uspela prepričati v zmotnost njihovih prepričanj. Vse bolj in bolj verjetno postaja, da to tudi ni možno, in sicer zaradi strankarskih igrice, ki se jih grejo v kočevskem parlamentu.

O slednjem pričajo nedavni dogodki ob poskusu izvolitve novega podpredsednika skupščine. Že na predhodnem zasedanju skupščine je skupina poslancev pod okriljem "koalicije petih strank" za podpredsednika predlagala Srečka Stefaniča in vztrajala, da se volitve izpeljejo še na isti seji. Ker jim večine poslancev ni uspelo nagovoriti, da bi kršili zakonski predpis, ki določa, da morata biti za izvedbo volitev predlagana vsaj dva kandidata (to v njihovih poslovniku ni določeno, zato so predlagali, da bi se ravnali po poslovniku), je v odmoru skupščinskega zasedanja po dogovoru nekaj poslancev predlagala za podpredsednico Mojco Ahac, ki je bila pripravljena sprejeti vlogo lutke, da bi se zadostili zgolj "birokratski oviri" za izvolitev Stefaniča. Do volitev zaradi nesklepnosti ni prišlo, na zadnji skupščinski seji pa jim je zmešala štrene kandidatura Boruta Hočevarja. Da je bila zmešnjava in kasnejša sumničenja ob objavi rezultatov prvega kroga volitev še večja, pove podatek, da je bila SSS ena izmed petih strank, ki so podprle kandidaturu Stefaniča, Boruta Hočevarja, ki je njihov član, pa je predlagala SDP.

Ob takšnih dogodkih v parlamentu in upoštevanje ponavljajoče se nesklepnosti zadnjih zasedanj delujejo županove obrazložitve zavračanja možnosti, da bi bil parlament v krizi, dokaj nepričljivo. Med vzroki, ki jih na podlagi očitkov navaja kot možne za krizo, ki je sam sicer ne vidi, a jo vidi drugi, pa zato deluje še najbolj možno to, da ni član nobene stranke in da ga zato tudi nobena direktno ne podpira.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Kolpa je občutljiva gospa!

Kolpa je po uveljavitvi slovenske državnosti in po prav idealnem letošnjem poletju spet dobila novo vrednost. Če se je bilo v začetku sezone še treba bati, da se bo zaradi obmejnega režima spremenila v mrtev rokav, je pravi evropski pristop, ki so ga z veseljem izkoristili številni kopalci na obeh straneh reke, prinesel povsem nova razmišljanja. Slovenci smo zdaj, ko je jadranska obala postala tako rekoč tujina in je je na vsakega Slovenca ostalo le nekaj decimetrov, pričeli razmišljati o podaljšanju obale, računajoč predvsem na obalo tople in sorazmerno čiste reke Kolpe. Seveda tako gledanje ni tuje niti občinskim vladam vzdolž reke, ki že razmišljajo o skupnih odlokih o režimu ob njej. Zaenkrat se o poenotenju dogovarjata le občini Metlika in Črnomelj, a nameravata pritegniti k sodelovanju tudi kočevsko in sosednje hrvaške občine, ostale zadeve okoli standardov objektov in naprav ob njej pa naj bi tako ali tako urejal republiški zakon.

Da stvar ni enostavna in da se bo treba še o marsičem dogovoriti, je pokazalo posvetovanje o kampih in kopalščih ob Kolpi v metliški občini, ki ga je prejšnji teden pripravil metliški izvršni svet, udeležili pa so se priznani republiški strokovnjaki, inšpektorji, turistični delavci, predstavniki Gospodarske zbornice Slovenije ter seveda zainteresirani graditelji. Gre za kopalšča in kampe na Krasincu, na Otoku, v Podzemlju, na Pri-

mostku, v Križevski vasi, v Metliki in v Zelenju.

Zeleno je, da bi v bodoče usmerjali kopalce na omenjena mesta, divje kopanje kjerkoli drugje ob reki pa zaradi naravovarstvenih razlogov prepovedali. Seveda pa bi bilo treba v urejenih kopalščih ustvariti take razmere, da bi tako obale kot vode držale naval množice kopalcev, treba bi bilo urediti travne površine, sanitarije, prostore za kampiranje ter vso potrebno infrastrukturo. Lastnikom teh objektov - za vse navedene so že znana konkretna imena - seveda z deli ne bi bilo treba čakati na nove slovenske zakone in predpise, saj so znani evropski standardi (pa tudi pri nas je nekaj zgledov, omenjen je bil predvsem kamp Šobec) nad katere slovenski nikakor ne bodo segali, a jih pri uveljavljanju njihovih zamisli za držujeta predvsem pomanjkanje denarja, kajti stvar bo vsekakor precej draga. Prav zaradi tega nikakor ni priporočljivo delati z velikimi zamahi, ampak rasti od malega k velikemu, vendar od vsega začetka z visoko kvaliteto.

Pri večjih načrtih bi bilo treba, kar je bilo na posvetovanju premalo poudarjeno, kopalšči in kampinški turizem nujno povezati v celoto. Kopalna sezona ob Kolpi je zaradi negotovega celinskega podnebja kaj nezanesljiva gospa, zato bi jo bilo treba povezati z vsem ostalim, kar Bela krajina lahko ponudi: vinske ceste, pohodništvo, naravni parki, kulturne znamenitosti in drugo. Še prej pa bo treba razmisliti, kakšno obleganje občutljiv rečni ekološki sistem sploh lahko prenese.

T. JAKŠE

Vsak kvadratni meter je dragocen

Vsakemu človeku je njegova lastnina sveta, še posebej, če si jo je pridobil s trdim delom in z žulji. Vsak kvadratni meter zemlje, ki mu daje kruh ali morda samo veselje, je zanj najpomembnejši in najbolj dragocen. Tega bi se morali zavedati vsi, ki posegajo v prostor. Grenke izkušnje iz preteklosti so še vedno sveže rane v spominu tistih, ki jim je država jemala brezobzirno, po krivici, brez nadomestila.

Nova zakonodaja ne bo več dovoljevala zaseganja privatne lastnine v imenu "širših interesov družbe". Ker pa je kljub vsemu neizbežno, da bo bodoči razvoj posegal tudi na zasebna zemljišča, so se stari strahovi obnovili. Brežiška občina veliko stavi na razvoj ob južni meji ob velikem cestnem in železniškem prehodu. V obmejnem prostoru načrtuje velike gospodarske ploščadi z raznovrstnimi dejavnostmi, ki bodo terjale prostor ravno tam, kjer so danes polja.

Lastniki zemljišč, na katerih naj bi se razbohotili drugačni gospodarski interesi od kmetijskih, so nejevoljni. Država jim še ni poravnala dolgov za odvzeta zemljišča zaradi izgradnje prehodov, pa že grabi po novih. Ni jih težko razumeti, saj branijo svoje. Pa vendar so, kljub spremembam v politiki, interesi občine širši. Če bo znala hitro in ustrezno izkoristiti pravi trenutek, bo veliko pridobila, z njo pa tudi prebivalci in, ne nazadnje, celo lastniki zemljišč.

Komu torej dati prav? Lastniki zemlje nočejo dati, občina pa je ne more vzeti kar na silo. Če se želijo izogniti novim krivicam, je rešitev samo ena. Občina mora lastnikom ponuditi dovolj veliko odškodnino v denarju ali zemljišču. Res bo naložba tako precej dražja, a to je breme, ki si ga mora naložiti, če si želi povrniti zaupanje. Pa še nekaj. Visoka cena je tudi svojevrsten porok, da bo novi lastnik dobro gospodaril. Tako bodo morda pozidana polja le dala več kruha, kot ga dajo danes.

B. DUŠIČ-GORNIK

Čigave plače prevelik strošek?

Ocenjeni življenjski stroški tričlanske družine so v juniju znašali dobrih 38 tisoč tolarjev, štirčlanske pa skoraj 46 tisočakov. Gre za minimalne stroške, v katerih je delež za hrano prek polovice. Obutev, gospodinjstva oprema, storitve in podobno v tej košarici

niso upoštevani. Dve minimalni plači skupaj brez dodatkov ne zadoščata niti za pokrivanje stroškov tričlanske družine. Povprečna novomeška plača, ki je bila celo nekaj nad republiško, je zadoščala za pokritje 79 odst. tričlanske in dveh tretjin stroškov štirčlanske družine. Treba pa je vedeti, da povprečje dvigujejo individualne plače, v glavnem visoke ter neodvisne od kolektivne pogodbe in tudi od dejanske uspešnosti podjetij. V enem manjših novomeških podjetij, ki se je nedavno prestrukturiralo tudi s pomočjo republiškega denarja, je masa denarja za plače "individualcev" 1,2-krat večja od mase delavskih plač. Kar okrog 60 odst. zaposlenih v novomeški občini pa prejema podpovprečno plačo. Veliko vprašanje je, kako družine sploh preživijo. Dokler ni večjih pretresov - teh pa ni tudi zato, ker je v vse večji brezposelnosti delovno mesto na lestvici vrednot trenutno najvišje, tudi nad plačo - se za to očitno nihče pretirano ne meni.

Oblast govori, da so plače z narodnogospodarskega stališča prevelik strošek, čemur gre celo verjeti. A pri tem kajpak misli le na ceno dela, razvrednotenega in ponižanega na raven golega preživetja, za kar res ni zgledov v Evropi, katere del bi radi bili. O tem, da so plače za tretjino bolj obdavčene kot v evropskih državah s podobnim narodnim dohodkom, kot je v Sloveniji, seveda ni nikjer govora. Izračune vlečejo na dan le sitni sindikalisti, ki pa so še daleč od vloge, ki jo imajo njihovi evropski kolegi. Še mnogo manj se s tem, kako slovenske družine lahko (pre)živijo, obremenjujejo naši menedžerji.

V enem največjih novomeških podjetij delavci že mesece dobivajo plače z zamudo. Plače so le 50 do 60 odst. tistega, kar naj bi jim pripadalo po kolektivni pogodbi. Da jih sploh lahko izplačajo, vsak mesec zastavijo kakšen del premoženja. Ob tem je javna skrivnost, da direktor pobere za vodenje firme okrog 10 tisoč mark. Direktorji posameznih enot se morajo zadovoljiti s pet do šest tisoč markami. V krog tistih, ki prejema plačo po individualni pogodbi, se je uspelo zrniti skoraj desetini zaposlenih. Med njimi so tudi taki, ki so jih na ta način zavezali k molččnosti o podatkih o zaslužkih in drugih prejemkih, na primer kilometrinah, dnevnica in podobnem. Pravilno? Podjetje je v družbeni lastnini. Ko se bo lastnino, se ve, da delavcev (med njimi so tudi fakultetno izobraženi, ki pa niso na vodstvenih položajih), ki jim 14. ali 20. ali pa 28. v mesecu "vržejo" tistih 400 do 500 mark, ne bo zraven pri kupovanju delnic. Kdo jih bo lahko in potem morebitnem nezadovolječem še bolj mahal z delavsko knjižico kot sedaj, se tudi ve.

Omenjeno podjetje seveda ne v Novem mestu ne v Sloveniji ni edino, takšno ustvarjanje kapitalne baze za bodoče obvladovanje slovenskega gospodarskega, s tem pa tudi političnega življenja, pa le eden od mnogih načinov. Družbeno premoženje je zadnja leta kot na polih prvi dan odprte samopostrežbe, v kateri je še vse zastoj, vstop vanjo pa imajo le privilegijanci, ki so se pravi čas znašli na pravem mestu. Vlada je sedaj skupščini predložila nov osnutek zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij. Po njem naj bi vsi polnoletni Slovenci dobili 300.000 tolarjev vredna potrdila, ki jih bodo lahko - če bo zakon sprejet - spremenili v delnice svojih podjetij ali v delnice investicijskih družb. Koliko bodo ta potrdila res vredna, je še vprašanje, četudi bi parlament po pričakovanjih vlade že 28. oktobra sprejel ponujeni zakon. Večji del procesa lastninjenja je tako ali drugače že opravljenega.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Nekaj dni za velike napake

Vojko Omerzu, predsednik krške občinske skupščine, in Ivan Petrišič, predstojnik krškega izpitnega centra, sta se lahko 8. oktobra nemalo začudila, česa vsega v vsakdanjem življenju ne opazijo mladi ljudje. Takim sta prisluhnila in odgovarjala, ko sta se v četrtek v občinski sejni sobi srečala s predstavniki osnovnošolcev in njihovih učiteljev iz krške občine. Tema srečanja, ki so ga organizirali ob tednu prometne varnosti, je bil promet.

Moža sta iz besed svojih mladih in manj mladih gostov lahko razbrala - in upamo, da bosta o tem povedala naprej - da malo čemu namenja Krško tako malo pozornosti kot človeku, predvsem mlademu, zlasti šolarju na poti v hišo učenosti in vračanju domov. Prste kar nekaj parov rok bi potreboval človek, če naj bi preštel, koliko so šolarji navedli pomanjkljivo označenih ali manjkajočih prehodov za pešce, koliko pripomb so imeli glede posameznih drugih cestnih oznak in koliko predlogov za varnejšo pot v šolo in od tam domov so ponudili občinskima možema. Po razgovoru se zdi, da odrasli delajo prenekatero cesto v Krškem in drugih krajih v občini neresno. Videti je, kot bi jih gradili z mislijo, da na njej in ob njej toliko in toliko otrok mora postati invalidnih in celo umreti. K sreči to ne more biti res. Drži pa, da različne črne podrobnosti o (ne)varnosti krških cest očitno ostajajo večino dni v letu skrite poklicanim ušesom in očem. Nekaj dni v letu je vse drugače, podrobnosti pridejo tedaj na dan in "teden" pomeni svojevrstno očiščenje. Občutek, da je vse dobro in da večji skrbijo za manjše in mlajše, bo trajal še nekaj časa, a samo do prve (nove) praske na kateri od pomanjkljivo opremljenih šolskih poti v krški občini.

Res pa je še: če bi učitelje, politike, cestarje in druge, ki lahko kaj ukredujejo za varnejšo pot v šolo, kdo obtožilo poštastne malomarnosti, bi moral ob tem nujno pripomniti še nekaj. Da je zelo pomembno, kakšna je cesta, še bolj pa, kakšni ljudje se vozijo in hodijo po njej in ob njej.

M. LUŽAR

Kidričev trg 3

vabi k sodelovanju:

- VODJO ODDELKA ZA PLAN IN ANALIZE**
 - visoka izobrazba ekonomske smeri
 - 3 leta delovnih izkušenj
 - 3-mesečno poskusno delo
- PLANERJA — ANALITIKA**
 - visoka izobrazba ekonomske smeri
 - 1 leto delovnih izkušenj, lahko tudi pripravnik
- VODJO ODDELKA ZA FINANCE IN RAČUNOVODSTVO**
 - visoka izobrazba ekonomske smeri
 - 3 leta delovnih izkušenj
 - 3-mesečno poskusno delo
- VODJO ODDELKA INFORMACIJSKEGA CENTRA**
 - visoka izobrazba računalniške ali ekonomske smeri
 - 3 leta delovnih izkušenj
 - 3-mesečno poskusno delo
- PROJEKTANTA — PROGRAMERJA**
 - visoka izobrazba računalniške smeri
 - 1 leto delovnih izkušenj, lahko tudi pripravnik
- REFERENTA ZA PROSTOVOLJNO ZAVAROVANJE**
 - visoka izobrazba pravne, ekonomske ali organizacijske smeri
 - 1 leto delovnih izkušenj, lahko tudi pripravnik
- VODJO SLUŽBE ZA NADOMESTILA, POVRAČILA IN MEDNARODNO ZAVAROVANJE**
 - višja izobrazba ekonomske, pravne ali upravne smeri
 - 3 leta delovnih izkušenj
 - 3-mesečno poskusno delo

Pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev in opisu delovnih izkušenj naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov:

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA NOVO MESTO
Kidričev trg 3
68000 Novo mesto — z navedbo »ZA RAZPIS«

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po končanem razpisu.

Informacije po telefonu št. (068) 21-820 (int. 29)

MKO d.d.

Kettejev drevored 37 NOVO MESTO

IVECO

Nudimo vam

- ugodno prodajo kamionov in ostalih vozil iz programa IVECO
- rezervne dele programa IVECO, TAM, ZASTAVA

Če se odločite za nakup novega avtomobila, vam nudimo možnost odkupa rabljenega vozila.

Obiščite nas v Novem mestu — Bršljin, Kettejev drevored 37.

Informacije: PIONIR — MKO d.d., tel.: 068/26-001 (g. Ocvirk), Fax: 068/28-179

SERVISIRANJE

televizorjev
radiokasetofonov
pisalnih in šivalnih strojev
električnega ročnega orodja
malih gospodinskih aparatov
in ostalih aparatov zabavne in
profesionalne elektronike
vgradnja avtoradijev
montaža anten

IZVAJA V NOVEM SERVISNEM CENTRU MOST Šentjerneje d.o.o.

V prostorih Iskre Šentjerneje, Trubarjeva 5 (vhod mimo vratarja)
Informacije: 42-068

elba

Trgovina na drobno, debelo in inženiring d.o.o.
Novo mesto, Ul. talcev 9, tel.: 24-884

NUDIMO VAM:

- ves elektroinstalacijski material
- veliko izbiro stikal, vtičnic
- nove programe uvoženih in domačih svetil

UGODNOST V MESECU OKTOBRU

Pri gotovinskem plačilu za instalacijski material nad 30.000,00 SIT 5% POPUST.

Dr. Marin Berovič, znanstvenik in slikar

Na Albarelli kot znanstvenik in slikar

NOVO MESTO, LJUBLJANA — Novomeški rojak dr. Marin Berovič, ki kot znanstvenik in slikar deluje pretežno v Ljubljani, kjer je tudi udomljen, je pred kratkim vodil enotedenski elitni seminar o fermentativnih tehnologijah, bioreaktorskem inženirstvu in kontrolni tehniki v Evropi, ki ga je na Albarelli, otoku v Beneškem zalivu, pripravila Evropska federacija za biotehnologijo v sodelovanju z Italijo, Avstrijo, Slovenijo in Hrvaško. To je bil največji skupni projekt omenjene strokovne zveze do zdaj oziroma osrednja letošnja konferenca evropskih biotehnologov, ki se je udeležilo več kot 30 vrhunskih strokovnjakov iz teh štirih držav pa tudi od drugod. Poleg seminarja je potekal poseben enološki program z degustacijo izbranih vin, tudi iz Slovenije, ter s predavanjem mednarodno priznanega enologa o temi Vino v Evropi in kultura vinske degustacije.

Na Albarelli je Evropska federacija za biotehnologijo pripravila tudi likovno razstavo z naslovom Evropski biotehnologi v slikarstvu, na kateri sodeluje s svojimi slikarskimi stvaritvami tudi dr. Marin Berovič kot edini iz Slovenije. Razstava bo obiskala še Mantovo, Zürich in druga mesta v Švici. Ob tem omenimo še, da je bila v reški galeriji San Modesto pred tedni odprta razstava likovnih del, s katerimi sta se dvanajst slovenskih slikarjev (France Slana, Roberto Faganel, Bojan Klančar, Janez Kovačič, Janko Orač, Veljko Toman, Tomaž Železnik, Andrej Kosič, Darko Slavec, Darinka Pavletič-Lorenčak in Marin Berovič) odzvala akciji Slovenski slikarji za otroke Šibenika, ki jo je letos ob 32. mednarodnem otroškem festivalu v Šibeniku organiziral dr. Marin Berovič. Vsak slikar je sodeloval s poljubnim številom svojim del, od katerih je podaril vsaj eno za tiste otroke v Šibeniku, ki so bili v tej vojni osiroteli. Veljko Toman in dr. Marin Berovič sta podarila vsa dela, s katerimi sta se udeležila omenjene človekoljubne akcije. Podarjene slike slovenskih slikarjev bodo prodali na dražbi in izkupiček namenili za osirotelo otroke.

I. Z.

Celjski Kelti v Dolenjski galeriji

Zgledna muzejska razstava, ki jo je pripravil celjski muzej, bo na ogled do 29. novembra — Bojan Božič: »Ta razstava spodbuda, da tudi pri nas razmislimo o dostojni predstavitvi arheološkega bogastva, ki ga imamo v Novem mestu«

NOVO MESTO — Celotne zgodnje prostore Dolenjske galerije, to je veliko dvorano in atrij, napolnjuje od srede, 7. oktobra, arheološka razstava Kelti na Celjskem, ki jo je posredoval Pokrajinski muzej v Celju. Razstava, ki so jo do zdaj že videli v Celju in Ptuj, bo v Novem mestu na ogled do 29. novembra ali nekaj manj kot dva meseca.

Na otvoritvi je o tem, kaj prikazuje razstava, govorila avtorica Darja Pirkmajer, arheologinja v celjskem muzeju. Povedala je, da so to najdbo iz keltskih grobišč, ki so jih v okolici Celja najključno odkrili pred kakim desetletjem. V glavnem gre za orožje (meče, sulice, nože), ki so ga uporabljali bojeviteli Kelti, pa za sponke oblačil, razno okovje in nekaj posod. Najdbe so iz grobov, kjer so bili pokopani moški, predmeti pa so zelo dobro ohranjeni, čeprav so bili več kot 2.200 let v zemlji. Osrednje mesto na razstavi zavzemajo najdbe iz grobišča v Slatini.

Arheologinja Darja Pirkmajer je dejala, da izkopavanja še niso končali, v sedanjih fazi raziskovanja pa predvsem iščejo keltsko naselbino, ki da je morala stati nekje na celjskem območju. Izkopavanja grobišč so se začela po letu 1983, in sicer ob izdatni denarni pomoči nekaterih celjskih podjetij, še posebej Kovinotehne in Zlatarn. Pirkmajerjeva je povedala, da so se podjetja lepo izkazala tudi pri pripravi pričujoče razstave, in poudarila, da takšnega razumevanja in pomoči podjetij kot na Celjskem drugod kultura najbrž ni deležna.

V primerjavi z arheološkimi razstavami, ki so se v Dolenjski galeriji zvrsti-

Tretja likovna delavnica Krke

Poteka ta teden na Otočcu, ustvarja pa šest slikarjev

OTOČEC — Od ponedeljka, 12. oktobra, poteka tu Tretja likovna delavnica Krke, v kateri ustvarjajo akademski slikarji Milan Butina, Vida Slivnik-Belantič in Alenka Sottler iz Ljubljane, Štefan Galič iz Lendave, Jože Marinč iz Kostanjevice in slikar Jože Kotar iz Novega mesta. Delavnica se bo končala v soboto, 17. oktobra, razstavo ustvarjenih del pa bodo pripravili decembra v Krkini galeriji (avli poslovne stavbe) v Novem mestu oz. v Ločni. Dela za razstavo bosta izbrala likovna kritika Janez Mesesnel in dr. Milček Komej.

Likovna delavnica Krke nadaljuje tradicijo nekdanje slikarske kolonije, ki jo je KUD Novomeške tovarne zdravil organiziral desetkrat zapovrstjo in kjer je bila vseskozi osrednja tehnika akvarel. V zdajšnji delavnici pa tehnika ni strogo predpisana, tako da udeleženci lahko ustvarjajo v akvarelu, pastelu, gvašu, temperi, risbi pa tudi v olju, predvsem krajinske motive. Le velikost del se nekoliko omeji in naj bi slike ne bile večje kot 65 x 90 cm. Tudi letos bodo prireditelji odkupili po eno delo od vsakega slikarja.

I. Z.

le do zdaj, je ta v celjski »režiji« pravo razkošje, čeprav morebiti samo ustrezena prezentacija gradiva, kot jo je sposoben pripraviti muzej, ki si ne dela skrbi z denarjem. Novomeški Dolenjski muzej zaenkrat še ni odrešen takšne skrbi in si razstave, kakršno gosti v Dolenjski galeriji, se pravi prave muzejske razstave, še ne more privoščiti. Ravnatelj Bojan Božič je v otvoritvenem nagovoru eno od glavnih misli posvetil prav temu, da bi mogel tudi Dolenjski muzej kdaj dostojno pokazati javnosti bogato arheološko gradivo, ki ga sam hrani. »Zaradi pomanjkanja ustreznih prostorov in še česa pa je to gradivo, katerega en del se uvršča celo v evropski vrh, zdaj žal nedostopno javnosti za ogled, tako rekoč le mrtev kapital,« je dejal Božič in izrazil upanje, da se bo glede tega kaj premaknilo na boljše vsaj v doglednem času.

PRAVA MUZEJSKA RAZSTAVA — Arheološka razstava Kelti na Celjskem, s katero gostuje Pokrajinski muzej iz Celja v Dolenjski galeriji, je prava muzejska razstava. Ko je Bojan Božič, ravnatelj Dolenjskega muzeja, govoril na njeni otvoritvi minulo sredo, je menil, da bi tudi v Novem mestu radi na tak način prestavili svoje arheološko bogastvo, pa ga zaenkrat še ne morejo. Za kaj takega namreč ni dovolj le strokovno znanje, pač pa bi potrebovali tudi precej več denarja, kot ga ima muzej zdaj. Potrebovali bi takšno naklonjenost sponzorjev, kakršne je deležen celjski muzej. — Na posnetku: Bojan Božič med nagovorom obiskovalcev. (Foto: I. Zoran)

RAZSTAVA AKVARELOV FRANCETA SLANE V ŠENTRUPERTU

Šola v Šentrupertu ima v tem šolskem letu v ospredju dva dogodka: 17. julija je Skupščina občine Trebnje sprejela sklep, da se šola ponovno imenuje po rojaku dr. Pavlu Lunačku, hkrati pa poteka 375 let šolstva v Šentrupertu. Zato so vse kulturne dejavnosti v znamenju teh dogodkov. Tako so 17. septembra predstavili odmev petošolcev na novo peto berilo Pozdravljeno, zeleno drvo; ob ponovnem imenovanju šole po dr. Pavlu Lunačku pa bodo v petek, 16. oktobra, ob 15. uri odprli razstavo akvarelov akademskega slikarja Franceta Slane; praznik bo s svojo pesmijo polepšal Trebanjski oktet. Razstava bo odprta do 25. oktobra 1992.

Ravnatelj Dolenjskega muzeja je še menil, da bo mogoče prav celjska razstava v Dolenjski galeriji spodbudila

Napoveduje se nova okrogla arheološka obletnica: leta 1994 bo minilo 100 let od začetka arheoloških izkopavanj na Marofu oziroma na Kapitelskih njivah v Novem mestu. »To je pomemben razlog in spodbuda,« je nadaljeval ravnatelj Božič, »da dozori spoznanje o pomembnosti arheološke dediščine tudi pri tistih, ki se, ko so zaproseni za pomoč, radi izgovarjajo na težke gospodarske razmere. Sami smo se, kljub takšnim izgovorom, trdno odločili, da bomo poslej znanje in res bogato dediščino ustrezno prezentirali. To je tudi ena od prednostnih nalog Dolenjskega muzeja. Predstavitev, do katere bi radi prišli, bo imela prav gotovo daljnosežne pozitivne odmeve.«

razmišljanja o tem, kako in kdaj bi se dalo novomeško arheološko bogastvo predstaviti tako, kakor zasluži.

I. ZORAN

Ustvarjalnost delavnice

V Krki razstava del iz 4. likovne delavnice mladih v Novem mestu

NOVO MESTO — V galeriji novomeške tovarne zdravil Krka v Ločni so od 1. oktobra na ogled najboljša dela iz letošnje, že četrte likovne delavnice mladih. Delavnico je organizirala občinska ZKO, obiskovalo pa jo je 41 fantov in deklet iz novomeških šol. Udeleženci so se izobraževali in ustvarjali pod vodstvom znanih likovnih ustvarjalcev in likovnih pedagogov. To so bili: akademski slikarja Jože Kumer in Martina Koritnik-Fajt, likovni pedagog Valter Rabič, oblikovalka Eka Vogelcnik, umetniški fotograf Bojan Radovič in šolski pedagog Brane Šuster.

Razstava, ki bo odprta do konca oktobra, kaže zanimive dosežke v vrsteh, s katerimi so se ukvarjali v letošnji likovni delavnici. Med razstavljalci je tudi 23-letni Vladimir Andreič-Dado, ki se je kar trikrat zapovrstjo udeležil te delavnice. Predstavlja se z večjim številom del v kombinirani slikarski tehniki. Brane Šuster je zapisal, da »v njegovih izvirnih likovnih razmišljanjih zasledimo elemente nadrealizma in op-arta«.

Likovna delavnica pa v prvi vrsti ni zato, da bi odkrivala in lansirala likovne talente. »Delavnico in razstavo vsako leto skrbno pripravimo predvsem z željo, da bi mladim dali kar največ možnosti, in sicer: da poiščejo v sebi skrite kalle ustvarjalnosti, da sprijo fantazijo, da narišejo, naslikajo, oblikujejo svoje viđenje sveta. Seveda s pomočjo znanja in ob nevsiljivi pomoči likovnih pedagogov in slikarjev,« je v zloženko napisala Staša Vovk, tajnica novomeške ZKO. Malokateri od teh, ki obiskujejo likovne delavnice, bo postal slikar, kipar, oblikovalec ali celo umetnik, meni Vovkova, prepričana pa je, da bodo vsi odnesli s sabo v svet odraslih željo po ustvarjalnem delu. »Željo po iskanju novega ob spoštovanju starega in vrednega,« kot je še zapisala.

I. Z.

ZA OČI IN NAKUP — Italijanska delniška družba Alessi se tudi v Novem mestu predstavlja s kolekcijami za pripravo čaja in kave, ki so jih oblikovali njeni vrhunski obiskovalci. Najrazličnejše leketajoče se kovinske posodje ni samo paša za oči, ampak ga je tudi moč kupiti (za marke). Prodajna razstava je v Mali dvorani Dolenjskega muzeja.

Alessi tudi v Novem mestu

Razstava Tea & Coffe

NOVO MESTO — V Mali dvorani Dolenjskega muzeja (poleg spominske avle v muzeju) je od minulega četrta zvečer odprta prodajna razstava Tea & Coffe. Na njej družba Alessi, ki so jo ustanovili leta 1921 v Omegni, malem mestu ob Ortskem jezeru, predstavlja kolekcije za pripravo čaja in kave. Na ogled je najrazličnejše posodje za pravo pijačo, brez katerih svet danes ne more shajati, tako espresnice, vrelniki, skodelice, čajniki, žličke, kremniki, sladkornice, poprnice, pladnji in drugi predmeti, ki sodijo zraven. Vsi ti izdelki vzbujajo pozornost predvsem s svojimi oblikami in pomenijo vrh na področju sodobnega industrijskega oblikovanja v svetu. Družba Alessi namreč združuje več kot 30 arhitektov in oblikovalcev iz vsega sveta, vodilnih osebnosti na področju sodobnega oblikovanja. Razstava Tea & Coffee je le izbor kolekcij predmetov, ki so jih oblikovali res najboljši strokovnjaki, denimo Aldo Rossi, Michael Graves, Frank O. Gehry, Philippe Starck in drugi. Temu primerne so tudi cene, saj so vsi eksponati, kot rečeno, naprodaj (v DEM). Otvoritve, na kateri se je zbralo več deset obiskovalcev, se je udeležil tudi predstavnik družbe Alessi in povedal, da je še posebno vesel zato, ker je razstava Tea & Coffee v tako lepem muzeju, kakršnega bi tudi v Italiji kar dolgo iskali. Dodajmo še, da je razstava prišla v Novo mesto s posredovanjem ljubljanske firme Elex in da so jo pred tem že videli v Ljubljani, v galeriji Ars.

I. Z.

RAZSTAVA DEL JANEZA ČERNAČA

KOČEVJE — V Likovnem salonu v Kočevju bo še ves mesec odprta razstava likovnih del Janeza Černača, ki so jo pripravili ob prazniku občine Kočevje. Dela na teme Kočevska krajina, Spomini na dopust in Ženska v ljubezni so ustvarjena v različnih slikarskih tehnikah. Razstava je odprta vsak dan od 16. do 18. ure in ob nedeljah od 9. do 12. ure.

DELAVNICA ZA KRKAŠE

NOVO MESTO — KUD Krka je pripravilo v sodelovanju s prodajalnic in delavnico za spodbujanje ustvarjalnosti ILA iz Trzinna že drugo likovno vikend delavnico za krkaše, odrasle in otroke, in sicer v tehničnem kabinetu Osnovne šole Grm. V soboto, 10. oktobra, so udeleženci izdelovali nakit in druge uporabne predmete iz modelirne mase FIMO, v nedeljo, 11. oktobra, pa so oblikovali različne figure in jih ulivali v kalupe. Ta mesec bodo pripravili enodnevno razstavo izdelkov, nastalih v tej in v avgustovski delavnici.

kultura in izobraževanje

France Gorše: DR. MATILJA MURKO, bron, 1937

JUTRI OTVORITEV GORŠETOVE IN GORJUPOVE ZBIRKE

KOSTANJEVICA — Galerija Božidar Jakac odpira v kostanjeviškem gradu za ogled še dve stalni zbirki. Gre za zbirki del dveh dolenjskih likovnih umetnikov: akademskega kiparja Franceta Goršeta (1897 — 1986) in domačina — akademskega slikarja, kiparja in grafika Jožeta Gorjupa (1907 — 1932). Otvoritvena slovesnost bo jutri, v petek, 16. oktobra, ob 17. uri v kostanjeviškem gradu. Slavnostni govornik bo profesor dr. Jože Kastelic, zbirki oziroma stalni razstavi pa bo odprl dr. Andrej Smrekar. Otvoritev bo obogatena s pevskim programom, in sicer bodo Ljubljanski madrigalisti pod vodstvom Matjaža Šteka izvedli Spominsko mašo skladatelja Martina Franka.

PRODAJNA RAZSTAVA GALERIJE GOSPODIČNA

ŠMARJEŠKE TOPLICE — V avli tukajšnjega zdraviliškega doma bo do 31. oktobra odprta prva ogledna in prodajna razstava umetniških del dolenjskih slikarjev, ki jo je pripravila novomeška galerija Gospodična. Od minulega četrta zvečer, ko je bila slovesna otvoritev, si ljubitelji likovne umetnosti lahko ogledajo 26 del (olj, pastelov, grafik, akrilov) 12 slikarjev. Vsa dela so, kot rečeno, naprodaj.

RAZSTAVLJAL SLIKAR ALOJZ KONEC

ČRNOVELJ — V Črnomaljski galeriji Miniart se je 9. oktobra iztekla razstava slik akademskega slikarja Alojza Konca iz Sevnice. Na ogled je bila od 25. septembra in je vzbudila nemajhno zanimanje belokranjskih ljubiteljev likovne umetnosti.

Novomeščani zaploskali glasbenikom Langenhagna

Gostje iz partnerskega mesta v Nemčiji nastopili v Domu kulture in v Kapitelski cerkvi

NOVO MESTO — Prejšnji teden so obiskali Novo mesto glasbeniki iz nemškega partnerskega mesta Langenhagen in se predstavili novomeškim ljubiteljem glasbe z dvema večernima koncertoma. Prvi je bil 9. oktobra v Domu kulture, nastopil pa je big band langenhagenske glasbene šole pod vodstvom Manfreda Ugnerja. Ansambel je izvedel zanimiv spored, ki je obsegal različne skladbe, od swinga do roc-k. Koncertni večer je začel pihalni orkester Novoles iz Straže, ki je sodeloval kot gost langenhagenskega big banda. Straški godbeniki so pod taktirko dirigenta Mira Sajeta izvedli nekaj skladb iz programa, ki so ga naštudirali v zadnjem obdobju. Na drugem koncertu, ki je bil 10. oktobra v Kapitelski cerkvi, pa sta

renesančni zbor in orkester pod vodstvom dirigenta Horsta-Hansa Bäckerja, ravnatelja glasbene šole v Langenhagen, izvajala renesančno glasbo. Pevci in orkester so predstavili dela različnih skladateljev iz obdobja renesance, med drugim tudi eno skladbo slovenskega avtorja Jakoba Gallusa, katerega 400-letnico smrti smo obhajali lani. Na obeh koncertih so se poslušalci odzvali s prisrčnim aplavzom. Ta svoj obisk so langenhagenski gostje izrabili tudi za ogled novomeških zanimivosti in za pogovore. Bila je pri- ložnost, da se o nadaljnjem sodelovanju in obiskih dogovorita tudi glasbeni šoli partnerskih mest, ki si že zdaj vsako leto izmenjata gostovanje nastope svojih skupin.

I. Z.

Petnajst let v službi kulture

Kulturni dom Krško praznuje jubilej — Za 15-letnico poseben program

KRŠKO — Kulturni dom Krško praznuje letos 15-letnico ustanovitve in neprekinjenega delovanja. O njegovi delovni uspešnosti in uresničevanju njegovega kulturnega pa tudi izobraževalnega poslanstva v krški občini in širše v Posavju pričajo podatki. Iz njih je razvidno, da se je zvrstilo v tem domu več kot 180 gledaliških predstav, prek 220 glasbenih prireditev, nad 30 plesnih nastopov poklicnih in ljubiteljskih skupin, domačin in tujih. Poleg tega je bilo v tej osrednji krški hiši kulture 270 proslav, 50 likovnih razstav, 240 družabnih prireditev, nekaj manj kot 3500 filmskih predstav, kakih 1300 seminarjev. Omeniti je treba še, da je bilo tu tudi nič koliko vaj pihalnega orkestra Videm, njegovega big banda in drugih ansamblov pa pevskih zborov, plesnih in drugih najrazličnejših ljubiteljskih skupin. Skratka, evidenca kaže, da je bilo v Kulturnem domu Krško v teh petnajstih letih samo prireditev več kot 5.700 in da je le-te obiskalo okoli 1,2 milijona ljudi.

Medtem se je že začel jubilejni program s katerim se je Kulturni dom Krško odločil proslaviti svojo 15-letnico. Tako so minuli petek na krškem odru gostovali Celjani s Schillerjevo dramo Razbojniki, dva dni kasneje, v nedeljo, pa je bilo razvedrilno popoldne, na katerem so nastopili: pihalni orkester in big band Videm, mešani pevski zbor Viktor Parma, ansambel Tonija Sotoška, folklorna skupina s Senogave, plesna skupina Terpsihora iz Novega me-

sta, dramski igralec Slavko Cerjak (krški rojak), pevka Stanka Macur in drugi. Osrednja prireditev v počastitev jubileja bo v soboto, 17. oktobra, ob 20. uri. Nastopil bo Akademski pevski zbor Tone Tomšič iz Ljubljane, med njegovim koncertom pa harfistka Mojca Zlobko in flavtist Cveto Kobal. Jubilejni program bodo sklenili s plesnim večerom v torek, 20. oktobra, ko bo na-

stopila folklorna skupina iz Bratislave. Vse prireditve so za obiskovalce brezplačne, saj bodo stroške praznovanja poravnali sponzorji.

Zapišimo še, da Kulturni dom Krško tudi za sezono 1992/93 uvaja abonmajske programe. Pripravljen je zanimiv spored, ki obsega pet gledaliških predstav, dve glasbeni prireditvi in en plesni nastop.

I. Z.

NOVO KULTURNIŠKO SREČANJE BO V KRŠKEM

KRŠKO — Kot so se predstavili občinskih Zvez kulturnih organizacij iz Slovenije in kulturnih organizacij iz zamejstva dogovorili na svojem zadnjem srečanju na Otočcu, bo novo kulturniško zborovanje v Krškem, in sicer ob koncu prihodnjega tedna v Kulturnem domu Krško. V petek, 23. oktobra, bo udeležence tega dvodnevnega srečanja Vesna Čopič iz ministrstva za kulturo seznanila z novo kulturno zakonodajo, medtem ko jim bo Neda Pagon iz Slovenske akademije znanosti in umetnosti spregovorila o temi Civilna družba in država. Prvi dan bo še okrogla miza, kjer bo govor o kulturi in politiki. V soboto, 24. oktobra, pa bodo udeleženci prisluhnili Andreju Širciju iz ministrstva za finance, ki bo govoril o davkih v kulturi.

V GALERIJI AVSENIK DELA TUTTOVE KOLONIJE

BEGUNJE — V galeriji Avsenik v Begunjah na Gorenjskem so v začetku tega tedna odprli razstavo del, nastalih na mednarodnem srečanju likovnikov, ki je bilo v kreativnem ateljeju slikarja Klavdija Tutte iz Nove Gorice. Srečanja se je udeležilo štirinajst slikarjev iz Slovenije, Hrvaške, Avstrije, Italije in Argentine ter trije slovenski fotografi, pobudnik zanj pa je bil Klavdij Tutta.

»PRIČARANI ŽENIN« NA SEVNIŠKEM ODRU

SEVNICA — Sevnška Zveza kulturnih organizacij vabi v soboto, 17. oktobra, ob 18. uri v kulturno dvorano GD Sevnica na gledališko predstavo KUD Zarja iz Sentvida pri Planini. Ljubiteljski gledališčniki s Kozjanskega bodo uprizorili komedijo Pričarani ženin.

POTA IN STRAŽNICA

dežurni poročajo

VLOM V KOKOŠNJAK - Neznani storilec je v noči na 7. oktober vlomil v kokošnjak Jožeta S. v Draščih ter ga prikršil za šest kokodajsk, vrednih 4.800 tolarjev.

KJE SO KAVBOJKE? - Tako se je prejšnji teden spraševala Marija S. iz Kettejevega drevoreda v Novem mestu, kateri je nekdo z verande ukradel dvojne kavbojke, vredne osem tisočakov.

OLIKAN VLOMILEC - V noči na 6. oktober je bilo na Dobravi pri Kamencih vlomljeno v vikend Novo-meščana Zdravka R. Storilec je popil nekaj vina, nato pa se z brisačo očedil in jo zatem vzel s seboj. Najbrž na pranje.

VLOM V GARAZO - V noči na 8. oktober je nekdo vlomil v garažo Vesne M. v Slepšku. Nepridiprav se ni zmenil za bližino stanovanjske hiše, pač pa se je lotil v garaži parkirane katrice in jo prikršil za brisalce in 20 litrov goriva. Škode je za nekaj tisočakov.

IZTOČIL GORIVO - Še neznani storilec je v času med 1. in 8. oktobrom v Malem Podljudnu vlomil v tamkajšnji gasilski dom in iz gasilske črpalke iztočil pet litrov goriva. Več škode je naredil s samim vlomom, gasilci so jo ocenili na 35.000 tolarjev.

VLOMLJENO V ŠEST VIKENDOV - Med 6. in 9. oktobrom je bilo nad vasjo Podgora pri Straži vlomljeno v pet vikendov, iz katerih pa je storilec odšel praznih rok. Z vpolni povzročena škoda je ocenjena na 20.000 tolarjev. V noči na 10. oktober pa je bilo v Vrhu pri Ljubnu vlomljeno v vikend Metoda L., povzročene škode je za tisočaka.

ODPELJAL KOLO - V noči na 10. oktober je izpred stanovanjskega bloka na Rimski cesti v Trebnjem izginilo kolo znamke Rog BMX. Močja A. je oškodovana za 12.000 tolarjev.

IZGINILO VETROBRANSKO STEKLO - 11. oktobra je še neznani storilec z osebnega avtomobila Jugo 45, last Marjana A. iz Črnomlja, odmontiral in neznano kam odnesel vetrobransko steklo, vredno 25.000 tolarjev.

OB RADIJSKO POSTAJO - 3. oktobra je nekdo vlomil v osebni avto, ki ga je imel Črnomolčan Stefan S. parkiranega pred domom. Nepridiprav je iz vozila ukradel radijsko postajo, vredno 12 tisočakov.

ODPELJAL, NE DA BI PLAČAL - 2. oktobra si je neznanec na bencinskem servisu Petrola v Trebnjem natočil za 527 tolarjev goriva in odpeljal, ne da bi plačal.

RAZBIL STEKLO - Nekdo je 3. oktobra na vhodnih vratih viniškega bifeja razbil steklo in tako Jožeta M. prikršil za 5.000 tolarjev.

ALARM PREGNAL VLOMILCA - V noči na 4. oktober je neznanec v Gradcu vlomil v bife v sklopu tamkajšnje trgovine, vendar jo je moral popihati praznih rok: pregнала ga je alarmna naprava, ki se je ob vlovu vključila.

AVTO BREZ KOLES - Zagrebčan Jerko G. je imel svoj avtomobil Jugo Koral več tednov parkiran v Ločni. Da lastnika dolgo ni blizu, je opazil tudi neznanec in z avtomobila odvil zadnji kolesi s platišči. Škode je za vsaj 20.000 tolarjev.

ZMIKAVT V GARDEROBI

PODZEMELJ - 9. oktobra so imeli v osnovni šoli Podzemelj na delu zmikavta. Slednji se je sprehajal po garderobi in tam Branku L. s Krasina zmaknil 7.000 tolarjev. Predrznega še iščejo.

Nočni napadalec »udarik«

Po daljšem premoru se je znova pojavil neznanec, ki napada ženske in jim z ramen trga torbice

NOVO MESTO — Vse kaže, da bodo morali policisti novomeške UNZ znova odpreti že kar malce pozabljen dosje o neznancu, ki v večernih in nočnih urah po novomeških ulicah napada ženske ter jim trga torbice z ramen. Spomnimo se lanskega novembra in decembra, ko je predrznak kar osemkrat napadel osamljene večerne ali nočne sprehajalke, način storitve dejanja je bil vselej enak, kriminalisti pa so ostali brez otipljivih sledi. Na dan je prišlo celo spoznanje, da je nočni napadalec po bankah uspešno vnovčil že kar nekaj v iztrganih torbica najdenih čekov.

Da so jenski in zimski meseci storilu najbolj pogodu, kaže zadnji primer. V nedeljo, 11. oktobra, je 20-letna Novomeščanka R.K. peščila proti Brodu, ko jo je dohitel neznanec, ki z ramen strgal torbico in z njo v roki pobegnil v noč. R.K. je imela v torbici denar in dokumente, približna inventura je pokazala, da je oškodovana za okoli 15.000 tolarjev. Nedeljski napad je seveda novo opozorilo ženam in dekletom, naj se ob večerih in ponoči izogibajo samotnih cest in ulic.

Morilcu s črpalk najvišja kazen

Adela Obalija je celjski senat obsodil na 20 let, njegovega pajdaša Roberta Zrilič pa na 8 let in 8 mesecev zapora

CELJE — Krvava dogajanja lanskimi junijskimi dnevi, ko so črpaljarji po Sloveniji trepetali za svoje življenje, so piko na i dobila šele minuli teden, ko je veliki senat celjskega temeljnega sodišča izrekel kazni 23-letnemu Adelu Obaliju iz Velenja in tri leta starejšemu Robertu Zriliču iz Kamnika. Prvi je bil obtožen dveh umorov in enega poskusa umora ter treh ropov, drugi pa »le« slednjih in odtujitve motornega vozila.

Med 11. in 19. junijem lani sta Obali in Zrilič oropala bencinske črpalke v Šentupertu, Rupi in v Trebnjem. Vmes je Obali tudi ubijal. Najprej v Šentupertu, kjer je mrtev obležal delavec Petrolove črpalke Igor Pražnikar iz Žalca, kateremu naj bi bil Obali kar odkrito povedal, da ga bo ubil. Predtem se mu je celo opravičil, da mora to storiti, ker ga je prepoznal. Zatem je bila na vrsti črpalka v Rupi; Inimemu delavcu Antonu Razborju je Obali prav tako namenil strel v glavo, le čudežnemu naključju se ima Razbor zahvaliti, da je preživel. 19. junija lani sta se Obali in Zrilič v zgodnjih jutranjih urah pojavila na bencinski črpalci Petrola v Trebnjem. Njuna žrtev je postal 46-letni Franc Špilek. Njegovega življenja niso rešile niti fotografije hčera, ki jih je položil pred morilca in v imenu katerih je prosil za milost. Šilek je s prestreljeno glavo obležal v mlaki krvi, življenje je moral dati za ušvih šest tisočakov plena, kolikor sta ga Obali in Zrilič odnesla s seboj. Le tri ure po zverinskem uboju je obsežna in temeljita akcija, ki so jo vodili novomeški kriminalisti, obrodila sadove. V velenjskem hotelu Paka sta se iz sobe, kot da bi šele takrat vstala, mladeniča napolnila na zajtrk. Presenetili so ju policisti, tudi pištola, ki je šla tri ure prej morila v Trebnjem, je ostala nedotaknjena za pasom Obalija. Sojenje sta Obali in Zrilič počakala v celjskih zaporih.

Mokra cesta zakrivila dvojno smrt

V silovitem trčenju umrla voznik in sopotnik, oba doma s Trebeža

BREŽICE — Minulo soboto, 10. oktobra, okoli 8. ure zjutraj se je na magistralni cesti pri Zidanem Mostu pripetila huda prometna nesreča, ena najhujših letos na posavskih cestah, ki je terjala dvojno življenje.

25-letni Sandi Vokalič s Trebeža v brežiški občini se je tega jutra peljal z osebnim avtomobilom po magistralni cesti, na vijugasti in ovinkasti cesti pri Velikem Širju pa je vozilo na mokri in spolzki cesti pričelo zanašati. Avtomobil je obrnilo na levo, pričel je bočno drsiti na levi vozi pas, po katerem je nasproti s tovornjakom pripeljal 62-letni Franc Bider z Rečice ob Savinji. Prišlo je do silovitega trčenja, po katerem je v zadnji del tovornjaka z osebnim avtom trčil še 43-letni Marjan Kogelnik z Raven na Koroškem. V nezgodi sta bila voznik Vokalič in njegov 25-letni sopotnik, Rado Kostrevc s Trebeža, tako hudo ranjena, da sta poškodbam na kraju nesreče podlegla, laže ranjen pa je bil v nezgodi še voznik tovornjaka Franc Bider. Škodo na zviti pločevini so posavski policisti ocenili na 900.000 tolarjev.

PO PRETEPU V BOLNIŠNICO

SEVNICA - 23-letni Ivan B. in leto dni mlajši Jože T., oba iz Radeč, sta 20. septembra okoli 23.30 na avtobusni postaji v Sevnici pretepla in hudo poškodovala 37-letnega Benjamina Držaniča iz Sevnice. Zdravniki celjske bolnišnice, kamor so Držaniča odpeljali na zdravljenje, so ugotovili pretres možganov in več drugih poškodb po obrazu. Zoper Ivana in Jožeta bodo krški policisti napisali kazensko ovadbo in jo predali javnemu tožilcu.

Dvoma o njuni krivdi ni bilo, navsezadnje sta dejanja tudi priznala, Zrilič se je zanje kesal, Obali ne. Že v preiskavi je povedal, da se je potem, ko se je odločil za rop, odločil tudi za ubijanje. »Zdržil sem prijetno s koristnim,« je celo izjavil. Za vsakega od ropov ga je sodišče v Celju obsodilo na pet let zapor, za umore na 20 let. Takšna je bila tudi skupna izrečena kazen, najvišja, ki jo dopušča naša zakonodaja. Zrilič jo je odnesel boljše: dobil je enotno kazen 8 let in osem mesecev zapora, lahko pa bi bila še nižja, če bi napravil več, da bi Obaliju preprečil krvave zločine. Kakor

Fant preprečil železniško nesrečo?

Naš novinar po sledi dogodka, o katerem ni uradnih podatkov

TREBNJE — V četrtek, 8. oktobra, okoli 16. ure bi na progi Trebnje — Sevnica na odseku med železniško postajo Kamna gora in Trebnje kmalu prišlo do hude železniške nesreče. Prometnik na ŽP Trebnje je namreč zaradi zamude regionalnega vlaka Novo mesto — Trebnje — Sevnica — Celje pozabil na nasproti prihajajoči lokalni vlak iz smeri Sevnica — Trebnje. Ko sta bila vlaka na delno preglednem ovinku pri Kamni gori zelo blizu, je 13-letni fant z Mirne, ki se je peljal proti Trebnjem, medtem ko mu je sprevodnik pregledoval karto, zavpil »počilo bo«, skočil pokonci in potegnil zasloni zavoro (slednje so železničarji zanikali). Po pričevanju nekaterih izmed desetertice potnikov na lokalcu naj bi vlaka obstala vsak sebi komaj polmtrugi meter, medtem ko železničarji zatrjujejo, da po pregledu brzinsko-metrskih trakov kaže, da je bila razdalja med vlakom še okoli 15 metrov. Vlakovni odpravnik, ki se je ustrašil odgovornosti, o tem ni obvestil šefa postaje v Trebnjem, zaradi česar so ga kasneje suspendirali in bodo o njegovi disciplinski odgovornosti odločali v vodstvu Slovenskih železnih.

P. P.

OSUMLJEN ČRNIH POSEKOV

MALI NERAJAC - Andrej B. iz Malega Nerajca je utemeljeno osumljen, da je med 21. in 29. septembrom v gozdu Kolečeh na črno posekal nekaj bukovih dreves. Tako naj bi prvega sokrajana oškodoval za 15, drugega pa za 12 tisočakov.

PO DOLENJSKI DEŽELI

- Psi so romska kuhinjska posebnost. Rozi U. iz Žužemberka se boji, da je s tem nespornim dejstvom povezano tudi izginotje njenega štirinočca, ki je do 8. oktobra ponosno čuval stanovanjsko hišo.
- Za 300.000 tolarjev strešne opeke je v noči na 8. oktober izginilo izpred delavnice Črnomolčana Bogdana Č. na Otoku. Ker ne gre ravno za žepni plen, ni docela jasno, kako je tolikšno izginotje opeke minilo sosedom neopazno in neslišno.
- Kuharski priročniki pravijo, da je oktober pravi čas za kisanje zelja. Pero A. iz Črnomlja se potemtakem ne sme čuditi, če mu je prejšnji teden nekdo z njive odpeljal natanko 28 zeljnatih glav.
- Vremenske razmere postavljajo gradbenike v škrpce. Da bi prehitel zimo, je nekdo prejšnji teden vlomil v ograjeno dvorišče KZ Trebnje v Velikem Gabru in odpeljal tri samokolnice, v Dobruču pa se je oskrbel še s šestimi balami iztoketa.
- Pred dnevi je nekdo iz novomeškega Revoza ukradel napravo za merjenje količine prahu in prašnih usedlin v zraku ter tako Zavod za socialno medicino in higieno prikršil kar za 60 tisočakov. Pravijo, da se bo z izginotjem te naprave uradno vodena kvaliteta novomeškega zraka stoodstotno izboljšala.

»V hotelu Smuk je bomba«

Tako je med sobotnim predvolilnim shodom SDP v Semiču po telefonu sporočil moški glas

SEMIČ — V soboto popoldne je bil v semiškem penzionu Smuk predvolilni shod Stranke demokratične prenove in njenih simpatizerjev, po oceni organizatorjev je bilo zbranih kakih 350 udeležencev, ki jih je kislilo in deževno vreme nagnalo v osrednji prostor objekta. Po kakšnih petdesetih minutah dela — policijsko poročilo omenja čas 15.50. — pa je v penzionu zazvonil telefon. Moški glas na oni strani žice je sporočil, da je v hotelu nastavljena bomba, nakar je slušalko hitro odložil.

Po besedah sekretarja občinske organizacije SDP Črnomelj, Dušana Kočevarja, shoda niso prekinili, niti niso dvignili preplaha, pač pa so takoj poklicali policijo, saj so bili po njegovem prepričani, da gre zgolj za provokacijo. Da je bilo res tako, je pokazal takojšen natančen pregled prostorov v Smuku, svarilo je bilo lažno in shod je v miru in v celoti opravil svoje delo ter poslanstvo. Očitno pa je, da se bo treba v tem vročem predvolilnem času navaditi celo na takšne vrste provokacij, za katere pa sploh ni nujno, da se bodo iztekle tako srečno, kot se je sobotna v Semiču.

V TRIMU KRADEL ŽICO

TREBNJE - Še neznani storilec je 3. oktobra na nepojasnen način v trebanjskem Trimu ukradel okoli 50 m električne žice, vredne vsaj 10.000 tolarjev.

ODŠEL Z LIKALNIKOM V ŽEPU

METLIKA - 6. oktobra v času med 7. in 15. uro se je neznani sprehajalec po metliški trgovini Gala neopazno založil z likalnikom in z njim v žepu odšel skozi vhodna vrata. Trgovci so bili ob 2.605 tolarjev.

POŽAR V GALI

METLIKA - 7. oktobra zvečer je prišlo do požara v bifeju metliškega lokala Gala. Vzrok nastanka ognja novomeški policisti še raziskujejo, zaenkrat je znano le, da so ognjeni zublji naredili za kar okoli pol milijona tolarjev škode.

VRNJENIH 205 HA GOZDOV

SEVNICA - Na območju sevnške gozdne uprave pri GG Brežice sta zakon o moratoriju na sečnjo in zakon o denacionalizaciji omejila sečnjo v družbenih gozdovih in gozdarjem povzročila dodatne težave. Veliko je bilo prelistavanj po zemljiških knjigah in katastrih in ugiibanja, ali je lastnik upravičen do vrnitve gozdov. Da bi imeli delavci delo, je bilo potrebno poiskati dodatno delo. Od skupno 2589 ha t.i. družbenih gozdov je bilo doslej bivšim lastnikom vrnjenih 205 hektarov.

Lani 29, letos 10 mrtvih

Skoroda neverjeten padec števila smrtnih nesreč le-tos na dolenjskih cestah

NOVO MESTO — Čeprav okoli 180 prometnih nezgod v letošnjih devetih mesecih na dolenjskih cestah na prvi pogled kaže, da se prometna varnost ni kaj prida izboljšala, temu na srečo le ni tako. V ilustracijo le podatka, da je bilo lani v enakem obdobju na cestah črnomaljske, metliške, novomeške in trebanjske občine 27 nezgod s smrtnim izidom, v katerih je življenje izgubilo 29 oseb, letos pa vsega 10, v katerih je bilo mrtvih 11 udeležencev v prometu. Eno z drugim se je torej število najhujših nezgod in njih posledic med letošnjim januarjem in septembrom zmanjšalo za domala neverjetnih 63 odst.

Upati je, da zadnje letošnje tromeseč-

OSUMLJEN VLOMA

ŠMIHEL - Petnajstletnik iz Šmihela je utemeljeno osumljen, da je v septembru vlomil v internat šmihelske osnovne šole in iz njega odnesel več prehranbenih artiklov. Po takratnih ugotovitvah naj bi bilo škode za nekaj tisočakov.

TATVINA V VIVI

NOVO MESTO - Med 6. in 7. oktobrom je nekdo neopazno obiskal novomeško trgovino Viva in si tam za nedolocen čas sposodil fotoaparata in radiokasetofon, trgovci pravijo, da je oboje skupaj vredno natančno 29.835 tolarjev. Očitno je šlo za aparata slabše kvalitete.

OSTAL BREZ TRAKTORJA

BOJANJA VAS - Mirko Č. iz Bojanje vasi nekaj časa kar ni mogel verjeti svojim očem, ko 4. oktobra v gozdu pri Pavičih ni več našel svojega traktorja, ki ga je tam parkirjal dan poprej. S strojem, znamke IMT, se je nekdo odpeljal v neznano smer in tako Mirka Č. prikršil za nič več in nič manj kot 150.000 tolarjev.

Krivdo zaman valil na drugega

Nočni vlomilec v Dolenjino trgovino Kovina je Zuhdija Mušić — Eno leto zapora — Zanj že četrto sojenje v Sloveniji

ŠENTJERNEJ — Pred novomeške sodnike je minule dni sedel 30-letni Zuhdija-Dado Mušić, doma iz Velike Kladuše, sicer pa začasno prijavljen v Črnomlju. Mušić je star znanec policistov in sodnikov. Tokrat je na zatožni klopi sedel zavoiljo obtožbe, ki ga je bremenila vloma v šentjernejsko trgovino Dolenjke.

Lanskega oktobra je prišel Mušić s svojo nesojeno izvoljenko na obisk v romsko naselje Kerinov Grm. Dneve sta preživela ob popivanju, občasnem nabiranju štorovk, s katerimi je zaslužil za kak liter žganja, vmes pa je Dado iskral tudi službo, a brez uspeha. Tisti večer pred 8. oktobrom je z romsko družbo popival. Ko so prijatelji omagali in zaspali, se je Mušić okoli 4. ure zjutraj odpravil v Šentjernej. Stopil je do Dolenjke trgovine Kovina na Novomeški cesti, tam pograbil kar 53 kilogramov težak betonski podstavek za kolesa in ga zalučal v izložbeno okno. Skoz odprino se je splazil v trgovino in tam ukradel motorno žago »Topsa« ter električno krožno žago, oboje v tistih časih vredno skupaj 31.000 tolarjev. Plen je Dado začuda hitro vnovčil. Zjutraj se je v naselju Kerinov Grm pojavil s petimi tisočaki v žepu in se s svojo spremeljvalko nemudoma odpravil proti Črnomlju. Zakaj takšna naglica, je po tem opisu dogajanja razumljivo.

Sprva pa je kazalo precej drugače. Ob prijettu je Mušić vso krivdo valil na Vladimirja-Rada Brajdiča, ki naj bi bil vlomilec, Dado pa naj bi vse dogajanje le opazoval izza cerkvenega vogala.

SMRT NA TIRIH

SPODNJA DRAGA - V soboto, 10. oktobra, nekaj pred polnočjo, je na železniških tirih pri domači Spodnji Dragi blizu Ivančne Gorice obležal mrtev 20-letni Damir Zagorščak. Damir, ki je služil vojaški rok v učnem centru TO v Šentvidu, je imel prost vikend, izkoristil pa ga je za veseljačenje po lokalih v Ivančni Gorici. Nekaj pred polnočjo se je po bližnji peš odpravil do doma, blizu domače hiše pa ga je povozil tovorni vlak, ki je prav takrat pripeljal iz novomeške smeri.

Toda dokazi, ki so jih imeli sodniki na voljo, so kmalu pripeljali do tega, da so Brajdiča opustili obtožbe o sotoriststvu in sestavili dokaj natančen opis nočnih dogajanj. Ne nazadnje je bil svojevrsten dokaz tudi spoznanje, da je bil Mušić še

PREMAJHNA VARNOSTNA RAZDALJA

KRŠKO - V soboto, 10. oktobra, okoli 14. ure se je 36-letni Zdenko Mohar iz Krškega peljal z osebnim avtom po cesti proti Drmovem. V križišču za naselje Brege je dohitel osebni avtomobil, ki ga je vozila 51-letna Marija Istenič iz Krškega. Slednja je zavijala v levo, svoj avtomobil pa ustavila, ker ji je nasproti peljalo drugo vozilo. Zdenko Mohar zaradi prekratke varnostne razdalje ni mogel ustaviti avta, ki je silovito treščil v vozilo Isteničevo, pri čemer se je hudo poškodovala 63-letna Krčanka Fani Mohar. Poškodovanko so odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

KRONIKA NESREČ

V NEPREGLEDNI OVINEK ZAPELJAL PO LEVI - 24-letni Roman Matoh iz Vrhpč se je 7. oktobra ob 16.10 peljal z osebnim avtomobilom Opel Kadet Karavan po lokalni cesti od Trebnje proti Vrhpč. Ko je tam pri hiši številka 10/a zapeljal v desni nepregledni ovinek, ga je zaneslo v levo, takrat pa se je nasproti z osebnim avtom Jugo 45 pripeljal 37-letni Stanislav Markovič iz Štefana pri Trebnjem. Markovič je zaviral in se umikal, a trčenja ni mogel preprečiti. Hudo poškodovana sta bila sopotnika v njegovem vozilu: 31-letna Marica Markovič in petletni sin Matej. Oba so prepeljali na zdravljenje v novomeš-

večer pred vlovom brez ficka v žepu, zjutraj pa jih je imel že pet tisočakov. Prav tako sodniki niso mogli mimo dejstva, da se je Mušić na povsem enak način trudil oprati krivde že v drugem kazenskem postopku, ko so mu sodili za vlov v trgovino v Črnomlju in ga je prav tako za vsako ceno skušal naprtiti nekomu drugemu.

Zuhdija-Dado Mušić je specialni povratnik, v Sloveniji mu je bilo to že četrto sojenje, na novomeško obravnavo so ga pripeljali iz ljubljanskih zaporov, kjer prestaja kazen za drugo kaznivo dejanje. Novomeški senat mu je ob vsem tem izrekel kazen enega leta zapora, hkrati pa tudi izrekel varnostni ukrep izgonu tuja iz Republike Slovenije za vselej. Sodba še ni pravomočna.

B. B.

IZGINILE ŠTIRI PUŠKE

VITNA VAS - V noči na 9. oktober je bilo vlomljeno v vikend Ljubljana Igorja Brinca v Vitni vasi pri Bizelskem. Vlomilec je v noč odnesel štiri puške in 630 nabojev ter nahrbtnik. Iz krške UNZ smo dobili v ponedeljek obvestilo, da so storilcu že na sledi.

IZGINILA RADIOKASETOFONA

NOVO MESTO - 4. oktobra je neznani storilec vlomil v osebni avtomobil Novomeščana Jožeta K., ki je bil ob 15 tisočakov vreden avtoradiokasetofon. V približno enakem času je bilo vlomljeno še v osebni avto novomeške Tiskarne, iz katere je prav tako izginil avtoradio, po pisanju policistov vreden 25.000 tolarjev.

Kako se je spreminjala meja na Gorjancih

Meja na Trdinovem vrhu na Gorjancih je zadnje čase očitno predmet velikega zanimanja hrvaške javnosti in politike, celo najvišje. Dan za dnem lahko v hrvaških časopisih in na televiziji beremo in gledamo prispevke na to temo, katerih skupna značilnost je protislovensko hujskaštvo in veliko nepoznavanje stvari. Kaj se je z mejo na Gorjancih dogajalo doslej?

Celo hrvaški predsednik dr. Tudman je nekajkrat govoril o meji na Trdinovem vrhu, očitno ne dovolj ali ne prav seznanjen s tem vprašanjem. Histerijo okoli stavbe na Trdinovem vrhu, kjer je bila nekoč postojanka za zveze nekdanje JNA in so jo jugoslovanski vojaki med lansko vojno v Sloveniji predali slovenski vojski, zganjajo predvsem hrvaška občila. Dejstvo je, da slovenska vojska objekta na Trdinovem vrhu ni zasedla, ampak prevzela, ves čas je ta objekt spadal pod letališče Cerklje, v njem so bili vojaki iz novomeške vojašnice, od koder so objekt in posadko v njem tudi oskrbovali. Poleg tega edina cesta do Trdinovega vrha in s tem tudi dostop do vojaškega objekta na njem pelje le po slovenski strani. Prav tako je dejstvo, da skoraj leto dni nihče s hrvaške strani ni postavljaj tega vprašanja, očitno pa je sedaj hujskaštvo zainteresiranih posameznikov prišlo prav, da se okrepi odpor do Slovenije in "pogoltnih Slovencev, ki stegujejo svoje grabežljive roke po sveti hrvaški zemlji", s tem pa, seveda, usmeri pogled, srd in bes od domače bede in polomije na "zunanjega sovražnika". Pri tem pa je treba jasno povedati, da med temi hujskači nikakor niso prebivalci tega dela Žumberka, ki na Trdinovem vrhu meji z našo državo in ki so s Slovenijo in slovenskimi sosedi že stoletja tesno povezani.

Zgodovinska dejstva

Meja s Hrvaško na Gorjancih ima dolgo in zanimivo zgodovino, ki pa jo tu lahko le na kratko orisemo. Zgodovinska dejstva o tem so povzeta po prispevku Žarka Štrumbala Uskoki na Slovenskem in v Žumberku, ki ga je objavil v lansk 1-2 številki glasila Arhivi.

Ko je nemški cesar Oton I. leta 955 premagal Madžare pri Augsburgu, se je meja s hrvaško državo na Dolenjskem premaknila na spodnjo Krko, koder je potekala do 12. stoletja. Sprva je segala celo do Kronovega, še danes pa na tiste čase spominja ime vasi Hrvški Brod na levi strani Krke. Konec 12. stoletja so Višnjegorski grofje osvojili Belo krajino, ki je do takrat sodila pod ogrsko-hrvaško državo, in jo priključili slovenskemu ozemlju. Okoli leta 1200 se je meja ustalila na Kolpi. Tudi večji del sedanjega Žumberka je takrat pripadal Kranjski in je spadal pod cerkveno jurisdikcijo Ogleja. Ljudstvo v gorjanskih predelih Žumberka je bilo slovensko, plemstvo pa nemško.

Več žumberških vasi je z darilnimi listinami Spanheimov pripadlo samostanu v Kostanjevici. V teh listinah so omenjeni tudi upravitelji in gospodarji žumberškega gradu. Proti koncu 13. stol. je kot zakupnik Žumberka omenjen goriški in tirolski grof Meinhard, od 1335 dalje pa so z njim gospodarili avstrijski vojvode, ki so ga dajali v zakup različnim družinam. Konec 15. stol. je izumrl rod gospodov Žumberških in graščina ter posestvo sta prišla v roke deželnega vojvode, okoli leta 1520 pa ga je dobil Ivan Kobasić, fevdalec iz okolice Ogulina, ki je pribežal v te kraje in s sabo pripeljal nove naseljence, pravoslavne Uskoke, ki so skupaj z njim iz Bosanske krajine bežali pred Turki. Leta 1526 je cesar Ferdinand potrdil Kobasićevo lastništvo posesti Žumberak, iz te listine pa je tudi jasno, da je bil takrat Žumberak na

Kranjskem. Med turškimi vpadi so žumberški kraji močno trpeli in so ostali skoraj neposeljeni, saj so ljudi pobili ali odgnali v sužnost, ostali pa so se umaknili v varnejše kraje. V tem času, proti koncu 15. stol., so Turki razdeljali tudi grad Žumberak, stari Sichelburg, katerega razvalinam pri vasi Kekići ljudje še danes rečejo Stari grad, za razliko od Novega gradu, ki so ga zgradili nekaj stran pri kraju Žumberak in ki je pogorel leta 1793. Habsburžani so začeli to strateško pomembno območje naseljevati z uskoškim prebivalstvom, da bi tako dobili vojakke za obrambo kranjske južnovzhodne meje pred Turki. Kasneje so Uskoki kot cesarski vojaki najemniki sodelovali v bojih po vsej Evropi, pod vodstvom Jošta Turna pa so pomagali zadušiti tudi slovenske kmečke upornike v uporu 1572/73. Vendar so se nekateri Uskoki borili tudi v kmečki vojski.

Z Uskoki prišle težave

Prvi Uskoki so v Žumberak prišli leta 1530. Prihajalo jih je vedno več, z njimi pa so prišle tudi težave, saj za vse ni bilo dovolj

prostora. Žumberškim Uskokom je cesar Ferdinand podelil posebne privilegije, oni pa so kot svobodnjaki in vojaki imeli ostale podložnike, predvsem kmete, za manjvredne. Vrhovni poveljnik na tako imenovani Vojni meji, Ivan Lenković, je hotel v Žumberku naseliti čim več Uskokov, in to je hotel doseči z zamenjavo posesti s tistimi fevdalci, ki so imeli kmetije in podložnike v Žumberku. V ta namen je dal svoje gospostvo Mehovo, vendar to ni bilo dovolj. Potem je dosegel, da so se jeseni 1548 pleterski prior, kostanjevski opat in še šest drugih posestnikov odpovedali svojih velikih posesti v Žumberku. Po tem dogodku je prišlo do natančne razmejitve med Žumberkom in Metliško marko. To so naredili zato, ker je med Metličani in belokranjskimi kmeti ter Uskoki prihajalo do nenehnih sporov. Tem sporom, ki so se pojavili s prihodom Uskokov v Žumberak in ki so nastajali zaradi sodstva, zemljišč, ribolova, paše, meja itd., je hotel narediti konec tudi cesar Ferdinand, zato je bil leta 1550 v Samoboru sestanek komisije, ki naj bi rešila mejno vprašanje med Kranjsko in Hrvaško. Toda hrvaška delegacija je v Samobor prišla v spremstvu večjega števila vojakov, kar so Kranjci razumeli kot grožnjo, poleg tega pa je bilo jasno, da bi bili ob glasovanju preglasovani, zato so po tednu dni pogajanja prekinili.

Sprva so imeli vrhovno vojaško in sodno oblast nad žumberškimi Uskoki kranjski stanovi, ki so skupaj s štajerskimi in koroškimi deželnimi stanovi finančno podpirali naseljevanje Uskokov v Žumberku. Žumberak je sodil v jurisdikcijo

Sporni vojaški objekt na Trdinovem vrhu

Kranjske dežele in edina ločnica med Belo krajino in Žumberkom je bila meja deželskih sodišč. V 17. stol. pa se je v Žumberku okrepila oblast Karlovskega generalata in prihajalo je do sporov o pristojnosti. Sredi 18. stol., ob preureditvi Vojne krajine, pa so Žumberak priključili Karlovskega generalatu oziroma XII. slunjskemu graničarskemu polku.

Takrat je prišlo do nove, natančnejše razmejitve. Takratna meja je z manjšimi popravki ostala do danes, zarisana in opisana pa je tudi v franciscejskem katastru iz leta 1824. Pri določitvi meje so upoštevali pripadnost kmetij oziroma parcel žumberškemu glavarstvu ali kranjskim fevdaalcem in tako je vsa posest, ki so jo takrat imeli žumberški krajišniki, prišla v jurisdikcijo Karlovskega generalata.

Pri tem niso prav nič upoštevali ne stare meje ne oblike, ki je, milo rečeno, nenavadna, saj je zaradi tega načela prišlo na obeh straneh meje do številnih enklav, ki so obsegale tudi samo eno ali dve parceli. Večina teh enklav

se je kasneje stopila s sosednjim ozemljem, ena, pri belokranjski Brezovici, pa se je ohranila do danes. Celoten žumberški okraj je bil v posesti Vojne krajine do njene ukinitve 1881. V prejšnjem stoletju se je med Slovenci in Hrvati vnel spor za Žumberak, vendar so Hrvati, tudi s potvarjanjem zgodovinskih dejstev, dosegli, da je to ozemlje v celoti pripadlo njim.

Za nekaj let spet slovenski

Le za kratek čas, od leta 1931 do konca vojne, je del Žumberka in s tem tistega dela Gorjancev spet prišel pod Slovenijo oziroma Belo krajino, katere del je bil v 13. stol. celoten Žumberak. Leta 1931 so namreč občino Radatovići priključili metliškemu okraju in s tem Dravski banovini. Še danes pa imajo Radatovići in okoliške žumberške vasi edino cestno povezavo s svojim občinskim središčem, hrvaškim Ozljem, le prek Metlike, s katero je ta del Žumberka tudi sicer tesno povezan.

ANDREJ BARTELI

slovenski rašomon

Lepota in težavnost slovenstva

Rašomon je naslov knjige in Kurosawovega filma, ki je nastal po nji, v zavesti civiliziranega sveta pa se je izraz uveljavil kot sinonim za subjektivno interpretacijo objektivnega dogodka. Po domače bi lahko rekli, da ima resnica več obrazov in da isti dogodek vidi, dojema in razlaga vsakdo nekoliko po svoje. Vse kaže, da smo Slovenci dobili primeren rašomonstva, ki ima posebno težo in se loči od, recimo, vsakdanjih malih rašomonstev po tem, ker se oblikuje o nedvomno najpomembnejšem obdobju slovenske novejši zgodovine, o osamosvojitvenem dogajanju in desetletni vojni. Ne gre sicer za v celoti različna videnja, gre pa za različna videnja vloge in obnašanja posameznikov in političnih strank v zgodovinskem dogajanju, ki ga zdaj, ko čas ni več zgodovinski, začnemo interpretirati vsak nekoliko po svoje in seveda v skladu s svojimi sedanjimi interesi. In kot se za Slovence spodobi, tudi strankarsko obarvano.

Seveda, gre za srdite polemike, afere in aferice, povezane z izidom knjige Premiki. Slovenski rašomon se je namreč začel, ko je obrambni minister Janez Janša pri Mladinski knjigi izdal svoje zdaj že sloveče in za nekatere zloglasne Premike, ki so dvignili obilo prahu v javnosti, poželi na eni strani priznanja za

odkritost in pogum, na drugi pa doživeli prav tako obilico prigovorov in zavračanj, češ da Janša obračunava s svojimi političnimi nasprotniki, uporablja nelegalno dobljeno gradivo (prisluskovalna afera), zlorablja svoj visoki položaj za pridobitev gradiv, da pravzaprav sploh ne bi smel napisati take knjige.

Poleg stranke prenoviteljev in LDS se je med posamezniki najbolj izzvanega začutil

zaradi navedb v Premikih pesnik in član Predsedstva Republike Slovenije Ciril Zlobec. Janša mu v Premikih namreč očita, da je v kritičnih trenutkih ravnal zaviralno in boječe, malodane kot nasprotnik osamosvojitve. Četudi ne po imenu, pa mu očita tudi izdajo strogo varovane državne skrivnosti točnega dneva osamosvojitve,

ki v Janševi strategiji igra nadvse pomembno vlogo. Zlobec je na izziv kot mož peresa seveda segel po orožju, ki ga zna sukati, in se s svojim trenutno največjim zoprnikom na Slovenskem spopadel na knjižnem bojem polju s knjigo LEPO JE BITI SLOVENEK, NI PA LAHKO. Knjigo je te dni poslal na knjižni trg založnik Mihelač.

Zlobec v nji podaja svoje videnje in doživljanje zgodovinskega dogajanja, o doga-

janju pa ves čas esejistično široko in poglobljeno razmišlja, pri čemer velik poudarek daje etičnim načelom. Tako knjiga pravzaprav ni odgovor Janši na stvarni Janšev način, kot so morda mnogi pričakovali in se veselili bridkega obračuna, marveč skuša Zlobec odpirati širša obzorja in ozadja spora.

Kot je povedal pisatelj na predstavitvi, so bili Janševi Premiki res poglavnitni vzgib, da se je lotil pisanja knjige. Prva ideja se je porodila že na promociji Janševih Premikov, ko mu je urednik Aleksander Zorn dejal, naj še on napiše knjigo, če se mu Janševa ne zdi primerna. To je bil izziv avtorju, ki ima za seboj več kot 80 knjig, tak izziv pa se ne more končati drugače, kot da jo zares napiše. Pisanje knjige je potem spodbudila še burna časopisna polemika, ki se je razplamela o Janševi knjigi. Vzgib je bil torej polemičen, je pa med pisanjem prišlo do preobrazbe namenov. Pisatelj je med pisanjem začutil, da pravzaprav dopolnjuje svoji prejšnji knjigi, ki obe govorita o slovenstvu (Slovenska samobitnost in pisatelj, Priznam, rekel sem) in sklenil je, da knjigo, ki naj bi bila odgovor Janši, napiše drugače, tako, da bo z njo zaokrožil cikel lastnega doživljanja slovenstva z doživljanjem zgodovinskih trenutkov osamosvajanja, s katerim smo Slovenci sklenili neko obdobje zgodovine in začeli novo obdobje, ki dopušča tudi soočenja različnih resnic o tem zgodovinskem času. Odločil se je, da bo ta knjiga skupaj z omenjenima deli trilogije raziskovanja stisk in problemov slovenstva, zato je ni več pisal z namenom, da bo učinkovit

polemik.

"Ko sem pisal, sem pisal z namenom, da bom povedal tisto, kar se mi zdi primerno. Ne lastim si resnice, lastim pa si človeško osebno dostojanstvo in pravico povedati svojo resnico," je dejal Zlobec. "V knjigo nisem zavestno vnesel ničesar, kar bi lahko kdorkoli sprejel kot nizek udarec. Vsak stavek sem zapisal z mislijo, naj bo tak, da si ga nikdar v svojem poznejšem življenju ne bi želel izbrisati."

Zlobec zavrača Janševe obtožbe, ko drugače kot obrambni minister oceni nekatere ključne dogodke in odločitve. Predvsem poudarja srečna naključja, ki so spremljala slovensko osamosvojitve, težo daje tudi pregovorom, ne zgolj govoric orožja, svojo zadržanost in skepsa razloži kot zrelost človeka, ki ve, kakšno zlo je vojna, in s specifičnostjo slovenske vojne, kjer ni bilo nič "čistega" v pomenu natančne dorečenosti in se je bilo zato mogoče hkrati pregovarjati in streljati z nasprotnikom. Domnevne izjave državne skrivnosti Zlobec seveda ne sprejema in meni, da sploh ni šlo za tako usodno skrivnost. Dokazuje, da njegov telefonski pogovor z italijanskim predstavnikom ni bil tisti kanal, po katerem naj bi pravi datum (25. junij) prišel v Beograd itd.

Z Zlobčevu knjigo se torej odpirajo novi razgledi v usodni zgodovinski čas slovenstva, lahko rečemo, da dopolnjuje Janševe analitične in stvarne premisleke, je pa seveda tudi v nasprotju z njimi v nekaterih točkah. Če se nadaljnje interpretacije zgodovinskega obdobja ne bodo pogrezile v mlakužo osebnih in strankarskih obračunavanj, pred čemer svari Zlobčeva knjiga, potem bomo imeli od slovenskega rašomonstva navsezadnje Slovenci korist, saj bomo živeli z zavestjo, da smo enotni v različnosti, živeli bomo na realen način in se tako znebili raka prepirljivosti in izključujočnosti na svojem nacionalnem značaju. Če ni seveda od knjig kaj takega pričakovati le preveč.

MILAN MARKELJ

Aritmija brežiškega mestnega srca

Staro mestno jedro Brežic je zaščiteno kot zgodovinski spomenik, kar že nekaj časa dela preglavice vsem, ki želijo graditi in prenavljati v tem delu mesta. Po drugi strani so nejevoljni tudi urbanisti, ki nimajo nobenih usmeritev, na katerih bi snovali bodoči razvoj. Toda mesto živi in gre svojo pot ne glede na papirje. Marsikdaj ubere tako, da z njo ne moremo biti najbolj zadovoljni.

Zdaj občani Brežic v javni razpravi spet premelevajo enega izmed načrtov o obnovi mestnega jedra. Razprava bo zaključena 12. oktobra, nakar bodo obravnavali pripombe in v izvršnem svetu iz dveh inštitucij dokončno oblikovali eno, ki jo bodo predložili v sprejem skupščini. Ali bodo tokrat le sprejeli ureditveni načrt ter preprečili stihijo in samoljubje posameznih denarnih in političnih mogotcev? Doslej se je namreč gradilo po njihovi volji in moči. Če bo ureditveni načrt sprejet, bodo Brežice imele možnost za drugačen razvoj, ampak res samo možnost.

Staro mestno jedro je nastalo tik ob levem bregu Save. Obdano je bilo z mestnim obzidjem, ki je danes ponekod še ohranjeno. Skozi jedro vodi široka Ulica prvih borcev, ki je včasih služila tržnim namenom. Z obeh strani je sklenjeno pozidana s pretežno enonadstropnimi zgradbami. Te so pokrile prostori, ki so se nekdanj odpirali proti bregu Save. Toda nepredvidljiva reka je leta 1781 ob veliki poplavi menjala tok in si izgrebla novo strugo.

Danes so v eni izmed dveh inštitucij ureditvenega načrta oživili idejo, da bi na zahodni strani mesta proti Vrbini oblikovali rekreacijsko jezerce, ki bi mestu vsaj simbolično vrnilo nekdanjo podobo. Ob tem naj bi posekali tudi del topolovih nasadov v Vrbini, nekdanj znani po pašnikih in travnikih, poraslih z grmičevjem. Tako bi odprli pogled na mesto

z avtoceste. Po zagotovitvi načrtovalcev iz krškega Svaprojekta rekreacijskega jezera nikakor ne gre enačiti z akumulacijskim jezerom za savske hidroelektrarne.

Komarji nad mestom

Ideja o jezeru je nedvomno vabljiva, toda občani, ki živijo na robu Vrbine, se bojijo, da se bo v bližini njihovih domov namesto jezera košatilo le močvirje s še več komarji, kot jih je že sedaj, ker potok Močnik, ki naj bi jezero napajal, nima dovolj vode. Mnogi se zato bolj ogrevajo za misel, da bi ob tem delu mesta raje zgradili cesto, čeprav tudi o njej obstajajo dvomi. Gre namreč za močvirnat teren, ki ga rada zalije podtalnica. Najbližji sosedje morebitne bodoče ceste pa si bolj želijo sprehajalne poti in kolesarske steze ob zahodnem obzidju, kjer bi seveda poprej morali teren primerno očistiti bujnega grmičevja in divjih smetišč.

Načrtovalci bodočega bolj usmerjenega razvoja mesta so želeli predvsem ohraniti značilnosti zgodovinske poselitve tega prostora in jih zaradi turizma tudi primerno poudariti. Med prebivalci mestnega jedra je največ hude krvi zaradi predvidenih rušitev nekaterih stavb in novogradenj na njihovih parcelah. Kot je pri obravnavi ureditvenega načrta opozoril eden izmed občanov, bi morali načrtovalci pri svojem delu upoštevati bonton in se drugače obnašati, ko rišejo in načrtujejo

objekte na zasebnih parcelah. Kljub temu da so opravili pogovore z mnogimi lastniki, je precej še takih, ki o načrtih na njihovih zemljiščih niso vedeli ničesar. Razburjenje je bilo zaradi tega še toliko večje. Toda, če gre verjeti brežiškemu Zavodu na prostorsko načrtovanje, so javnosti razgrnjeni le projekti idealne rešitve, samo usmeritve, na osnovi katerih smejo izdati lokacijska dovoljenja, če bo za gradnje in prenovo ustrezno zanimanje. Občina nima in najbrž tudi nikoli ne bo imela sredstev za tako velik projekt, zato lahko le usmerja in vlaga v mestno infrastrukturo.

Zrušiti, preseliti, zgraditi

Projekt predvideva zrušitev nekaterih motečih zgradb, kar pa se ne bo zgodilo takoj in seveda ne proti volji lastnikov, kot so bili ti žal navajeni v preteklosti. Če bo zanimanje za take posege, se bo ob primernem nadomestilu posegalo v mestno jedro skladno z načrti. Vsak arhitekt bi seveda načrtoval po svoje, vendar je treba vedeti, da je veljavnost

dokumentov samo pet let, zato usmeritve ne omejujejo razvoja mesta v eni sami smeri za vedno.

Poglejmo še osnovne cilje, ki so načrtovalce vodili pri delu. V prvi vrsti so želeli nadaljevati zgodovinsko poselitve v mestu in obuditi v njem življenje ter nekdanje dejavnosti. Tako se zavzemajo, da bi iz mesta odstranili skladišča, poslovne zgradbe in druge dejavnosti, ki ne sodijo v samo jedro. V izpraznjene prostore naj bi naselili stanovalce in pridobili nova parkirišča. Obnovili naj bi fasade in nekdanje obzidje, vrnili pogled na silueto mesta, poskrbeli za infrastrukturo, uredili zapuščene kletne prostore, zagotovili več parkirnih mest, dali večji pomen pešcem in kolesarjem ter vsakemu lastniku mestnega zemljišča dali možnost, da vlaga v ustrezno dejavnost, ki mu bo prinašala dobiček.

Ulica prvih borcev naj bi še naprej ostala tržna ulica z velikim številom manjših lokalov in trgovin, kjer bi ostala neizbežna gneča in mestni hrup. Zaenkrat sta predlagani dve

FOTO: BDUŠČ-GORNIK

naše korenine

Marica, metliška vojarinka

Ko je Marica zapela, je bilo njen glas čuti močnejše kot vseh ostalih štirindvajset parov v plesni skupini. "Saj me je profesor Marolt silil, naj bi se resno posvetila petju, bila sem celo že na avdiciji, a nisem imela potrpljenja za študij," pripoveduje. Te dni je praznovala osemdesetletnico in prepričan sem, da je na slavu njen jasni in močni glas spet zazvenel. Starejši Metličani ga še poznajo, saj je to glas njihove vojarinke, pevke, ki je svoj čas, tam od svojega šestnajstega leta pa do nekaj desetletij nazaj vodila metliško obredje. Marica Županič se piše danes, rojena pa je bila v metliški trgovski družini Weiss. Oče je bil trgovec z usnjem. Deset otrok je bilo v družini, osem jih je odraslo.

Z metliškim obredjem je Marica tako rekoč zrasla kot večina otrok iz Metlike in bližnje okolice. Kdor ne pozna prav krajevnih običajev, si pod tem predstavlja seveda v belo narodno nošo odete pare, ki ob zvokih tamburice pojejo in plešejo pred zbranim občinstvom. A ni bilo tako. Na velike ponedeljke je bilo, po večernicah, ko so se Metličani pričeli zbirati na Pungartu. "Gremo kolo zavirat," so govorili stari in mladi. Praznje oblečeni so se prijeli za roke in zaplesali. V kolo je stopil vsak, kdor je imel veselje in posluš, ne glede na starost in spol. Marica, ki je bila postavno in živahno dekle z lepim glasom, je že s šestnajstimi leti prevzela vodenje kola: postala je vojarinka. Plesali so samo ob petju, brez glasbene spremljave, cel venec pesmi, ki so ga imenovali metliško obredje. Nikakršnih plesnih ali pevskih vaj ni bilo. Otroci so se učili peti in plesati že od majhnega, s tem

da so se obredja tudi sami udeleževali. Po raznih igrah, od kola do kurjega boja in drugih, so fantje postavili "turn", v zbor se je postavila metliška godba in vsi skupaj so v povorki odkorakali na trg pred grad. Med potjo so meščani še prepevali hvalnico svojemu mestu: "Veseli bodimo, veselja srca, smo iz lepega kraja, iz Metlike doma."

To so bili časi, ki se jih Marica z nostalgijo spominja. Spontanega druženja in veselja je bilo obilo v njih. Ne samo na velikonočni ponedeljek, tudi ob drugih prilikah, saj je imelo, kot pravi Marica, celo leto svojo radost. Še zlasti živo je bilo za pusta. Vsakdo je prispeval nekaj, in že je nastal sprevod z narazličnejšimi fantazijskimi figurami. "Danes mladih še za denar ne dobiš več skupaj," razočarano pravi Marica.

Ko ji je bilo šest let, se je družina selila v novo hišo, ki jo je oče kupil, v stari pa je ostal brat, ki jo je pozneje prodal. Kupil jo je frizer Županič, oče Branka Županiča, ki je postal Maričin mož. Tako se je Marica spet vrnila v svojo rojstno hišo, kjer živi še danes. A njena življenjska zgodba ni tako enostavna. Kmalu potem, ko je postala vojarinka, so se za metliško obredje pričeli

zanimati tudi zbiranci in ljubitelji ljudskega blaga. Profesorju Maroltu je morala zapeti celotno besedilo obredja, on pa je poskrbel za to, da so se Metličani pokazali tudi izven Bele krajine. Njegova zasluga je bila tudi, da so ustanovili folklorno skupino in pričeli nastopati v narodnih nošah. Bil je to čas sokolov in njihovih vznesenih prireditev. Sokolski starosta in metliški rojak Gangl je dosegel, da se je Metlika, čeprav za kratek čas, odličila z nazivom okrajno mesto. Na okrajnem glavarstvu je dobila službo tudi Marica. A je bila metliška slava le kratkotrajna. Ko so zmagali klerikalci, so počistili z okrajem in njegovimi uslužbenci.

Marica se je najprej znašla v Brežicah, nato v Dravogradu, kjer se je kot zavedna sokolica srečala z agresivnim nemčurštvom. Bližala se je vojna in stvari so se vse bolj zaostrovale. S svojim zvonkim glasom je bila Marica na čelu dravogradske protipaktovskih demonstracij. Marsikomu se je hudo zamerila, a se je pred nemško vojsko še pravočasno umaknila v Ljubljano v službo. Tu je ostala vse do osvoboditve. Z osvobodilno vojsko je prišel v Ljubljano tudi Branko Županič, metliški rojak, s katerim sta se že prej rada videla. Marica je namreč ostala zvesta metliška vojarinka ves čas svojega neprostovoljnega potovanja po Sloveniji. Kadar je bilo treba, je s pesmijo stopila na čelo metliške folklorne. Branko jo je spet pripeljal nazaj v Metliko, prav v njeno staro rojstno hišo. Rodila mu je dva otroka, Mladena in Branka. Branka je šla po materinih stopinjah. V Novem mestu je ustanovila folklorno skupino Kres, s katero je prepotovala že kar lep kos Evrope in tako naprej trosi slovensko ljudsko blago.

Na metliškem Pungartu se Metličani ne zbirajo več k metliškemu obredju. Na prvi vezemski ponedeljek po vojni je bilo še vse kot prej, na drugega pa je že prišla udba in je zbrane razgnala. Tako je bilo tega starega običaja konec. Počasi so drug za drugim zamrli tudi drugi. Leto je izgubilo svojo radost. Ima jo le še v spominih Županičeve Marice in drugih starejših Metličanov.

TONE JAKŠE

Marica Županič iz Metlike

rešitvi za prometno ureditev te ulice. Po eni naj bi jo vse od pošte do občinske zgradbe zaprli za ves promet. Ta bi se preusmeril v vzporedno Ulico stare pravde, ki bi se po novem iztekla v Černeličevo ulico. Trenutno je več argumentov za drugi predlog, po katerem bi po osrednji mestni ulici vendarle še ostal enosmeren promet, kar bi omogočalo bolj tekoče gibanje vozil, lažjo oskrbo lokalov in usmerjanje obiskovalcev v samo mestno jedro in ne v vzporedne ulice.

Ulica in drevored ob njej naj bi se pri cerkvi sv. Lovrenca razširila v prvi trg, iztekla pa bi se v drugega tik pred gradom. Višji teren pri gradu naj bi oblikovali v teraso, kjer bi obzidje premestili proti jugozahodu, da bi se odprl pogled na večji del gradu. Na centralnem trgu pri cerkvi sv. Lovrenca bi se zbirali ljudje okrog stojnic in drobnih

prodajaln. V pritličjih zgradb bi dajali prednost gostinskim in trgovskim lokalom, drobnim obrti in poslovnim prostorom, v višjih nadstropjih pa stanovanjem.

Podjetja, ki danes s svojimi poslovnimi prostori zasedajo nekdanja stanovanja, naj bi se ob priložnosti selila drugam, pri čemer načrtovalci opozarjajo na prazne prostore v grajski kašči, dijaškem domu in v bivši stavbi DPO. To seveda ne bo lahek zalogaj, saj so mnoga od njih, npr. podjetje Vino, pred kratkim vložila ogromna sredstva v posodobitev prostorov, zato je precej neracionalno prav te prostore zdaj preurejati v stanovanja.

Ulica stare pravde naj bi ohranila gospodarski značaj in bi oskrbovala dejavnosti na osrednji ulici. Od gradu do Ulice 21. maja (nekdanje Bizeljske ceste) bi bila odprta samo za pešce. Po eni inačici naj bi se Ulica 21. maja spustila na raven ulice Pod obzidjem in se nato s tunelom pod zgradbami povezala z morebitno cesto do Vrbini na zahodu.

Zadnjo bo rekel denar

Obnovili naj bi tudi mestno obzidje. Na vzhodnem delu bi preuredili obstoječe hiše in njihove fasade, pod njimi pa odstranili vse sedanje objekte in visoko drevje ter uredili zelenico, ki bi omogočala pogled na obzidje. Sam potek obzidja še ni povsem raziskan, vendar je že znano, kje je na vzhodni strani stal stolpič, ki bi ga lahko obnovili. Tudi zahodni del obzidja bi obnovili in ob njem uredili peš pot vse do stolpiča za sedanjim hotelom. Tam naj bi bil nov trg s pogledom na morebitno jezero in na sam center Brežic. Nove pozidave so načrtovane tudi ob Vrbini na severni strani, kjer so sedaj vrtovi, prav tako pa so spremembe v okolici Srednje šole. Tu rešitve niso najboljše, saj predvidevajo cestni promet v neposredni bližini učilnic. Cesta naj bi ravno tako presekalala sedaj ugodno povezavo šole s športno rekreacijskim centrom. Danes sicer lepo urejeno dvorišče šole naj bi postalo parkirišče, novi šolski trg pa naj bi se oblikoval na drugi strani šole proti dijaškemu domu.

Brežičani so si edini, da je treba v mesto vrniti življenje, mu spet dati obrtne in tržne dejavnosti ter ob tem ohraniti zgodovinske značilnosti. Mnenja ob načrtih pa se vendarle še močno krešejo. Odločilno besedo bodo imeli člani izvršnega sveta, čeprav bodo na koncu odločali poslanci skupščine.

Kot kaže, je najbolj pereča ureditev mestnega prometa. Nekatera štetja in laične raziskave kažejo, da promet v mestu sploh ni tako gost in da parkirnih prostorov v resnici ni premalo. Težava je le v tem, da promet ni ustrezno urejen, da usmerja obiskovalce v mesto pri blagovnici, zaradi česar morajo potem krožiti in iskati po ulicah. Parkirni prostori so zdaj dolge ure zasedeni z vozili uslužbencev v trgovinah, poslovnih in upravnih zgradbah. V mestu bodo torej težave s prometom, dokler ne bodo poskrbeli za red. In dokler bo tudi pri izdajanju lokacijskih dovoljenj veljal pravni nered, v katerem odloča politična in ekonomska moč, tudi še tako dobri ureditveni načrti ne bodo pomagali. Denar je pač, tudi v Brežicah, vladar.

BREDA DUŠČ-GORNIK

med legendo in zgodovino

Stara božanstva

Ivo Pirkovič v svojih še neobjavljenih zapiskih piše, da so indoevropski Veneti, ki so se v homerskih časih v naših krajih zlili z nekim azijskim ljudstvom v Ilire, prinesli iz daljnih lužiških krajev k nam več praindoevropskih bogov. Svoja verstva in obrede so skrivali v tako imenovanih misterijih, ki pa se jih je pri Slovenih ohranilo malo. Pri nas je bil znan misterij boginje Kibe. Gre za veliko frigijsko boginjo ustvarjalnih sil narave, ki so jo častili tudi stari Grki in Rimljani. Kibela je bila pramati mnogih božanstev in je zato upravičeno dobila vzdevek Velika mati. Kibelo s hrupnim truščem še danes spremljajo kurenti v Prekmurju.

Zanesljivo je tudi, da so naši Veneti in za njimi tudi Iliri gojili skrivne misterije v čast božanskih dvojčkov Kebirov, katerih ime se je med Sloveni do danes popačilo v Heure. Obredno slavje Kebirom v čast je bilo v Ostrogu. Ko so nekoč Iliri od tam bežali pred vdorom divjih azijskih jezdecov v svoja skrivališča za staroavsko cerkvijo, niso pozabili vzeti s seboj dvoobraznega kipca Kebirov. Tam so ga pustili in tako se je ohranil do današnjih dni. Zdaj kipec hranijo v Narodnem muzeju v Ljubljani.

Najmračnejše očiščevalne misterije so naši predniki gojili v čast boga Sabaciusa. Pri nas ga napačno označujejo kot izključno traškega boga, je pa v resnici doma toliko pri Tračanih kot pri naših Venetih in Ilirih. Oboji so prinesli njegov kult na Balkan v trojanskih časih iz svoje lužiške pradomovine. Simbol tega boga je bronasta roka. Pri nas sta znani dve taki arheološki najdbi: prva je z Drnovega (Neviodunuma), druga pa iz Bele Cerkve.

Zelo verjetno je, da so pri nas gojili kultne misterije tudi v čast božanskega pevača in brenkača Orfeja (bajeslovni starogrški pevec, sin Apolona in Kaliope). S svojim čudovitim petjem in igranjem je očaral celo zveri in razgibal drevesa. Grkom so ga posodili Tračani iz skupne indoevropske pradomovine. Ravno tako mitološkega Hadesa (grškega boga podzemlja, spodnjega sveta in kraljeva mrtvih) niso poznali samo Tračani oziroma kasnejši Grki, ampak smo ga poznali tudi poganski Sloveni. Spomin nanj so ohranila "mračna dela" in imena za močvirja (Mraševo), ki so jih naši predniki poznali kot vhode v "mračna bivališča" umrlih.

SLAVKO DOKL

NAGRADA V VINICO IN ČRNOMELJ

Žreb je izmed reševalcev 39. nagradne križanke izbral KATICO STRMEC iz Vinice in MOJCO KAMBIČ iz Črnomlja. Strmčevi je pripadla denarna nagrada 2.000 tolarjev, Kambičeva pa bo prejela knjižno nagrado. Nagradjenkama čestitamo. Dobitnico denarne nagrade prosimo, naj nam čimprej sporoči svojo enotno matično številko (EMSO) in številko ali tekočega računa ali žiro računa ali hranilne knjižice, da ji bomo nagrado lahko kar najhitreje nakazali.

Rešite današnjo križanko in rešitev pošljite najkasneje do 25. oktobra na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 41! Ovojnico brez poštne znamke lahko osebno oddate v naš poštni nabiralnik pri vhodu v stavbo, kjer ima uredništvo svoje prostore.

REŠITEV 39. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 39. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: SVIŽ, PENA, URNA, EROT, MED, STANE, ZACETEK, IN, ENAKONOČJE, JOD, STAVA, OSEL, PIA, IKAR, MESINA, LENOBA, ARETINO, ZAVOD, KAN, REBRO, ETA, AKI, OLIMP, CAR.

prgišče misli

Svet je za kulturno ustvarjalnega človeka ogledalo, v katerem opazuje, prepozna in razlaga samega sebe.

A. TRSTENJAK
Zakaj ženske so samo premeteno obličje.
P. ZIDAR
Nedoumljivost človeškega življenja je prevelika, zadnjega razloga svojega delovanja ne vidimo.

S. HRIBAR
Edini resnični in trajni pomen boja za življenje leži v posamezniku, v njegovi svojskosti in pravici do nje.

V. GROSSMAN

nagradna križanka 41

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	VELIK, NERODEN, SUROV CLOVEK	PRASKA	OZNAKA ANGL. DRUŽB Z OMEJENIM JAMSTVOM	AVTOR: JOŽE UDIR	EUGENE O'NEILL	NEKDANJA SLOV. POPEVKARICA (JOŽICA)	TVOREC	DEL SVINJSKE NOGE	SILOVITA JEZA
BOLEČINA	OKRAJŠAVA ZA TONA			JAP. FIZIK NOBELO-VEC (LEO)					
				PRIPOVE-DOVALEC					
ZMES ZIVINSKE KLAJE, SLABEGA ZITA, NASTILA					DRŽAVNI PRORACUN				
POKRAJINA V SAUD. ARABIJ					VRSTA PADAVINE				
PRITOK RONE					ŠPANSKI PESNIK (J. RAMON)				
									DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	SLADILO IN HRANILLO IZ KAKAVOVCA	IZDELOVAL- CI VIOLIN IZ CREMONE	MENIHI PUSCAVNIKI DAN V TEDNU			SLOV. FILM. IGRALKA RINA	VRSTA ZACIMBE	FINSKO JEZERO	VRSTA GOZDNEGA POLZA
RIMSKI DRŽAVNIK				MIT. LETALEC	BIVALIŠČE LONDON- SKA GALERIJA				
VRSTA RAZSTRELI- VA					OČESNA MREZNICA KRALJ ZIVALI				
PUSČAVSKI RIS					NAMAZANA SNOV OKR. ZA NUMERO				
GRŠKA BOGINJA NESREČE				PRESTOLNI- CA GRČIJE			DOBA		
KRIČANJE				VELIKA NOVOME- SKA FIRMA			POT. KI JO OPIŠUJE TELO		

zdravnik razlaga 3

mr.sc.dr. Tatjana Gazvoda:

Droge in mladi

Pogosto dobijo mladostniki občutek krivde ali postanejo potrti zaradi svojih uporniških reakcij proti staršem. Ne da jih sovražijo, le otrepi si želijo vzora in kontrole staršev zaradi pridobivanja lastne neodvisnosti. Mladostniki želijo ugajati odraslim - posebno staršem. Radi se izkažejo in želijo biti pri tem toplo sprejeti, ljubljani, ne pa odklonjeni ali prezrti. Kadar se jim ti njihovi poskusi ponesrečijo (kot na primer odpovedovanje v šoli, športu ali kulturi), doživijo to kot katastrofo. Obtožujejo se za neuspeh, menijo, da so nevedni ljubezni in pozornosti. Čustveno propadajo, na telesnem področju pa se pokažejo bolezenska znamenja, kot so glavobol, bolečine v želodcu, omedlevice ali celo zvišana telesna temperatura neznanega izvora. Mladostnikova depresivnost raste z dušenjem jeze in se kaže predvsem kot napetost, jokavost, izguba teka, vznemirjenost, jezavost, slab uspeh v šoli, prekomerna aktivnost, psiho seksualni problemi, kar vse je osnova za kasnejši razvoj samoučnega težnja. Zaradi kopičenja občutkov krivde ukrepa mladostniki zmedeno in v takih trenutkih kaj hitro posežejo po drogah in alkoholu, s čimer skušajo odstraniti pritiske.

Psihološke značilnosti narkomanov najbolj odstopajo od normale prav na področju razpoloženja, ki je značilno nestanovitno. Prevladuje nerazpoloženje, pesimizem, ki se kaže v obliki slabe volje, deloma kot razdražljivost, predvsem pa kot splošno nezadovoljstvo in godrnjavost. Opazna je nezbratost, težnja k sanjarjenju in tuhtanju, predvsem pa pomanjkanje samozvesti. Hitro postanejo razočarani in jezni. Imajo malo poguma in vsako zahtevo vzamejo kot hudo obremenitev. Pri svojem delu in obljubah so nezanesljivi, ker so preveč zavzeti sami s seboj.

Vloga družine

Nikakor ne smemo pozabiti na vlogo, ki jo ima družina pri gradnji otrokove osebnosti, pri oblikovanju njegovih čustvenih in intelektualnih potencialov. Prek družine dobiva otrok znanje o stvarnosti, v njej se začne odzivati na njena svetla in temna polja. V družini krepki svoje sposobnosti za obvladovanje stresov in premagovanje stisk, za samostojne opredeljevanje in odločitve. Ob čustvenih oporah najbližjih si nabira moči in spretnosti za

obvladovanje notranjih napetosti in za različne načine iskanja ugodja in sprostitve. Ob zgledih v družini je zastavljen otrokov odnos do gojenja zdravega načina življenja. Vse to se v družini izoblikuje že mnogo prej, preden je otrok izpostavljen možnosti, da bi segel po drogi.

Glede na vsesplošno prisotnost alkohola in veliko razširjenost kajenja v marsikateri družini je razumljivo, da je vedenje odraslih do teh dveh drog odločilno za stališča mladih. Zato ni naključje, da segajo po drogi pogosteje in tudi bolj zgodaj otroci iz družin, kjer sta alkohol in tobak sestavni del vsakdanjika.

Bojazen, da bo mladostnik segel po drogi, je ob današnji razširjenosti tega pojava bolj ali manj zavestno prisotna v večini družin. In mnogi starši se ob srečanju s tem problemom vedejo povsem neprimerno. V strahu in lastni negotovosti bodisi ohromijo, se pritajijo in potuhnejo ter tiho čakajo, da bo njihov mladostnik kar sam prebrel možno nevarnost. Drugi spet že ob najmanjšem znaku, da so droge preblizu, reagirajo panično in agresivno s pretiranimi prepovedmi. Tretji vlečejo mladostnika nazaj v otroštvo in odvisnost od družine in so pretirano zaščitniški. Vzroki za tako vedenje staršev so predvsem v premajhnem in pomanjkljivem poznavanju problema drog. To pa je podlaga za zmotne predstave, predsodke in negotovost ter napačno ravnanje. Zloraba drog pri mladih je namreč pri nas sorazmerno nov pojav, zato se starši v svoji stiski ne znajdejo čisto dobro, kar še dodatno moti njihov odnos do mladostnika in vnaša v družino napetost, ki je mučna za vse njene člane. Vendar pa brez vključevanja družine ne more biti niti osnovne preventive za preprečevanje zlorabe drog pri še "nedolžnih" niti celostne in vsestranske rehabilitacije tistih, ki so že odvisni.

Mladostnik potrebuje našo pomoč, da se nauči odnosa do zdravega načina življenja in tako tudi do alkohola oziroma drog. Treba ga je naučiti reči: "NE, HVALA!", naučiti, da bo to rekel odločno in da bodo to spoštovali tudi drugi.

Na problematiko mladostnikov in droge ne smemo gledati pretogo. Zavedati se moramo le, da so to mladi ljudje s premnogimi zdravimi potenciali. In prav te moramo izkoristiti, pri čemer moramo vključiti veliko strpnosti, ki jo kot odrasli pač moramo imeti!

zanimivosti iz sveta

500-letnica s sencami

Ta ponedeljek, 12. oktobra, je svet slavil pomembno obletnico: preteklo je 500 let od odkritja Amerike. 12. oktobra leta 1492 so namreč tri ladje odprave, ki jo je vodil pomorščak Kristof Kolumb, po 36 dneh plovbe prek Atlantika na zahod prispele do otoka, ki so ga imenovali San Salvador. Zgodovinarji si danes niso povsem edini, za kateri otok gre, po vsej verjetnosti pa gre za otok Guanahani v Bahamskem otočju. Tistega dne so torej Evropejci prvič stopili na ameriška tla in ta datum je ostal zapisan v zgodovini človeštva kot eden najpomembnejših mejnikov. S tem dejanjem se je Kolumb uvrstil med velike zgodovinske osebnosti, za katere ve vsakdo, ki je vsaj malo povohal šolske klopi.

Vendar se ga vsi ne morejo spominjati z veseljem in ponosom. Veliko dejanje odkritja Novega sveta ima namreč tudi nekaj temnih senc. Kolumb ni samo odkril nove velike celine na zahodu, marveč je po svoje tudi zapečatil njeno usodo. Evropska civilizacija je v naslednjih stoletjih po odkritju brezobzirno zatrla avtohtone kulture, ki so cvetele na ameriških tleh, ter vsilila tamkajšnjemu prebivalstvu popolnoma drugačen način življenja, in to ne s prepričevanjem in boljšim zgledom, marveč z nasiljem. Prihod belcev v Ameriko je zato ostal zapisan v rodovnem spominu avtohtonih ameriških ljudstev kot velika nesreča. Zato ameriški Indijanci ta ponedeljek niso slavili z drugimi. Beli priseljenci so domače ameriško prebivalstvo napadali, preganjali in rezervate in pobijali vse od svojih prvih korakov na novi celine, to pa so počeli pod izgovorom, da jih civilizirajo. Indijanci so pol tisočletja trpeli (in trpijo še zdaj, kot je ob 500. obletnici opozorila Amnesty International), zato res nimajo razloga za praznovanje.

Ob tem je seveda nekoliko zbledel tudi sijaj okoli Kolumbove osebnosti. O njem je slišati tudi drugačne sodbe, kot smo jih bili vajeni doslej. Za nekatere je herojski pomorščak umazaneec in ničvrednež. Primerjajo ga z največjimi zločinci človeštva. "Hitler je v primerjavi z njim mladoleten prestopnik," trdi Russell Means, aktivist gibanja ameriških domačinov. Kirkpatrick Sale, avtor najnovejše Kolumbove biografije, ki je izšla v začetku tega leta, izrisuje slavnega Kolumba kot pohlepnega koristolovca, povprečnega pomorščaka in nesposobnega guvernerja španskih kolonij Novega sveta, ki je Indijancem, ki naj bi jih "odkril", zapustil le grabež, suženjstvo in smrt. Minljiva je slava sveta.

Živi bum

V Indiji se vsako leto rodi skoraj 18 milijonov novih otrok, ki vsako leto povečajo že tako ogromno število indijskega prebivalstva, zdaj že blizu 900 milijonov. Indija se po eksploziji svojega prebivalstva bliža Kitajski, deželi z največ prebivalci na svetu (1,165 milijarde). Kitajska se je že pred več leti zavedala, da mora naraščanje prebivalstva zaustaviti. Začeli so akcijo "ena družina en otrok". V mednarodnih krogih so se kitajski demografi hvalili, da jim akcija lepo uspeva, svet pa je Kitajsko dajal Indiji za zgled. Toda resnica je drugačna.

Komite za prebivalstveno krizo v Washingtonu v svojem najnovejšem poročilu trdi, da kitajska akcija še zdaleč ne poteka uspešno. Tudi na Kitajskem se soočajo s prehitrim naraščanjem prebivalstva, saj imajo v veliki večini kitajske družine po dva ali tri otroke. Napovedi so zato slabe. Do leta 2035 bosta samo Kitajska in Indija k s sedanjim 5,4 milijarde svetovnega prebivalstva prispevali 1,5 milijarde dodatnih duš. "Če Indija in Kitajska ne bosta takoj začeli ukrepati, se bosta v naslednjih letih soočili z neresljivim problemom," piše v poročilu, v katerem Komite poziva razviti del sveta, naj pomaga obema državam pri reševanju tega problema, predvsem pri izvedbi programov načrtovanja družin. Če kitajski in indijski problem ne bo rešen, potem se bo svet srečal s vsaj tako resnim problemom, kot je ogrevanje ozračja ali tanjšanje ozonske plasti.

Zakaj so majhni?

Človeške rase se sicer razlikujejo po povprečni velikosti, nekatere so bolj visokorastle, druge manj, vendar v tem pogledu izrazito odstopajo pigmejska plemena, ki so najmanjši ljudje na svetu sploh. Znanstveniki so dolgo mislili, da pigmejci kot otroci rastejo enako hitro kot ostali otroci po svetu, majhni pa ostanejo zato, ker pri njih ne pride do pospešene pubertetne rasti. Študija, ki so jo opravili pri Efejih, enem od pigmejskih plemen v Zairu, pa je pokazala, da so se motili. Pigmejski otroci ves čas zaostajajo v rasti v primerjavi z otroki drugih ras.

Študija temelji na sedemletnih meritvah, ki jih je opravila raziskovalna skupina pod vodstvom Roberta C. Baileyja s Kalifornijske univerze. Merili so dojenčke ob rojstvu in nato vsakih šest mesecev. Ugotovili so, da so Efejski v povprečju od rojstva naprej manjši od otrok sosednjih plemen. V petem letu starosti dosežejo komaj velikost dve leti in pol starih ameriških deklic.

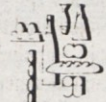
Zakaj Efeji zrastejo tako majhni, znanstveniki še ne vedo natančno. Domnevajo, da na počasno rast delno vpliva stalna podhranjenost, poglavito vlogo pa igra naravni izbor; majhni ljudje potrebujejo manj hrane in lažje prenašajo vročino in vlago v tropskem gozdu.

praktični KRIŽ A Ž

Čevlji z vezalkami

Tudi v naših trgovinah se že ponujajo čevlji in gležnarji, ki najbolje pristajajo k novi modi daljših kril in kostimov oz. oblek za ženske v moškem stilu. Letošnja moda obožuje čevlje z vezalkami z nizko ali srednje visoko peto, ki je širša ali pa se proti koncu še razširi. Tudi gležnarji, ki sodijo k ženski moški obleki, tako imenovanemu dandy stilu, imajo vezalke in na vrhu krzno, pete pa visoke ali srednje visoke. Letos je pri obutvi cenjeno usnje plazilcev, kač in krokodilov, vzorci pa so obdelani v naravnih tonih. Nekaj je tudi čevljev z navdihom modne leopardovine. Takšen je lahko cel čevlj ali pa je usnje plazilca vsaj obvezen modni dodatek. Izbirali bomo lahko tudi med mat ali lak izvedbami ali kombinacijo obojega.

Kako ponudite jedi

Ni dovolj, da je jed, ki jo pripravite, okusna, ampak je zelo pomembno, kako jo postrežete na mizo. Zato imejte v kuhinji vedno pri roki posodo s šopom dišavnih Zelišč, če boste želeli z njimi okrasiti kakšno jed. Ribe ali piščanca okrasite z rezinami limone, plošča s hladno pečenko pa se lahko spremeni v pravo umetnino, če kose mesa domiselno okrasite z različno zelenjavo. Tudi sicer bodite pozorni, da boste obrok sestavili tako, da ne bodo vse jedi enake barve. Že samo s papiriki rdeče, zelene in rumene barve lahko lepo poživite solate ali riževe jedi. Vizualno podobo obrokov lahko popestrite tudi z raznobarnimi skledami, ki se lepo podajo k posameznim jedem.

Lasagne z jabolki

Za štiri osebe potrebujemo 5 dag suhih, industrijsko narejenih lasagn, 1 žlico olja, 45 dag jabolč, 7 dag sladkorja ali žlico tekočega natreana, malo cimeta, 3 dag rozin, 2 dag orehov, 4 dcl sladke smetane. Jabolka olupimo in narežemo na ploščice. Podušimo jih na olju z sladkorjem in cimetom in jih zalijemo z 1 dcl sladke smetane, da dobimo gost nadev, primešamo še rozine. Lasagne skuhamoin damo na krpo, da se malo posuše. V nepregorno posodo, ki smo jo namazali z maslo, damo prvo lasagno. Nanjo stresemo polovico nadeva, ga pokrijemo z naslednjo lasagno in nanjo nadevamo še preostali nadev. Pokrijemo z lasagno in prelujemo z ostalo smetano. Pečemo 20 minut na 180 stopinj Celzija. Posujemo z sesekljanimi orehi.

Čas za ciklame in azaleje

Tisti, ki ste spomladi vglobili lončke ciklam ali azalej v senčni del vrta, bi morali zdaj pomisliti, da je napočil pravi čas za prenos rastlin v notranje prostore. Če ste rastline čez poletje pravilno dnojevali, zalivali in skrbeli za njihovo vanost pred boleznimi in škodljivci, so se lepo razvile in nastavile obilni cvetni nastavek. Prenesemo jih v nekurjeno svetlo sobo, kjer naj bo temperatura okoli 10 stopinj. Če jih postavimo v pretopel prostor, se kaj lahko zgodi, da odvržejo cvetne popke pa tudi liste. To se bo zgodilo tudi, če bomo presušili koreninsko grudo. Pred koreninsko gnilobo jih zavarujemo, če jih zalijemo z 0,2-odt. koncentracijo previcurja ali antracola.

Čas sejmov

Jesen je tudi čas avtomobilskih sejmov. Vse, kar hoče prihodnjo sezono na trgu osebnih avtomobilov kaj veljati, se zbere na sejmu v Parizu. Za letošnjega je značilno, da se dogaja sredi avtomobilске krize, ko je prodaja domala vsem avtomobilskim firmam močno upadla. Zlasti nazadnje prodaja večjih modelov, zato na letošnjem sejmu velja posebna pozornost manjšim modelom, tako imenovanim drugim avtomobilom, za katere proizvajalci menijo, da bodo šli zaradi dostopnejše cene bolje v promet. Več pozornosti posvečajo tudi varnosti vozila, skoraj vsi avtomobilski proizvajalci pa se postavljajo tudi z vsaj po enim električnim avtomobilom, čeprav so le redki tisti, ki jih že serijsko proizvajajo. Od razstavljenih malih vozil sta za naše razmere še najbolj zanimiva Renaultov twingo in Nissanova micra.

Trije novi kondorji

Če bi izrazili s prispodobito letošnji bero knjižne zbirke Kondor, ki jo že 36. leto zapored izdaja Mladinska knjiga in je v teh letih postregla številnemu bralstvu z mnogimi deli domače in svetovne književnosti, bi lahko zapisali, da je letošnje kondorjevo gnezdo napol prazno. Namesto petih ali šestih kondorjev kot običajno so se letos izvalili samo trije. A četudi jih je za pol manj kot prejšnja leta, ohranjajo zasnovo zbirke: z njimi smo dobili predstavitev slovenskega avtorja in dvoje temeljnih del svetovne književnosti.

Domače barve zastopa pesnik in pisatelj Kajetan Kovič z izborom pesmi pod skupnim naslovom LETNI ČASI. Pesmi so iz dosedanjih Kovičevih pesniških zbirk od Pesmi štirih, s katero je stopil v javnost v zdaj že sloviti četverici pesnikov, ki se je odvrnila od kramparske poezije v intimizem, do Poletja, ki je zadnja Kovičeva pesniška zbirka. Izbor je opravil Vid Snoj, ki je napisal tudi obsežno spremeno besedo o Kovičevi poeziji Pot v zgodnjost. Pridani sta še kratka biografija in bibliografija Kovičevih del in najvažnejših zapisov o njem in njegovem delu.

Ostala dva kondorja nosita bralca v davnino, v zgodnjo dobo evropskega pesništva. Z 263. zvezkom smo dobili Homerjevo ODISEJO v novem, posodobljenem prevodu, ki ga je opravil Kajetan Gantar. Seveda je v okviru Kondorjevih izdaj nemogoče izdati celoten Homerjev ep o zvitem Ilačanu Odiseju, saj je preobsežen, zato je prevajalec izbral nekaj spevov, ki jih je prevedel v heksametru, preostale pa je na kratko povzel v prozi. Za boljše razumevanje te veličastne stvaritve in sploh epa je Gantar pridal spremeno besedo in slovarček lastnih imen in strokovnih izrazov. Milček Komelj pa je prispeval zanimiv esej Odmevi Odisejeve poti v slikarstvu na Slovenskem kot dodatek k izbranim ilustracijam.

Tretji kondor nam prinaša novost, ki je sicer stara tisoč let, a je v slovenščini še nismo imeli priložnost spoznati. Gre za najstarejšo angleško epsko pesnitev in najstarejši v celoti ohranjen ep srednjeveške književnosti BEOWULF. Zahtevnega prevajanja (verz je aliteracijski in kot tak v slovenščini praktično neznan) se je lotil Marjan Strojman, ki je napisal tudi izčrpno spremeno besedo

in ji dodal slovarček lastnih imen, rodovnike in seznam virov z izborom najpomembnejše literature. Tako je ta stari ep slovenskemu bralcu primerno predstavljen.

MILAN MARKELJ

Postaje

Današnji svet je kot mravljishče. Vsi kar naprej hitimo, vsem se kar naprej mudi. Hitimo vsak po svoji poti, vsak v svoji smeri in eden mimo drugega. Zaustravlja nas le medsebojni trki, križišča in postaje. Vedno bi radi čimprej naprej. Nestrpno pogledujemo na uro in včasih mine cela večnost, preden pripelje vlak. Dostikrat pa čakamo zaman ali pa celo čakamo na napačni postaji. Rešitve ne moremo priklicati ne z gorečimi prošnjami ne s srditimi kletvicami. Najtežje se je sprijazniti z resnico, da smo običali, če je nismo celo usodno zavozili. Kadar ne moremo ne naprej ne nazaj, nam ostaja dovolj časa za razmišljanje.

Takšen je zunanji okvir pesniške zgodbe, ki jo bralcu ponuja knjiga POSTAJE, tretja pesniška zbirka Maruše Krese, Ljubljankinje, ki kot pesnica in svobodna novinarka živi v Berlinu. Knjiga je izšla pri celovski Založbi Drava v prikupni opremi Jureta Jančiča. Postaja pomeni v poeziji te pesnice več kot točko, ki za daljši ali krajši čas prekine potovanje. Je prispodoba za marsikaj v našem življenju, metafora in simbol, če ne kar poosebljenje tistega značilnega vrvenja, ki ga ustvarjajo množice anonimnih in ki tako spominja na mravljishče. V takšni množici je vsakdo le figura, ki se premika ali čeni na svojem prostorčku, kdove koga pričakujoč, kdove s kakšnimi mislimi v glavi, s kakšnim počutjem v srcu. Šele ko začne razmišljati o posamezniku, se zaveš, da je postaja pravzaprav eno samo vrvišče usod, želja, hrepenenja po boljšem in upanj, da se bo obrnilo na boljše. Tako tudi občutljiva pesnica, ki se ji zdi, da je že toliko vsega doživela, da se lahko sama poistoveti s postajo. Ki je v bistvu ena sama samota.

IVAN ZORAN

telegrami

- Založba Iskanka je izdala prevod "vodnika v stiski" META-ČLOVEK Paula Solomona.
- V zbirki Znamenja mariborskih Obzorij so izšli eseji o slovenski poeziji TRETJA BESEDA Nika Grafenauerja.
- Pri Znanstvenem inštitutu Filozofske fakultete je izšla studija Cvetka Budkoviča RAZVOJ GLASBENEGA SOLSTVA NA SLOVENSKEM.
- Milan Romih je v samozaložbi izdal knjigo pesmi in fotografij TAKRAT ME POČAKAJ, SONCE.
- Kamniški Harlekin, ki trg zalaga z otroško literaturo, je izdal ekološki učbenik za otroke JURČEK IN PACK-ARIJA, ki ga je napisala Mateja Reba,

lesna

Prodajalna PAMEČE
telefon 0602 41-481

in 5 razlogov, da kupite stavbno pohištvo pri nas

1. kupili boste najceneje
2. obročno odplačevanje brez obresti
3. zajamčene cene
4. brezplačna dostava
5. svetovali vam bomo in prijazno postregli

Obiščite nas, cene in popusti so časovno omejeni. Informacije tudi: Salon pohištva Hančič Milan, Šempeter 14, Otočec tel. 068/85-142 Trgoles d.o.o, Gradac 112 tel.: 068/57-121

NOVO!!!

V TRGOVINI **MAK** BARVE-LAKI

NOVO MESTO, NAD MLINI 55

Obveščamo cenjene kupce, da smo razširili ponudbo z:

— mešalnico lakov »UNI COLOR«, s katero vam lahko zmešamo 1000 nians barv za kovino in les

— v mešalnici avtolakov **COLOMIX** pa

so vam na voljo avtolaki za vse vrste domačih in tujih avtomobilov.

Obiščite nas ali pa nas pokličite na telefon (068) 25-049, vsak dan od 7. — 18. ure, v soboto pa od 8. — 12. ure.

TECHNO SHOP

SAMSUNG

AKCIJSKA PRODAJA
TV, VIDEO IN HI-FI APARATOV
SAMSUNG

18-MESEČNA GARANCIJA
z lastnim pooblaščenim servisom
NAJUGODNEJE V SLOVENIJI!
Možnost plačila na tri obroke
To lahko nudi samo
TECHNOSHOP d.o.o. SUHOR

TV 63 cm 1299.- DEM TV 51 cm 749.- DEM

SATELITSKI KOMPLET 63 kanalov stereo 699.- DEM

Vsi TV sprejemniki imajo vgrajen teletext, so v stereo izvedbi in imajo EURO SCART priključke. Plačilo v tolaški protivrednosti.

Pohitite — količine so omejene!

Informacije in prodaja: TECHNOSHOP d.o.o. SUHOR pri Metliki, tel./fax: (068) 50-316 od 8.—18. ure. AMERICAN EAGLE SHOP, Partizanski trg 17, Metlika, tel. 068/50-316

IX Tudinovih xopiskov

Hinavska pobožnost - Kako hinavska in neresnična je toliko hvalisana slovenska pobožnost, vidi se iz mnogih reči, n.p. gostači sekajo les v srenjski zemlji tudi ob nedeljah, če ravno navadno cerkvene zapovedi izpolnjujejo bolj vestno nego božje. Najbolj

Delajo se norca iz sebenjkov - Gruntarji se strašno radi delajo norca iz malih kmetov, ki imajo le hišo s poslopji in kvečemu oral njive. Pravijo jim zaničljivo sebenjki, kakor gostačem, češ ker morajo jemati v najem tuje njive ali pa si pomagati s krčmarijo ali rokodelstvom, ne razlikujejo se dosti od prostih gostačev. Če ima kak sebenjek tudi dobro življenje vsled pridnosti in rokodelske spretnosti ne pridobi si s tem nikakega spoštovanja, razun če kmetje mislijo, da si je že toliko pridobil, da si kupi lahko kmetijo.

Radi služijo za špijone - Za špijone služijo Dolenci kaj radi gospodi. Na Hudem pazi nek Jaka na črne lovce in tičarje - dobivši zadrgo in lovca gre precej naznaniti in mu nič mar ni, če pride sosed tudi za 2 ali tri mesece v luknjo.

Gospod dela otroke, sluga pa... - Če gospod stori kak javen škandal, vzel si ga bo preponižni sluga kaj rad nase, da mu le v milost zleze - grajski oskrbniki, pisarji, sluge so navadno vselej izdajati se drage volje za očete otrok, ktere je naredila Vaša gnada tlačankam in dr. kmečkim dekletom.

Z južnih vzpetin se oziram po mestu. Šele sedaj opazim, da Dresden leži pravzaprav v ogromni kotlini. In zdaj se spomnim, kaj so mi pripovedovali nekateri naši izgnanci iz Zasavja, ki so jih Nemci izselili v Dresden in okolico. Morda so stali prav na teh vzpetinah in z njih zrla na bobneči ognjeni pekel pod seboj. Podoba je bila tako grozljiva, da jih je kljub vročemu puhu mrzilo v duši. In Nemcem, med katerimi so se našli tudi taki, ki so z njimi človeško in sočutno ravnali, kljub vsemu, kar so jim zlega storili, takega pekla le niso privoščili. Misel mi nato kar sama spet uide na Balkan. Tam prav tako brezsmiselno danes, petdeset let pozneje, uničujejo mesta in kulturne dobrine, ki so jih številni rodovi ustvarjali stoletja. Se ljudje od zgodovine res nikoli nič ne naučijo? Bi jih morali res kar naprej voditi na ekskurzije v nemška koncentracijska taborišča in na ruševine prejšnjih vojn ter jih tako učiti, da se zgodovina ne pričenja z nami, ampak nam morajo biti napake prejšnjih generacij v poduk, da jih ne bi ponavljali?

Počasi se vzpnem proti nemško-češki meji. V nemškem turističnem mestecu Altenberg tik ob njej je sredi sončnega dneva prijetno vdihavati sveži gorski zrak, a meja je oddaljena le lučaj in ne morem se znebiti rahle nervoze, take, kakršna me je obdajala nekoč, ko sem se pripravljval na prestop železne zaves. Železne zaves ne več, in čeprav človek tudi takrat, ko je še bila, ni počel nič nezakonitega, mu je že moreče vzdušje na njej in prezirajoči, vzvišeni odnos uradništva vcepljal v dušo občutek nekašne tesnobe in krivde. Zdaj brez večjih ceremonij zapeljem na češko stran. Policist mi pomaha, naj odpeljem naprej, skupina treh carinikov je zatopljena v živahen pogovor in nihče se zame ne zmeni. Res se je od mojega zadnjega obiska Češkoslovake pred šestimi leti veliko spremenilo. Parkiram in stopim v menjalnico, da bi zamenjal poljske zlote v češke krole. A glej, ni tako enostavno. "Ne menjamo," je kratek odgovor uradnice. Ko le tečnarim, mi svetuje, naj poskusim na komercialni banki pri carini. Peš grem spet nazaj mimo carinikov, ki vidijo šop poljskega

Tone Jakše:

NOV POTNI LIST — NOVA EVROPA

9

denarja v mojih rokah. "O, milijonar," se mi smejejo, ko jih vprašam, kako je z menjavo, in se zaničljivo zmrdujejo nad zloti. Tudi blagajničarka na banki me presenečeno pogleda in mi razloži, da tega denarja nikjer na Češkem ne bom mogel zamenjati. Vzhodnoevropsko bratstvo je očitno razpadlo in pristalo na novem temelju - zahodnonemški marki.

Obstaja več načinov, kako marke hitro zaslužiti. Na enega naletim kmalu za mejo. Večkilometrsko kolono tovornjakov tiči na klancu in čaka na obmejne formalnosti. Na desni strani

FOTO: T. JAKŠE

Spomenik žrtvam komunizma v Pragi

cestišča pa stoji na vsakih deset metrov ena štoparka. Kar noče jih biti konec, in bolj ko se spuščam v dolino, bolj postaja njihovo vedenje vpadljivo. Sama mlada dekleta, izzivalno opravičena, nališana, brez prtljage. Nekateri poskušajo s tako zgovornimi kretnjami zbuditi pozornost voznikov, da mi končno postane jasno. Seveda, to niso navadne štoparke, za zaslužek jim gre! Od vseh dejavnosti je v novem češkem tržnem sistemu najprej zacvetela najstarejša obrt. Koliko vrže, ne bom nikoli zvedel, kajti nerodno mi je ustaviti in vprašati za ceno. Ko razmišljam o dekletih, se spomnim, kako sem neke bral, da niso tako osamljeni primeri, da se tukajšnje študenke, namesto da bi se poleti odpravile domov na počitnice, podajo na cesto.

So pa še drugi načini za služenje deviz. V Pragi se še dobro ne obrne okoli, že sem kar ob lepo vsoto. Za sedemdeset mark na noč se znajdem v slabi hotelski sobi, pa še posredovalnico moram prej dobro plačati. Ulična svetilka sveti naravnost na posteljo, okna so brez zagrinjal, pod mano in ob meni pa do štirih zjutraj bobnita kar dve diskoteki. Poslovim se od misli, da bom z malo denarja v češki prestolnici živel tako, kot se je dalo pred leti. City je nekajkrat dražji kot podeželska mesta, zvem pozneje. No, vsaka šola nekaj stane. Prenočiti na Vavčevem trgu, čeprav skoraj ne da bi zatisnil oči, pa le ni kar tako. Na slovitim trgu je noč in dan živo. Turisti se postavljajo ob spomenik in se fotografirajo, mladi Nemci se podijo naokoli in kričijo. Svoj čas teh bivših čeških sodrugov v komunističnem jarmu še slišati ni bilo, zdaj pa jim je nova valuta, ki jih je v primerjavi s Čehi tako nenadoma postavila v gospodovalno vlogo, zlezla v glavo: postali so objestni in naduti.

Nedaleč od Vavčevega spomenika je v zadnjem času nastal nov spomenik. V kamniti ogradi v spontanem neredu visijo na kolih koluti bodeče žice, v pesku pa so zapičene palice, ki nosijo fotografije in sezname žrtev komunizma. Že od daleč prepoznam fotografijo Jana Palacha, ki se je ob zadržju češke pomladi demonstrativno zažgal. Šele dobrih dvajset let kasneje je ta ogenj sesul v pepel tudi komunistično vladavino v Evropi. Padel je sistem, ki se je okoristil z iskreno željo ljudskih množic po boljšem življenju in pravičnejših odnosih med ljudmi in se jih potem, ko je prišel na oblast, oklenil kot najhujši krvosres ter jih zaprl za bodečo žico. Zdaj zija namesto bodečih žic velika praznina. Občutim jo, ko zapeljem s češke carine čez široko čistino do avstrijske obmejne postaje. Tukaj vmes so bile žice in minska polja. Zdaj nekaj tako osvojeni pas že obdelujejo kmetje. Evropa je lažje zadihala. Z njo dihamo tudi mi. V dobrem tednu sem tako s slovenskim potnim listom in oznako SLO prečkal mnoge meje in nikjer nisem imel težav. Ko prečkam na Šentilju še zadnjo, se usmerim proti Dolenjski. Po dobrih pet tisoč kilometrih lepih cest spet plačam cestnino.

KONEC

Prihodnjič nov podlistek:

Vinko Blatnik:

ROJSTVO IN VZPON
SAMOSTOJNE
SLOVENIJE

ŠELE DRUGIČ V POLNO — Takole je v 47. minuti nedeljske tekme med Studiom D in Belvedurjem Izolo z enajstih metrov streljal Jože Prelogar, toda vratar Bojanič je žogo ubranil. Na njegovo nesrečo pa jo je znova odbil do novomeške petice, ki je zatem le dosegel izenačujoči zadetek.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

odbojka

PREDKOLO EVROPSKEGA POKALA CEV, povratna tekma: MILANOTRADE STAVBAR—PIONIR 3:1 (14, -12, 4, 15)

Pionir: Urmat, Goleš, Travižan, Petkovič, Mestnik, Smrke, Brulec, Kalibarda, Dolya.

II. SOL, moški, 2. KOLO: PIONIR II—VILEDA II 3:2

Novomeščani imajo 2 točki in igrajo v naslednjem kolu v Izoli.

II. SOL, ženske, 2. KOLO: PIONIR—MISLINJA 1:3

Pionirjeve imajo 2 točki, v 3. kolu pa igrajo v Ptuj.

nogomet

I. DRŽAVNA LIGA, 10. KOLO: STUDIO D—BELVEDUR IZOLA 2:1 (0:1)

Strelca Prelogar v 47. (11-m) in Kosič v 64. minuti.

Studio D: Pavič 6, Pavlin 7, Kramar 7, Kosič 8, Prelogar 8, Milanović 7, Mesoječek 6, Primc 6, Juriš 6 (Martinović 7), Oblak 8, Bracovič 6.

9. KOLO (med tednom): SVOBODA (sedaj KOMPASHOLIDAYS)—STUDIO D 0:0

Studio D: Mohor 8, Pavlin 7, Kobe 7, Kramar 7, Prelogar 8, Milanović 7, Martinović 6 (Prezelj 6), Mesoječek 6, Juriš 8, Oblak 7, Bracovič 6.

LESTVICA: 1. SCT Olimpija 15, 2. Maribor Branik 15, 3. Ljubljana 14, 4. Mura 13, 5. Studio D 12, 6. Rudar (V) 12, 7. Kompas Holidays 10, 8. Publikum 10 itd.

Pari nedeljskega 11. kola: Publikum—Studio D, Belvedur Izola—SCT Olimpija, Kompas Holidays—Nafta, Živila Naklo—Potrošnik, Elektroelement Zagorje—Gorica, Železničar—Maribor Branik, Stoklar—Koper, Mura—Ljubljana in Rudar (V)—Slovan Mayrica.

II. DRŽAVNA LIGA, 8. KOLO: DOMŽALE—AVTOBUM 1:1 (0:1)

Strelec za Kočevce Stojanović v 23. minuti.

LESTVICA: 1. Primorje 13, 2. Jelen Triglav 13, 3. Avtobum 9 itd. V 9. kolu igrajo Kočevci doma s Primorjem.

rokomet

I. LIGA, moški, 2. KOLO: ITALICO DOBOVA—KVM RIBNICA 19:19 (9:9)

Dobova: Marcola, Kovač, Voglar 4, Rak 5, S. Deržič 6, Starc 2, I. Deržič 3, Glaser 4, Krajnc, Pavkovič, Kuhar, Zibret.

Ribnica: Sinanović, Deržek 1, Kafri-man, Ilc 3, S. Mihelič 2, P. Lesar 8, A. Mihelič, F. Lesar, Fajdiga 2, Juriš 3, LESTVICA: 1. Pivovarna Laško 4, 2. Presad 4, 3. KVM Ribnica 3... 10. Italco Dobova 1 itd.

V 3. kolu igrajo Dobovčani v Ajdovščini, Ribničani pa doma s Pivovarna Laško.

I. LIGA, ženske, bela skupina, 2. KOLO: OPREMA—NOVO MESTO 22:21 (14:11)

Oprema: Jesenko, Dragičević 1, Lindič, Guštin, Vuk 5, Jerič 13, Klančar, Bejtović 1, Končič 2, Kersnič, Vinčič, Jovičič.

Novo mesto: Novak, Popadič 4, Knafelec, Hvala, Derčar 4, Veselič 5, Bračič 1, Turk 3, Pavlenič, Tomas 2, Pate 2, Deržek.

LESTVICA: 1. Burja 4, 2. Oprema 4... 6. Novo mesto 0.

V 3. kolu igrajo Novo mesto—Žalec, Izola—Oprema Kočevje itd.

košarka

I. LIGA, moški, rdeča skupina, 5. KOLO: SMELT OLIMPIJA ml.—PODBOČJE 85:75 (42:33)

Podbočje: Gramc 1, Lučev 3, Popović 13, Krajcar 13, Leskovač 13, Bordeli-us 10, Krivokapič 11, Krošelj 9, Vavpotič 2.

LESTVICA: 1. Maricom Miklavž 10, 2. Idrija 9... 8. Podbočje 5.

V 6. kolu igrajo Podbočjani doma s Satexom Mariborom.

II. SKL, moški, 2. KOLO: ZADOM ČRNOMELJ—KRAŠKI ZIDAR 58:72 (37:40)

Črnemelj: Žunič 16, Gavranović 14, Vipavec 8, Klobučar 9, Oberstar 7, Planinc 4.

II. SKL, ženske, 1. KOLO: NOVO MESTO—DOMŽALE 66:74 (38:38)

Novo mesto: Zupančič 8, D. Verstovšek 12, Žagar 20, Čavlovic 9, Birs 12, J. Verstovšek 5.

namizni tenis

LDNLT, moški, 2. KOLO: ARCONT—NOVOTEHNA 6:1

Lasan—Kralj 2:0, Komac—Hribar 2:1, Rihtarič—Horvat 2:1, Rihtarič, Komac—Hribar, Horvat 2:1, Lasan—Hribar 2:0, Komac—Horvat 0:2, Kuzma—Miklič 2:0.

MELAMIN—ILIRIJA 2:5

Murn—Ribaličenko 0:2, Špelič—Rebič 0:2, Osterman—Gostiša 0:2, Murn, Špelič—Ribaličenko, Gostiša 1:2, Murn—Rebič 2:1, Špelič—Gostiša 2:0.

LESTVICA: 1. Arcont Gornja Radgona 4... 5. Novotehna 2, 8. Melamin 0.

Dobovčani štiri sekunde do zmage

Razburljiv razplet dolenjskega derbija v 2. kolu I. rokometne lige — V ženski konkurenci Novomeščanke na pragu presenečenja v Kočevju

Dolenjski derbi med Dobovo in KVM Ribnico je bil eno najzanimivejših srečanj sobotnega 2. kola I. moške državne rokometne lige. Kot se za takšno tekmo spodobi, je bil dvoboj izenačen in negotov do zadnjih sekund, odločitev pa je padla tik pred zadnjim sodniškim žvižgom.

Igralci Dobove so večji del tekme vodili, pri tem jih je bučno spodbujalo kakih 400 gledalcev na tribunah dvorane osnov-

ne šole v Leskovcu. Prava drama se je odigrala štiri sekunde pred koncem tekme pri rezultatu 19:18. Ribničani so imeli zadnji napad, a na parketu vsega štiri igralce. Bolj iz obupa kot zares je Juriš streljal devet-metrovko proti dobovskim vratom, žoga pa se je veliko veselje Ribničanom znašla v mreži. Delitev točk je po prikazani igri še najbolj pravična, čeprav se Dobovčani še dolgo po tekmi niso mogli sprijazniti s končnim razpletom. Ne oziraje se na to, pa sta ekipi v igro pokazali, da ne eni ne drugi ne bi smeli imeti skrbi pred izpadom iz lige.

Zato pa tovrstne skrbi še kako tajejo Novomeščanke, ki so v tekmi 2. kola bele skupine v soboto igrale v Kočevju. Igralke Opreme in maloštevilni gledalci v dvorani ribniškega športnega centra so seveda pričakovali zanesljivo zmago, a so se morale Kočevke za točki še kako potruditi. Resda so prepričljivo vodile tako v prvem kot v drugem delu, toda pri rezultatu 16:11 je prišlo do preobrata. Po zaslugi Novakove, ki je branila mogoče in nemogoče, so se Novomeščanke v 50. minuti gostiteljicam približale na vsega zadetek razlike, imele celo priložnost za izenačenje, a je na srečo Kovek stvari takrat v svoje roke vzela Vukova in domači vrsti priborila dragoceno zmago. Novomeščankam v uteho ostaja spoznanje, da bosta takšna igra in borbenost slej ko prej prinesli tudi rezul-

Za Olimpijo »padla« še Izola

Novomeški nogometaši vse resneje napovedujejo pohod k vrhu — Preobrat v drugem polčasu — V Celje po točko — Remi Avtobuma

V treh kolih, odkar enajsterico Studia D vodi trener Nedeljko Gugolj, so novomeški nogometaši iztržili kar pet točk, pri tem pa ugnali ekipi, kot sta SCT Olimpija in Belvedur Izola, letošnja slovenska predstavnika v evropskih nogometnih pokalih. Takšna bera je Studio D ne le uvrstila v zgornjem delu lestvice, pač pa pokazala, da tihe želje po uvrstitvi na mesta, ki prihodnjo sezono prinašajo vstop v nogometno Evropo, le niso brez osnove.

Niso se zaman Novomeščani bali nedeljske tekme z Belvedurjem Izolo, ekipo, ki zna in zmore veliko več, kot kaže njena uvrstitev na lestvici. To so Izoljani potrdili tudi v nedeljo; od vseh ekip, ki so to jesen igrale v Portovaldu, so pokazali največ in nič čudnega, če je kakih 2.000 gledalcev videlo kvalitetno in borbeno nogometno predstavo. Še posebej to velja za drugi polčas, ko so radiji pokazali pravi obraz, z dvema zadetkoma pa poraz spremenili v zaslužno zmago. Stebri novomeške ekipe so bili tudi tokrat Prelogar, Oblak, Kosič in prava škoda, da Novomeščani imenitne predstave v drugem delu niso začinili še s kakšnim zadetkom. Najlepšo priložnost zanj je imel Sandi Bracovič, a je žogo, namesto da bi jo potisnil v prazno mrežo, napačno podal. Četrta letošnja zmaga je Novomeščane obdržala na petem mestu. Če bodo hoteli obdržati stik z vrhom, se morajo tudi v nedeljo iz Celja vrniti neporaženi. Brez dvoma je to težka naloga, kajti Publikum je od letošnjega prvenstva pričakoval več in Celjani šele z igrami v zadnjih kolih dokazujejo, da prihajajo v pravo formo. Trener Gugolj lahko v nedeljo računa na vse igralce, dva rumena kartona ima le Juriš, medtem ko je Mohor na tekmi z Izolo kazen odslužil. Kvaliteta je na strani Novomeščanov, Celjani imajo

prednost domačega igrišča, upati je, da bo odločila prva. Omenimo ob tem, da sta se ekipi Studia D in Publikuma pomerili v Celju v pripravljalnem obdobju; takrat so zmagali Novomeščani s 3:2. Nič ne bi ime-li proti, ako bo tudi v nedeljo tako.

● V okviru proslavljanja 70-letnice NK Elan sta se v petek zvečer v novomeški športni dvorani pod Marofom v malonogometni tekmi pomerili ekipi slovenske vlade in novomeških gospodarstvenikov. Slednji so zmagali s 3:2, zadetke za Novomeščane sta dosegla Ristič (2) in Derganc, za republiko vlado pa Janša in Horvatič. Pred tekmo je bila slovesnost, na kateri so šestindvajseterici najzlaženjših za razvoj novomeškega nogometa podelili priznanja.

V 8. kolu II. lige so bili igralci Avtobuma v nedeljo na pragu nadvse pomembne zmage v Domžalah. S Stojanovičevim zadetkom so vodili do 69. minute in imeli še nekaj lepih priložnosti, da prednost povečajo, na koncu pa so se morali zadovoljiti le s točko. Kočevci se nikakor ne morejo prebiti bližje k vrhu, upajmo, da jim bo

Še peti poraz Podbočja

Košarkarji Podbočja brez zmage v rdeči skupini I.SKL

V rdeči skupine I. državne košarkarske lige so košarkarji Podbočja v petem kolu doživeli še peti zaporedni poraz. Tako klavrne bere niso pričakovali niti največji pesimisti in vse bolj na dlani je, da se namesto prvega cilja, uvrstitve v zeleno skupino prvligašev, že postavlja drugi: obstati v ligi. Ne smemo namreč prezreti, da so se nasprotniki močno okrepili z nekaj zvenečimi imeni bivše YU košarke, tako je, denimo, prejšnji teden za Savinjsko Polzejo podpisal Veljko Petranović, nekdanji igralec Zadra in Smelta Olimpije.

Podbočjani so v soboto igrali v Ljubljani z mlado ekipo Smelta Olimpije, bržkone najslabšo ekipo v ligi, a vendarle ostali praznih rok. Gostitelji so vseskozi vodili, njihova zmaga ni bila nikoli resneje ogrožena, tekmo pa je odločila odlična obramba Ljubljancev.

Podbočje bo v soboto sicer skušalo vsaj

delno popraviti zamujeno, toda po doslej prikazanem je težko, da jim bo prav v tekmi z močno ekipo Satex Maribora uspelo vknjižiti prvo zmago.

Od tekem v II. ligi omenimo tisto v Črnomlju, kjer je Zadom klonil pred sežanskim Kraškim zidarjem. Črnomalci so se očitno ustrašili temnopolge Soryja, ki je bil ob Muhi neresljiva uganika pod obema košema, to pa je tudi odločilno prevesilo tehtnico v prid Sežancanom.

ZMAGA MOZLJA

MOZELJ, KOČEVJE — V soboto popoldan je bil v Mozlju, kljub obilnemu dežju, finale pokala občinske lige v malem nogometu. Na razmočenem travnatem igrišču sta se pred približno 60 gledalci pomerili ekipi Mozlja in Črnega Potoka. V rednem delu igre je bil rezultat 1:1. Neodločen izid je ostal tudi po igranju obeh podaljškov, tako da so o zmagovalcu odločili kazenski strel. Z golom prednosti je zmagala, in tako osvojila letošnji pokal, ekipa iz Mozlja.

Skupna zmaga za OŠ Grm

Tudi letošnje atletsko državno prvenstvo osnovnih šol minilo v znamenju dolenjskih ekip

LJUBLJANA — V slovenski pionirski atletiki je bilo malo novega. Tudi letošnje finale osnovnošolskega državnega ekipnega prvenstva, ki je bilo prejšnji teden v Šiški, je namreč minilo v znamenju dolenjskih ekip, zlasti velja to za deklško konkurenco, kjer je bilo med osmerico najboljših šol kar pet dolenjskih vrst.

Skupni zmagovalce letošnjega prvenstva je OŠ Grm, ki je v fantovskih konkurencah zbrala 5135 točk in zasedla tretje mesto, v deklški pa s 4680 točkami osmo. Sicer pa je za dolenjsko atletiko najbolj zanimiv pogled v deklško konkurenco, kjer je bil končni vrstni red takšen: 1. OŠ Kobarič 6355 točk, 2. Šentjernejski 5740, 3. Dolenjske Toplice 5650, 4. Beltinci 5425, 5. Sevnica 5037, 6. Brezovica 4785, 7. Center (Novo mesto) 4770, 8. Grm 4680.

Med posamičnimi dolenjskimi dosežki omenimo 3. mesto Šmalca (Grm) v skoku v višino s 160 cm, zmago Novaka (Grm) v metu žogice z 71,78 m, drugo mesto Šentjernejske Vavpotičeve na 60 m s 8,42 sek., tretje mesto Topličanke Markovičeve na 300 m s 45,75 sek., zmago obetavne

Bogdan Ravbar gorski prvak

Krkaši na gorskem državnem prvenstvu potrdili premoč — Ravbar pred Štangljem

ROGLA, DOLENJSKE TOPLICE — Veliko razlogov so imeli kolesarji KD Krke, da so bili v nedeljo na tradicionalnem zaključku tekmovalne sezone v Dolenjskih Toplicah navzlic kislemu vremenu veseli in bučni. Letos so ne le potrdili, da so prvi kolesarski kolektiv v Sloveniji, pač pa so z velikimi koraki stopili tudi proti evropskemu kolesarskemu vrhu; njihovi uspehi na nedavni dirki A kategorije svetovnega pokala »Po Bolgariji« (več o njej v obširnejšem zapisu v naslednji Prilogi) so to najbolj zgovorno potrdili.

Še v soboto so novomeški kolesarji vozili na zadnji letošnji preizkušnji, državnem gorskem prvenstvu na Rogli, od koder so se vrnili s kar dvojno člansko zmago. Na 16,2 kilometra dolgem vzponu na Rogli so novomeški kolesarji vozili taktično izvrstno, svoje tekmece so s stalnimi napadi spravljali v obup in le Valter Bonča, kateremu je bila to poslovlina dirka v amaterskem kolesarstvu, je bil do zadnjih pet kilometrov kos krkašem. V zadnjem vzponu pa sta se od glavnine, ki ni bila več sposobna slediti ostremu tempu Novomeščanov, odlepila Bogdan Ravbar in Gorazd Štangelj ter v medsebojnem klubskem obračunu odločila o zlatu in srebru. Državni prvak je postal Ravbar, ki je na cilj pripeljal petnajst sekund pred Štangljem, tretji je bil z zaostankom 21 sekund Celjan Melanšek, četrti rogovec Premužič, peti Glivar (Krka) itd. Med starejšimi mladinci je zmagal Tekavec (Celje), krkaš Murn je bil tretji; pri mlajših mladincih je slavil Valjavec (Sava), medtem ko je bron pripadel Dergancu (Krka); v ženski konkurenci pa je slavila Logonderjeva, medtem ko je bila Novomeščanka Sajevčeva tretja.

Brez Smrekarja lahek plen Radgončanov

Novomeška Novotehna si je od letošnje državnega prvenstva obetala veliko, v klubu niso skrivali želje, da osvojijo celo naslov državnega prvaka, svoja pričakovanja pa so gradili na Robiju Smrekarju, ta čas najboljšemu igralcu Slovenije, ki je prestopil v novomeški klub. Žal so se stvari okoli Smrekarjevega prestopa pričele zapletati, tako da Novomeščani svoje prvenstvene nastope igrajo brez ljubljanske okrepitve, to pa se jim je v soboto na tekmi v Gornji Radgoni še kako poznalo. Nenadejano gladko, kar s 1:6 so izgubili dvoboj z ekipo Arconta. Hribar, v odsotnosti Smrekarja prvi novomeški lopar, v soboto ni vknjižil niti ene same zmage, kar je tehnično odločilno prevesilo v prid Radgončanov.

Še slabše gre ekipi kočevskega Melamina, ki je doma izgubila proti Iliriji in na dlani je že, da lahko Kočevce pred izpadom iz lige reši le čudež.

Novomeška košarka na novi poti

Visoki cilji novoustanovljenega KK Novo mesto 92

NOVO MESTO — Novomeški košarki, ki je bila še pred leti prvi dolenjski šport, lani pa je zdrknila celo v najnižjo ligo, se vendarle obetajo lepši časi. Pred meseci so namreč igralci najspešnejše generacije novomeške košarke ustanovili Košarkarski klub Novo mesto 92, kateremu se je minule dni pridružil še bivši KK Novoles. Nov klub ima pred seboj vsega en cilj: novomeško košarko znova pripeljati do vrha, do igranja v I. državnih ligi.

Munih, Plantan, Župevec, Lalič, Balažič, Peter in Slavko Seničar, Bajc, Peljhan, Cerkovnik, Vučković, Kek in Beg so na dobri poti, v sobotnem I. kolu območne lige so gostovali v Grosupljem in zmagali kar s 120:54 (65:18). Fantje pravijo, da bi se že letošnji morali uvrstiti v II. državno ligo, naslednje leto pa v prvo. Sicer pa bo dober barometer kvalitete in sposobnosti te ekipe bližnje prijateljsko srečanje s Podbočjem.

Novice iz strank

RAZKRIŽJE JE SLOVENSKO

Osupli in razočarani smo nad delom državnih organov, ki ne morejo ali pa ne želijo rešiti problema Razkrižja. Vsi državni organi ste bili izvoljeni od svojega naroda za to, da zastopate naše interese, naše pravice v lastni državi. Razkrižje je slovensko, tamkajšnji prebivalci so Slovenci in nihče jim nima pravice krasti slovenskega jezika. Zahtevamo, da se držite prisege, ki ste jo dali slovenskemu narodu, in pričakujemo vaše odločno ukrepanje. Nihče, prav nihče ne spoštuje človeka, ki ne zastopa svojih stališč, ki se ne bori za svojo lastno državo. Prav tako pa nobena država ne spoštuje države, ki vodi klečevalno politiko.

ADOLF ŠTORMAN
Republikanska zveza
Slovenije

Izjava dr. Buserja

V zadnjem času se stopnjujejo kršitve in samovoljni vdori hrvaških obmejnih in drugih organov na slovensko ozemlje, tako na kopnem kot tudi v ozemelskih vodah Republike Slovenije. Ob tem smo pričr pravi medijski protislovenski gonji na Hrvaškem. Glede na to, da so na Hrvaškem ravnokar podredili zadnji svobodni časopis, lahko upravičeno menimo, da je to prikrita uradna politika Hrvaške. Zato kot človek, ki so mu slovenski interesi na prvem mestu, opozarjam slovensko javnost in sedanjo vlado na naslednje:

Ustrezni policijski in vojaški organi Republike Slovenije bi morali na ustrezen način, zlasti pa učinkovito zaščititi slovensko ozemeljsko celovitost ter v prihodnje odločneje preprečevati samovoljne izpade hrvaških obmejnih organov in posameznikov.

Zavedamo se, da je sosednja država Hrvaška v izredno zapletenih razmerah. Republika Slovenija je že doslej pokazala veliko stopnjo razumevanja za hrvaške težave, vendar pa Republika Slovenija ne more biti nadomestilo za reševanje hrvaških notranjih problemov.

Nedopustno je tudi posebno obdajanje slovenskega premoženja na Hrvaškem. Slovenska država je dolžna zaščititi lastnino svojih državljanov.

Kandidat za predsednika
R Slovenije
dr. Stanko Buserj

• Da se Cerkev preveč angažira v politiki, ni dobro ne za narod ne za politiko in tudi za Cerkev samo ne. (M. Kovačič)

• Dvoličjeu se v obraz ne moreš pljunuti. (Deskar)

• Žalostno je pogledati obešeno perilo, med katerim ni moške srajce. (Irski pregovor)

• Upanje je okusen zajtrk, a slaba večerja. (Arabski pregovor)

• Bolje je biti s pametnim v peklu kot z neumnim v nebesih. (Mehiški pregovor)

Poslanci le sebi mehko postlali

Graja upokojencev

Izvršni odbor območne organizacije Demokratične stranke upokojencev Črnomelj je pred dnevi obravnaval vključevanje v predvolilne aktivnosti. Soglasja z delavsko socialno listo, ki jo je podpisalo republiško vodstvo stranke, vendar bodo na republiški skupščini stranke zahtevali, da se koalicijska stranka zavzema za uveljavitev polnega zdravstvenega zavarovanja brez participacije za upokojence, starejše nad 65 let, saj se upokojenci premalo zavedajo, kaj prinaša nova zdravstvena zakonodaja. Ker bodo stroški zdravljenja veliki, jih ljudje z nizkimi pokojninami ne bodo zmogli. Nadalje bodo od svojih predstavnikov zahtevali, da se uveljavijo 85-odst. pokojnine za polno pokojninsko dobo. S pokojninsko-kapitalskim skladom morajo upravljalci upokojenci. Tudi črnomaljska stranka upokojencev si prizadeva, da bi prešlo v pokojninski sklad ob lastnini 40% družbene lastnine, ter za vračilo prejšnjega pokojninskega sklada.

Odbor je soglasno podprl državljansko kandidaturu Milana Kučana za predsednika Republike Slovenije in predlaga svojim članom, naj ob razpisu volitev podpro njegovo vnovično kandidaturo.

Črnomaljska DSUS izraža svojo ogorčenost zaradi dogajanj v slovenski skupščini in neresnega dela poslancev. Državljanji so jih izvolili, da bi delali v prid ljudi in države. Sebi so mehko postlali z ugodnostmi s sprejemom zakona o poslancih. Ko pa gre za sprejem temeljnih zakonov, jih nočejo sprejeti.

J. D.

Glas pozabljenih ljudi ob Kolpi

Protesno pismo razočaranih in ogorčenih prebivalcev ob slovensko-hrvaški meji, ki jim je še poslabšala že tako težko življenje, je podpisalo 288 ljudi

Gotovo se sprašujete, od kod prihaja to pismo. Pismo vam pošiljamo krajani, občani, vaši volilci in od vas pozabljeni ljudje iz oddaljene krajevnosti Poljanske doline ob Kolpi. Ko boste na zemljevidu iskali to območje na jugu nove države Slovenije, postavite prst na cesto, ki pelje iz bele Ljubljane preko Kočevja, Dolge vasi, Livolda, Mozlja, Rajdola, Knežje Lipe in Brezovice vse do vasi Predgrad, kjer je sedež krajevnosti Poljanska dolina. Pot vas bo sicer vodila naprej v občino Črnomelj, življenje svojih pozabljenih volilcev pa boste našli tik ob državni meji z Republiko Hrvaško.

Če se kdo med vami spozabi in bi to življenje naših krajanov rad spoznal, potem boste v očeh teh ljudi videli izredno trdo življenje, spoštljivost, predvsem pa razočaranost nad vsemi, ki ste si v tej pozabljeni dolini nabirali volilne glasove.

Ker pa po izkušnjah že vemo, da nas, kljub povabilu, ne boste obiskali, vas na našo usodo opozarjamo oz. svarimo, kar s pismom, sestavljenim na današnjem protestnem zborovanju.

Vse do današnjega dne smo vas prosili, obiskovali, pisali zahteve in prošnje, še več, celo verjeli smo v vaše obljube. Danes pa krajani obeh krajevnih skup-

nosti zahtevamo, da nam končno omogočite enakopravno življenje z ostalimi prebivalci Slovenije.

Na današnjem protestnem zborovanju zahtevamo, da nam končno po tolikih letih obljub dogradite magistralno cesto, katero smo vam že v uvodu tega pisma opisali.

Gospodje in gospe, kako malo zahtevamo, vendar gledano z vašega nivoja! Morda se boste nasmehnili, če vam omenimo, da nam posodobite le 6 km regionalne ceste med Knežjo Lipo in Brezovico. Resnično je to drobtinica za proračun naše države, za krajane naše doline pa je to že 50 let nedosegljiva pogaja. Skoraj neopazna drobtinica v sistemu slovenskih avtocest, v sistemu lepih belih ulic Ljubljane, v sistemu nekontrolirane porabe proračunskih sredstev državnih uradnikov itd. Morda je glas 500 krajanov te krajevnosti resnično prešibak, da bi nas slišali. Pa vendar se zamislite, da ste pustili tudi

Odvisno tudi od urnika in potnikov

Pojasnili o Sardinaru

BREŽICE — Odhode in število avtobusov smo prilagodili šolskemu urniku. Kadar poteka pouk po urniku, glede avtobusnih prevozov ni težav, vsaka nepričakovana sprememba urnika pa povzroči težave pri avtobusnih voznjajah. To so pred dnevi sporočili iz poslovalnice celjskega Izletnika iz Krškega, za to pa so se odločili po kritiki na njihov rovaš v Dolenjskem listu. V časopisu, ki je izšel 1. oktobra, so se v rubriki Halo, tukaj je bralec »Dolenjca«, namreč pritožili brežiški dijaki, da se iz šole vozijo v prenatrpanem avtobusu, ki je dobil vzdevek Sardinar.

Pri Izletniku pravijo, da načrtujejo število avtobusov za dijaške vožnje glede na šolski urnik, kot rečeno. To pomeni, da ponudijo več avtobusov v času, ko je običajno največ dijakov. Toda če se pouk konča prej, se neredko poveča število potnikov na določenem avtobusu. Avtobusi z odhodom pozneje pa so v tem primeru lahko celo premalo zasedeni. V zvezi z gnečo na avtobusih, ki jo omenjajo dijaki, Izletnik ne izključuje možnosti, da potniki tudi na »običajne dni« raje potujejo z določenimi avtobusi.

Obolenja morajo na sejo skupščine

Zahteva Zelenih

Okoli 28. septembra 1992 se je na območju naše občine pojavilo precej množično obolenje prebivalcev. Simptomi obolenja so bolečine v trebuhu (želodcu), slabost, bruhanje in driska. Obolenje je zajelo vse kategorije prebivalstva, od otrok do starejših občanov. Ker se je podobno obolenje pojavilo že tudi v lanskem letu, menimo, da bi bilo potrebno to problematiko uvrstiti na dnevni red prve naslednje seje občinske skupščine. V zvezi s tem bi bilo potrebno odgovoriti na naslednja vprašanja:

— Kje vse v naši občini so se pojavile te težave?

— Kakšen obseg je zajelo obolenje?

— Kje je pristojna inšpekcija jemala vzorce hrane, vzorce vode, brise posode, blato gostinskih delavcev, blato obolenih?

— Ali so bile opravljene še kakšne druge preiskave?

— Kakšni so izsledki sanitarnih in inšpekcijskih služb pri iskanju vzrokov za to obolenje?

O vzrokih obolenja je med ljudmi veliko ugibanja. Nekateri krivijo vodo iz vodovoda, nekateri neoprano grozdje. Vendar problem ni enostaven, saj so oboleni tudi takšni, ki vode iz vodovoda sploh ne pijejo, in tudi takšni, ki v teh dneh grozdja niso uživali.

V želji, da bi problem rešili, predlagamo uvrstitve te točke na dnevni red seje skupščine.

Zeleni Metlike
ANTON BEZENŠEK

vi, sicer demokratično izvoljeni predstavniki, na cedu 800 slovenskih duš, kakor so nas pustili tudi prejšnji oblastniki! Kakor smo obtoževali prejšnje oblastnike, da so krivi za izseljevanje ljudi iz našega kraja, za propad celotne infrastrukture, za propad življenja v naši dolini, za pomanjkanje delovnih mest v tem kraju, tako vas danes tudi mi krajani obtožujemo za nadaljevanje agonije tega kraja in ljudi.

Spomnite se, da smo vam že v letu 1990 napisali pismo. Pismo so podpisali vsi krajani te doline, obravnavala ga je komisija za skladnejši razvoj pri slovenski skupščini. In rezultat? Rezultat je le ta, da danes pišemo ponovno pismo, ki izraža skupen protest vseh krajanov, zbranih na tem protestnem zborovanju. V pismo vnašamo tudi naše opozorilo. Če ne boste izpolnili naše zahteve po dokončni izgradnji ceste, ki je danes uporabna le za motokros, potem pričakujemo naš skupen obisk tako v vladi, kakor tudi v Skupščini Republike Slovenije! Prav tako pričakujemo protestno zaporo cestne povezave med Kočevjem in Črnomljem. Kljub temu da bomo prišli k vam z juga države, ne pričakujte od nas le toplih pozdravov z juga. Javno izjavljamo, da bomo vaši, sicer nepovabljeni gostje, vse do tlej, dokler se v vas ne prebudi odgovornost tudi do slovenskega juga.

Javno izjavljamo, da nam je dovolj obljub, da smo vam pustili več kot dve leti za novo organiziranje in da nimamo drugega izhoda iz svojih težav. Javno vas tudi opozarjamo, da nas ne silite v nadaljna demonstrativna dejanja, ampak nas v roku desetih dni obiščite in se sami prepričajte o upravičenosti naše zahteve.

Krajani Poljanske doline
ob Kolpi:
288 podpisov

Ne pristajamo na izsiljevanje

Odmev na pismo »Ne pristajamo na izsiljevanje pri HE Vrhuvo« (DL 1. okt.) — Kakšnega mačka v žaklju nam ponuja Karel Lipič, ki problemov ne pozna globlje

Če ne bi bilo hkrati žalostno, bi bilo zabavno! Povod za ta klajaj je ihta fotokopirne ekologije, kot jo ta čas ponuja po slovenskih časnikih Karel Lipič v imenu izvršnega odbora nekakšnega Slovenskega ekološkega društva. Pojdimo zapovrstjo k dejstvom! Hvalevredno gospod Karel pohvali, ker je z veliko zamudo opazil, da se na gradbišču prve v nizu spodnjesevskih elektrarn sredi vrhovskega polja spet nekaj premika. Požuga, nemarnejše pa takim, tako v občini kot v republiku.

Zadeva pa je hudo resna. Energetski minister je na jezcu vrhovske elektrarne in še za televizijo govoril tako zeleno, da nisem vedel, ali slišim sebe ali njega. Šalo na stran: zagotavljal je, da iz Vrhovega ne bo prišel niti kilovat energije, če Sava ne bo očiščena vsaj za en razred. Nedolgo zatem je minister Franc Avberšek obiskal tako imenovane rdeče revirje, poročevalci pa so verno prenesli, kako knapje potrebujejo le še štiri milijone nemških mark in mokra separacija premoaga bo za vedno odpravljena. Prava nesreča za Savo so težke kovine iz celjskega konca! Če tam ne najdemo kmalu denarja za sežigalnik, ki so jo tako vztrajno kazali na televiziji, se Posavju ob morebitni poplavi obetajo še bolnišnični in lekarniški odpadki.

Zdravje bo znatno dražje

Društvo upokojencev bo za člane priredilo informativne sestanke o novostih v zdravstveni zakonodaji

Izvršni odbor Občinske zveze društev upokojencev Novo mesto je 7. oktobra med drugim obravnaval vsebinske nove zakonodaje pokojninskega in invalidskega zavarovanja in zdravstvenega zavarovanja. Pretežni del razprave so člani izvršnega odbora posvetili zdravstveni zakonodaji. Novi zakon podrobno ureja le obvezno zdravstveno zavarovanje, ki za njegovo izvajanje pooblašča Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, med tem ko bodo prostovoljno zavarovanje lahko izvajale tudi druge zavarovalnice. Prostovoljno zavarovanje bo po 1. januarju 1993 v bistvu nadomeščalo dosedanja oblika doplačila participacije za posamezne zdravstvene storitve, zdravila in druge pripomočke, ki je bila določena v pavšalnih zneskih. Ta način participacije bo po novem letu ukinjen in je določen nov način plačevanja tako, da bo potrebno plačevati posamezne zdravstvene storitve, zdravila, orskrbni dan bolnišnice, ortopedske in druge pripomočke itd. v procentu razlike vrednosti storitev, ki bodo določene za obvezno zdravstveno

Prav seaj pa so tisti, ki se na zadevo malo bolj spoznajo, na radeškem koncu zaskrbljeni, ker naj bi vrhovsko hidrocentralo pognali na čisti pretočni sistem. V starodavnem trgu, Radeče imenovanim, sedaj mrzlično pregledujejo lokalno dokumentacijo, se posvetujejo z

ZELENA ČRTA V BANKI

LJUBLJANA — Stranke ljubljanske banke bodo med svojim naslednjim obiskom prijetno presenečene pri poslovanju z banko. Ta je namreč pričela tudi pri vsakdanjem poslovanju uveljavljati načelo diskretnosti poslovanja, ki je eno najpomembnejših v bančnem poslovanju. V ta namen bo v obdobju od 12. do 23. oktobra banka vse svoje poslovne enote opremila z zelenimi talnimi oznakami: zeleno črto, kvadratom, vrvice ali stopinjami. Te bodo določile posebej označen prostor pred bančnim okencem, s katerega bo stranka lahko v čim večji diskretnosti opravila zaupen pogovor o denarnih zadevah. Na ta način bo stranka ločena od drugih, ki prav tako čakajo na poslovni razgovor.

Služba stikov z javnostjo

Stranke, obljube ne nasitijo lačnih delavcev!

Sindikat sporoča

Izvršni odbor Sindikata tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije Slovenije je 7. oktobra letos ocenil socialni in materialni položaj zaposlenih delavcev v delavcih v obeh panogah in ugotovil, da se socialna in materialna kriza pogloblja. Vzroki za to so:

- kolektivne pogodbe z upoštevanjem eskalacijske klavzule se izpolnjujejo povprečno samo 50- do 60-odstotno;
- delavcev na čakanju oziroma začasnih in trajnih presežkov je vsak dan več;
- nespoštovanje delovnopravne zakonodaje;
- pasivnost inšpekcij dela;
- samovolja poslovalnih struktur;
- delo preko polnega delovnega časa mimo spoštovanja zakonskih določil.

Našteti elementi krize nam narekujejo hitro akcijo za zavarovanje socialnega in materialnega položaja zaposlenih v obeh panogah. Pozivamo Ministrstvo za delo, naj poostri kontrolo spoštovanja delovnopravne zakonodaje v podjetjih. Vlado Republike Slovenije ter predvsem Sklad Republike Slovenije za razvoj pa pozivamo, naj poihiti z realizacijo prestrukturiranja tistih podjetij, ki so se na natečaj prijavila, in realizira odložitve prispevkov in davkov za podjetja, ki so za to zaprosila.

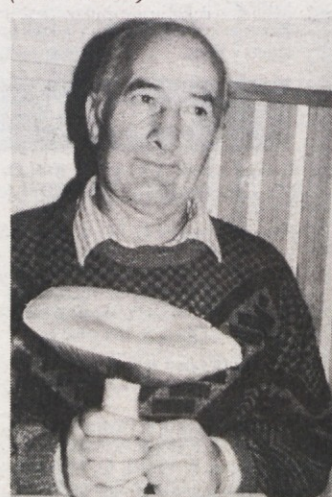
Nezadovoljstvo, socialna beda delavcev v obeh panogah je že dosegla kritično točko, zato organe oblasti ponovno pozivamo, naj rešijo, kar se rešiti da, sicer bo socialna bomba počila tik pred volitvami.

Predsednik ROS
ALOJZ OMEJC

Kamera odkriva

PODPIS ZLIKAVCA — Težko bomo kdaj zvedeli, ali ima neznanec, ki je takole onečedel smerokazno tablo v Črnomlju, res kaj proti Žužemberku in Dolenjskim Toplicam, a s svojim podpisom, pa čeprav je napisal samo »huligans«, je povedal o sebi vseeno veliko: da mu red in čistoča nič ne pomenita, da mu je malo mar za skupnost in da je zelo predrzen, saj je svoj »podpis« pustil le nekaj deset metrov od policijske postaje. (Foto: T. Jakše)

REKORDNI TRAVNIŠKI KUKMAK — Gobar Sulejman Čatič iz Kočevja je 5. oktobra našel v Mali gori tega kukmaka-velikana, saj se vsaj do zdaj na Kočevskem ni še nihče pohvalil, da je našel večjega. visok je bil natanko 23 cm in je prav toliko meril v širino njegov klobuk, tehničar pa je pokazala, da je bil težak natančno 54 dag. Goba je bila tudi popolnoma zdrava. Na fotografiji: gobar Čatič z najdenim travniškim kukmakom velikonom. (Foto: Primc)

KILOGRAMSKI PARADIŽNIKI — Ljubica Vončina iz Dolge vasi je letos pridelala rekorden paradižnik. Kakih 20 jih je imelo nad 1 kg. Na fotografiji sta dva paradižnika, ki sta tehtala natančno po 1,10 kg. Povedala je, da je tudi sicer vsako leto pridelala lepe paradižnike, a takih še ni, čeprav se s pridelavo paradižnika ukvarja že 10 let. Sadike ji je dala sosed, zemljo pa pognojila s kozjim gnojem, sadi ga vedno na isti gredi, pri vsaki rastlini pa pušča vedno le po en vrh; ostale obrtga, kot jo je naučil že pred leti mož. (Foto: Primc)

BUČA VELIKANKA — Težka 46 kilogramov, skoraj meter velika in dober meter in pol debela je zrastle Avščevim z Malega Slatnika na parceli na Hribih na Velikem Slatniku. Domači fant je niti približno ni mogel objeti. (Foto: Z. L.-D.)

Z znanjem jezika do sosedov

Na sevniški osnovni šoli imajo že 9 let kot fakultativni predmet učenje nemškega jezika — Obisk v Gradcu

Na osnovni šoli Savo Kladnik v Sevnici smo pred devetimi leti ponudili učencem možnost, da bi se učili nemškega jezika kot fakultativnega predmeta od tretjega razreda naprej. Zvrstilo se je že veliko skupin. Taki učenci učitelja še posebej obvezujejo, da išče vedno nove vsebine in načine dela. Ob načrtovanju programa kar vre predlogov, kaj vse naj bi delali pri pouku. In velika želja: ekskurzija v Avstrijo. Misli si, da to sploh ni mogoče, vendar je nemogoče včasih le mogoče.

Ko smo bili na ogledu učne ure zgodnjega učenja angleškega jezika na eni izmed graških osnovnih šol, sem dobila naslov avstrijskega razreda, ki bi se dopisoval z nami v nemškem jeziku. Napisali smo jim pismo, skrbno izbrali izraze, potem pa nestrno čakali. Dočakali smo razglednico s prijaznimi pozdravi. Avstrijski učenci so se nam predstavili v besedi in sliki: kakšni so, kaj imajo radi, kakšna je njihova šola. Narisali so nam znamenitosti svojega mesta in izrazili željo po miru na vsem svetu. Naši učenci so pripravili podatke o sebi, to pa je vse kaj drugega kot delo v delovnem zvezku in izmišljene osebe v učbeniku. Sledilo je povabilo v

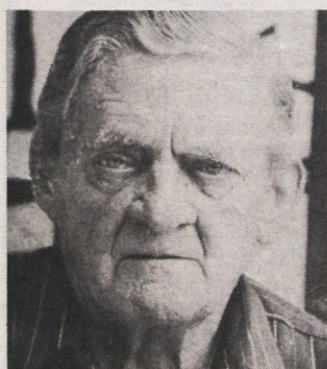
Gradec—Graz, da bi se še bolje spoznali.

V petek, drugega oktobra, je avtobus s sedemnajstimi učenci končno krenil proti Avstriji. Gradec se nam je najprej predstavil z neštetimi trgovinami avtomobilov, kar je bila prava paša za oči, potem pa smo morali pozorno slediti ulicam, da smo našli pot na Hasnerplatz. Profesor Wiesler nas je takoj osvojil s svojo prijaznostjo in neposrednostjo, malo bolj zadržani pa so bili njegovi učenci. Avstrijski gostitelji so nas popeljali po ulicah starega dela mesta in nam razkazali znamenitosti. Vse premalo časa smo imeli za to prelepo in zanimivo mesto. Obljubili smo, da se še vrnemo, na poti pa smo že kovali načrte za spomladanski obisk avstrijskih učencev v Sevnici. Želimo si, da bi stiki med šolami postali trajni, da bi se srečali tudi učitelji in izmenjali svoje izkušnje. Skupaj bi poskušali graditi mostove prijateljstva med sosedmi.

Prof. ROMANA IVAČIČ
OŠ Savo Kladnik Sevnica

• *Etika je do neskončnosti razširjena odgovornost za vse živo. (Schweitzer)*

Dr. Franc Hübscher

V soboto je po krajši boleznici v starosti 69 let v Novem mestu umrl dr. Franc Hübscher, upokojeni specialist-internist, dolgoletni predstojnik internega oddelka novomeške bolnišnice.

Pokojnik je v Ljubljani končal klasično gimnazijo. Od 1942 do razpada Italije je bil v koncentracijskem taborišču Gonars. Po pripraviški dobi je štiri leta delal v Kočevju in kot pravi ljudski zdravnik obvladoval široko območje tja do Broda na Kolpi. Ze takrat je skrbel tudi za povezovanje zdravstvenih delavcev med Kočevjem in Novim mestom. Prvega junija 1958 je prišel v novomeško bolnišnico, v kateri je delal 32 let, od tega kar 21 let kot vodja internega oddelka. Ko je leta 1969 prevzel to dolžnost, so delali na oddelku 4 zdrav-

nik; zdaj ima oddelek 15 zdravnikov v usmerjenih enotah različnih vej medicine. Pokojnik je uspešno razvijal internistično stroko, katere specialist je postal leta 1962.

Dr. Franc Hübscher je prizadevno deloval v raznih okrajnih zdravniških inšpekcijah, v upravnih organih bolnišnice in v zdravniškem društvu. Vse do zadnjega je kot predsednik vodil invalidsko komisijo v Novem mestu. V Zagrebu je dokončal tudi diplomski študij javnega zdravstva in si ves čas vneto prizadeval za razvoj zdravstva v občini in v pokrajini. Prejšnja država ga je odlikovala z redom dela z zlatim vencem. Vse življenje ga je spremljala vzgoja klasične gimnazije. V javnem in zasebnem življenju je bil skromen, prav zato pa tudi povsod priljubljen. Ugodnega zdravstva smo videvali na umetniških razstavah v Novem mestu. Bil je med tistimi tihimi ljubitelji umetnosti, ki jim je ta pomenila oddih in sprostitvev po napornem in odgovornem poklicnem delu.

Od zaslužnega zdravnika se je kolegij novomeške bolnišnice poslovil v ponedeljek. Na pogrebu v Ljubljani mu je tople besede zahvale za dragoceni delež v razvoju bolnišnice izrekel njen ravnatelj dr. Tone Starc. Zaslužnega zdravnika se bodo s hvaležnostjo spominjali tudi nešteti nekdanji bolniki s kočevskega in dolenskega območja, saj ga je poznalo na tisoče ljudi naše pokrajine.

T. GOŠNIK

Prof. Ivan Andoljšek

24. septembra, komaj nekaj dni po dopolnjenem 83. letu, je v Ljubljani preminil tudi na Dolenskem dobro znani javni delavec, vzgojitelj mladine, organizator in zgodovinar slovenskega šolstva ter pedagoški pisatelj prof. Ivan Andoljšek. Pokojni je že pred drugo vojno, med njo in po vojni služboval v Novem mestu kot profesor na meščanski šoli, gimnaziji in učiteljsku, za katerega ustanovitev in prosep ima še posebne zasluge, ter končno kot bibliotekar v študijski knjižnici, kjer se je posvetil znanstvenemu delu. Za svoje delo je bil prof. Andoljšek nagrajen s Trdinovo nagrado (l. 1954) in nagrado Prešernovega sklada (l. 1978) ter bil leta 1958 med prvimi pedagoškimi delavci v Sloveniji imenovan za pedagoškega svetnika. Svojevrsno znamenje časov je potemtakem, če se ga ob smrti nobena od novomeških ustanov, kjer je deloval, ni spomnila niti s skromno osmrtnico.

Prof. Andoljšek je bil rojen v kmečki družini v Hrovači pri Ribnici 18. septembra 1909. Po maturi na ljubljanskem učiteljsku je nadaljeval študij na pedagoškem oddelku ljubljanske univerze in leta 1937 pri dr. Karlu Ozvaldu in dr. Stanku Gogali diplomiral. Tik pred zadnjo vojno je bil premeščen na meščansko šolo v Novem mestu, kjer si je v znani družini čebelarja in sadjarja Valesa izbral življenjsko družico, tudi pedagoško delavko. Zaradi sodelovanja v osvobodilnem gibanju so ga Italijani zaprli in internirali. Posledice internacije je še dolgo čutil in jih junaško prenašal. Po vojni je bil nekaj časa referent za srednje šole pri novomeškem okrožju, nato pa profesor na gimnaziji, kjer je pod vodstvom izkušenega ravnatelja Ludvika Vagaje ter njegove naslednice prof. Palmire Kasesnik mnogo prispeval k temu, da se je ta eminentna

dolenska ustanova spet dvignila na nedanjo zavidljivo raven.

Poleg tega se je prof. Andoljšek uveljavil tudi kot predavatelj v sindikatu, pri Ljudski univerzi in drugod ter je kot soustanovitelj in dolgoletni predsednik Pedagoškega društva dal pobudo za odkritje spominske plošče jezikoslovcu Ivanu Košialu na današnji Cesti herojev, za postavitev dostojnega nagrobnika šolniku in mladinskemu pisatelju Janku Lebanu na šmihelskem pokopališču ter za imenovanje ene izmed novomeških ulic po njem. To spoštovanje do preteklosti in nekdanjih zaslužnih slovenskih mož in sploh naše preteklosti je ohranil prof. Andoljšek do zadnjih let, ko si je, žal brez uspeha, prizadeval, da bi se dostojno uredila tudi rojstna hiša njegovega rojaka p. Stanislava Škrabca, jezikoslovca evropske veličine.

Prof. Andoljšek je takoj po vojni močno podprl prizadevanje za ustanovitev učiteljskega v Novem mestu. In res je bil že l. 1945 v okviru gimnazije osnovan prvi letnik, njegov vodja pa je postal Andoljšek. Trajno učiteljske je Novo mesto dobilo šele leta 1948; v njem je postal vodilni pedagog spet on. Iz te šole je izšla cela vrsta dobrih pedagogov, ki služujejo še danes po vsej Sloveniji, nekateri med njimi pa so si z nadaljnjim šolanjem pridobili doktorski naslov in dosegli celo univerzitetno kariero. V tem času je začel Andoljšek objavljati strokovne članke v Sodobni pedagogiki, Prosvetnem delavcu, Mladem svetu, Otroku in družini, Dolenski prosveti, Dolenskem listu in drugod. Za pomoč gimnazijski mladini je izdal publikacijo Kratak pregled slovenske književnosti (1948) ter Jasna pota naši mladini (1953). Njegovi članki in razprave zadevajo področje vzgoje, mladinske psihologije ter metodiko sloven-

Slabo je poskrbljeno za prosti čas

Otroški parlament

TREBNJE — Pretekli teden so se po celi Sloveniji vrstile prireditve, okrogle mize in razgovori z otroki ob tednu otroka. Tudi v Trebnjem so pripravili več prireditev, med drugimi tudi otroški parlament.

Na občino je prišlo 56 učencev višjih razredov iz vseh petih trebanjskih osnovnih šol. Govorili so o prijaznejši šoli. Predstavnikom občine so predstavili svoje probleme in tudi marsikatero rešitev je bilo slišati iz njihovih ust. Povedali so, da je predvsem v višjih razredih preveč kabinetnega dela in premalo terenskega, predlagali so, da bi učencem, ki težje dojemajo snov, morali učitelji dajati lažje naloge, sposobnejšim pa težje. Motijo jih tudi preštevilni razredi. Ukinjanje zvonca jim ni všeč, saj učitelji radi podaljšajo uro. Predlagali so, da bi bilo zopet dobro uvesti izposojno učbenikov na šoli, učenci pa bi plačali le obrabo. Vsi so bili mnenja, da bi šola morala biti prijaznejša, med učitelji in učenci bi morali biti prijateljski odnosi. Predlagali so, da bi prek anonimnih anket ocenjevali učitelje. Otroci pa ne motijo le stvari, ki se tičejo šole, želijo si, da bi bilo bolj poskrbljeno tudi za njihov prosti čas. Na otroškem parlamentu so imenovali tudi dva predstavnika za republiški otroški parlament.

Trebanjci so že nekaj let brez organizacije, ki bi skrbel za mlade, npr. Zveze prijateljev mladine, ki so po nekaterih občinah zelo aktivne. Mladi pogrešajo prireditve in srečanja, ki bi bila namenjena njim. Ker se približuje novoletni čas, so predlagali, da bi tudi v Trebnjem imeli kakšno prireditev, ker pa nimajo organizacije, ki bi se s tem ukvarjala, so za to določili Milana Rmana, sekretarja sekretariata za občo upravo in družbene dejavnosti.

J. D.

KMEČKI PRAZNIK V ŠENTRUPERTU

V soboto je bil v Šentrupertu kmečki praznik. Dopoldne so pripravili okroglo mizo o kmečkem zadržanju, ki sta se jo udeležila tudi republiška predstavnika Jože Osterc in Ivan Oman. Popoldan pa je bila proslava s prikazom kmečkih opravil. Kljub dežju se nas je zbralo na trgu kar veliko. Poslušali smo govore in pevce. Furmani so pripeljali z vozovi, na katerih so kmetje mlatili s cepci, trli lan, ličkali koruzo... Na vrtu pri gasilskem domu so postavili dva velika šotori, kjer so ljudje ob zvokih ansambla Lojzeta Slaka praznovali še dolgo v noč.

BRANKA AHLIN
7. r., Novin. krožek
OŠ Šentrupert

skega jezika, kateri je posvečal še posebno pozornost.

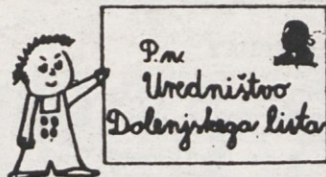
Leta 1954 je nastopil službo bibliotekarja v študijski knjižnici. Ob urejanju in izpopolnjevanju pedagoškega knjižnega fonda te ustanove se je poglobil v študij ljudskošolskih učnih knjig za slovenski jezik. Po 20-letnem raziskovanju je nastalo glavno Andoljšekovo delo v treh zajetnih knjigah, ki so izšle pod naslovom Naš začetni bralni pouk (1960, 1976, 1978). Knjiga je prešla nagrado Kidričevega sklada, dr. V. Schmidt pa je o avtorju zapisal tele besede priznanja: »V tem delu se je izkazal kot zanesljiv in temeljit pisec; ugotovil je mnoga nova dejstva in popravil številne pomote.«

Leta 1960 se je prof. Andoljšek poslovil od drugega mu Novega mesta in postal pedagoški svetovalec za izobraževanje odraslih pri republiškem Zavodu za šolstvo v Ljubljani. Tu je služboval do upokojitve 1974, napisal Osnove didaktike (1973 in 1976) in Osnove andragogike (1973 in 1976) ter sodeloval s članki v Sodobni pedagogiki, Enciklopediji Jugoslavije, Enciklopediji Slovenije, Slovenskem biografskem leksikonu, zadnja leta pa zlasti v Koledarju Mohorjeve družbe. Njegovo delo šteje kar šest samostojnih knjig in malone sto člankov in razprav, plod marljivega, vztrajnega dela, ki je v zadnjem obdobju nastajalo ob hudi boleznici in po težki operaciji. Prof. Andoljšek se je tako častno vpisal ne samo v knjigo dolenske, ampak tudi celotne slovenske kulture.

Dragi Janez, težko pišem te besede slovesa. Bil si mi iskren, razumevajoč prijatelj dolga desetletja. Zdej, ko si tudi ti odšel tja, »od koder potnika ni več nazaj«, se še toliko bolj zavedam, kako je prav vsak človek edinstveno, neponovljivo bitje. Zato je tem bridkejša spoznanje, da tega človeka, ki ti je bil prijatelj, ne bo nikoli več, da mu nikoli več ne boš stisnil roke, mu gledal v obraz, mu zaupal svojih stisk in poslušal njegovih besed tolažbe. Dragi moj Janez, hvala Ti za vse!

KAREL BAČER

MLADI DOPIŠNIK

OBISK PRI ŽUPANU

V okviru tedna otroka je občinska organizacija Zveze prijateljev mladine organizirala okroglo mizo na temo »Otrokom prijazna šola«. Udeležili so se je predstavniki učencev novomeških osnovnih šol, novomeški župan Marjan Dvornik, predstavnik ministrstva za šolstvo ter dva predstavnika sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Kmalu se je razvil pogovor o nivojskem pouku, o integriranem pouku na razredni stopnji, o opisnih ocenah in podobnem. Predstavniki šol v Novem mestu so kritizirali prometne ceste, ki tečejo tik ob njihovih šolah. Zanimivo je bilo tudi poročilo učenke iz bršlinske šole, ki je opisala nivojski pouk. Po mojem je to ena tistih koristnih novosti, ki bi jo lahko uvedli tudi na naši šoli. Okrogla miza je drugače potekala v precej sproščenem vzdušju. Župan nam je neprestano ponavljal, da ne bomo smeli zapustiti sejne sobe, dokler ne bomo pojedli vseh piškotov in popili vsega soka. Seja naj bi trajala okoli 2 do 3 ure, vendar jo je župan že po slabi uri in pol začel zaključevati. Prepričana sem, da bi še kdo v tem času hotel izraziti svoje mnenje, kritiko. Problem je bil predvsem, da je župan rad govoril svoje, tako da pogosto nismo prišli do besede. Všeč mi je ideja o okroglih mizah, a bi jo morali predstavniki občine vzeti bolj resno in ne samo kot nekakšno lepo gesto.

SABINA JAKŠE
8. c, OŠ Šmarjeta

NA OTROŠKEM PARLAMENTU

V Trebnjem je 5. oktobra zasedal občinski otroški parlament. Predsedoval mu je Lojze Podboj. Poslanci tega parlamenta smo bili učenci iz Šentruperta, z Mirne, Mokronoga, Velikega Gabra in Trebnjega. Teme našega zasedanja so bile: kako bi šolo naredili prijaznejšo, pripombe o nekaterih učiteljih, horuk v novo leto 1993. Imeli smo tudi zapisnikarico, napisala je 20 strani naših pripomb in mnenj. Na tem srečanju nas je bilo približno 56. Izmed teh učencev smo izbrali dva, ki bosta šla v Ljubljano na državni otroški parlament. Zvedeli smo še, da bo naslednji občinski otroški parlament v marcu.

MATEJA GORENC
6. b, OŠ Šentrupert

ZASEDAL OTROŠKI PARLAMENT

Ob dnevu otroka je v Trebnjem zasedal otroški parlament. Zasedanja so se udeležili učenci vseh petih osnovnih šol v občini Trebnje. Vodil ga je Slavko Podboj, udeležili pa so se ga še predsednik izvršnega sveta občine Trebnje Jože Rebolj, podpredsednik občinske skupščine Trebnje Drago Kotar in sekretar za družbene dejavnosti Milan Rman. Osrednja tema je bila, kako narediti šolo bolj prijazno in zanimivo. Učenci smo imeli veliko predlogov in na osnovi tega smo sklenili, naj bo v šolah več ekskurzij, dejavnosti s področja kulture, športa. Vsi otroci se želimo na posameznih področjih razvijati in zrasti v ponosne in izobražene ljudi.

URŠKA RATAJČ, 6. b
OŠ Trebnje

M — KMETIJSKA ZADRUGA ČRNO MELJ Kolodvorska 39

Na podlagi sklepa upravnega odbora objavljamo

JAVNO LICITACIJO

za prodajo dveh stanovanj, l. nadstropje, Pod smreko 1, Črnomelj, in sicer:

- a) trisobno, velikost 122,68 m², souporabe kleti in podstrešja, izključna cena 40.000 DEM (tolarska protivrednost)
- b) dvosobno, velikost 65,24 m², souporabe kleti in podstrešja, izključna cena 20.000 DEM (tolarska protivrednost)

Licitacija bo v ponedeljek, 26. 10. 1992, ob 12. uri v prostorih Pod smreko 1, Črnomelj.
Prodaja je po sistemu »videno — kupljeno«.
Interesenti za stanovanje plačajo 10% varščine pred licitacijo.

HOTEL »DELFIN« IZOLA, »B« kat.

Pri nas je lepo tudi jeseni, zato vas vabimo na prijetne počitnice na topli slovenski obali. Imamo notranji bazen z morskovo vodo 31° C, zabavne večere s plesno glasbo, kozmetiko, masažo, pedikuro, izlete v okolico in dlje, najem koles, frizerja, fotografa in dobro pizzerijo.

OKTOBRA IMAMO NIŽJE CENE

Upokojenci imajo posebne cene, otroci pa še dodaten popust.

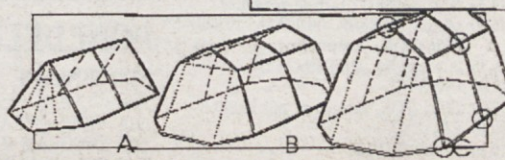
Rezervacije in informacije po tel. 066/63-554 ali 63-552 in po faxu 066/63-411.

Pričakujemo vas.

RASTLINJAKI

Vigred

ŽIVEX
VOLČJA DRAGA 40
tel./fax: 065 53-106

ZNAČILNOSTI:

- visoko kakovostna UV stabilizirana folija
- lahka in sestavljiva konstrukcija s plastičnimi cevmi, zgolbi ter kovinskimi sidri
- enostavna ter hitra montaža in demontaža
- praktično odpravljanje vrat z zadržo
- zračenje z lahko z odpiranjem vrat
- z namakanjem ali brez
- razstavljen zavzame zelo malo prostora
- majhna embalaža
- enostaven transport (na priključniku avtomobila)

dimenzije	artikel								
	A1	A2	A3	B1	B2	B3	C1	C2	C3
površina (m ²)	6,24	9,27	12,40	6,24	9,27	12,40	6,90	10,20	13,60
širina (cm)	240			240			300		
višina (cm)	135			155			180		
dolžina (cm)	260	368	516	260	386	516	230	340	460
širina vrat (cm)	120			120			100		

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE d.d.

NOV BREZGOTOVINSKI PRODAJNI CENTER

v Novem mestu, Ljubljanska cesta 27
(v območju BTC)

Najmanj kar lahko storite je, da nas obiščete in preverite prodajne pogoje in cene za:

- papir in papirno galanterijo;
- šolski in pisarniški material, opremo in potrebščine;
- usnjeno, tekstilno, plastično galanterijo;
- tiskovine;
- obeske in koledarje;
- igrače;
- računalniško opremo;

in še vrsto drugih, za potrošnika zanimivih izdelkov.

V novem prodajnem centru vas pričakujemo vsak dan razen sobote in nedelje med 07.00 in 15.00 uro, lahko pa nas tudi pokličete. Telefon: 068/22-680

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE d.d.

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 15. X.

SLOVENIJA 1

9.15 - 12.15 in 15.20 - 0.35 TELETEKST
9.30 VIDEO STRANI
9.40 PROGRAM ZA OTROKE:
JEŽEK POTEPIŃEK
NORČIJE V ŽIVALSKEM VRTU
JAKEC IN ČAROBNA LUČKA
10.30 ŠOLSKA TV:
ANALITIČNA MEHANIKA (2/52)
ANGLEŠČINA: FOLLOW ME, 57.
Jekcija
MUZZY, ANGLEŠČINA ZA NAJ-
MLAJŠE (2/20)
11.30 SLOVENCI V ZAMEJSTVU
12.00 POROČILA
12.05 VIDEO STRANI
15.35 VIDEO STRANI
15.45 NAPOVEDNIK
15.50 ŠPORTNA SREDA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PROGRAM ZA OTROKE
EBBA IN DIDRIK, švedska nadalj.
(2/9)
ŽIV ŽAV
18.35 ŽE VESTE..., svetovalno izobraževalna
oddaja
19.05 RISANKA
19.20 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ŽARIŠČE
20.35 GORE IN LJUDJE
21.40 TEDNIK
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 POSLOVNA BORZA
23.10 SOVA
23.10 DRAGI JOHN, amer. naniz., 26.
epizoda
23.35 HIMERA - STVOR, angl. nadalj.
(1/4)
0.25 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.30 Video strani - 16.40 Sova (ponovitev) -
18.00 Regionalni programi - Koper: Slovenska
kronika - 19.00 Video lestvica - 19.30 Dnevnik
KP - 20.00 Pari (TV igrice) - 20.30 O raku
(angl. poljudnoznan. serija, 3/4) - 21.25
Umetniški večer: Veno Taufer (portret) - 23.25
Video strani

PETEK, 16. X.

SLOVENIJA 1

9.10 - 12.15 in 13.50 - 1.40 TELETEKST
9.25 VIDEO STRANI
9.35 PROGRAM ZA OTROKE:
MOJA DRUŽINA IN OSTALE ŽIVA-
LI, angl. nadalj. (3/10)
ZVERINICE IZ REZUJE, (10/13)
10.25 O RAKU, ponovitev
11.20 ALPE-DONAVA-JADRAN, ponovitev
11.50 POSLOVNA BORZA, ponovitev
12.00 POROČILA
12.05 VIDEO STRANI
14.05 VIDEO STRANI
14.15 NAPOVEDNIK
14.20 UMETNIŠKI VEČER, ponovitev
16.20 GOSPODARSKA ODDAJA: 10.000
OBRATOV, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 TOK, TOK, oddaja za mladostnike
19.10 RISANKA
19.20 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT,
FORUM
20.30 ODLOŽENI RAJ, angl. nadalj. (8/12)
21.25 BOBENČEK, glasbena oddaja
22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 SOVA:
22.25 BAGDAD CAFE, amer. naniz.
(1/15)
23.20 HIMERA - POŠAST, angl.
nadalj., (2/43)
0.10 TIGRICA, ekvadorski film
1.30 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.35 Video strani - 16.45 Sova (ponovitev) -
18.00 Regionalni programi - Maribor: Sloven-
ska kronika - 19.00 Jazz in blues - 19.30
Dnevnik RAI - 20.00 Pari (TV igrice) - 20.30
Večerni gost: Slavenka Drakulić - 21.20 Studio
City - 22.35 Videonoc

SOBOTA, 17. X.

SLOVENIJA 1

7.15 - 12.15 in 12.50 - 2.30 TELETEKST
7.30 VIDEO STRANI
7.40 IZBOR
7.40 RADOVEDNI TAČEK
7.50 LONČEK, KUHAI!
8.05 OSCAR JUNIOR (2/21)
8.15 MODRO POLETJE, 31. in 32. del
9.15 KLUB KLOBUK
11.10 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
12.00 POROČILA
12.05 VIDEO STRANI
13.05 NAPOVEDNIK
13.10 VEČERNI GOST: SLAVENKA DRA-
KULIĆ, ponovitev
14.00 TEDNIK, ponovitev
14.50 POSLEDNJE ZMAGOSLAVJE, amer.
film (ČB)
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 BRAZILSKA TRILOGIJA, ponovitev
angl. dok. serije (2/3)
18.05 SVETOVALNA ODDAJA: DIVJAČINA
NA DOMAČI MIZI
18.30 DOBER TEK! - KUHARSKI NASVETI
PAULA BOCUSEJA (6/22)
18.55 RISANKA
19.05 NAPOVEDNIK
19.12 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT, UTRIP
20.30 SHOW RUDIA CARRELLA
21.35 ZASEBNA VOJNA LUCINDE SMITH,
avstral. nadalj. (2/4)
23.05 TV DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.30 NAPOVEDNIK
23.35 SOVA:

MURPHY BROWN, 46. epizoda amer.
naniz.
HIMERA - STVOR, angl. nadalj. (3/4)
JANE DOE, amer. film
2.30 OB 30-LETNICI DELOVANJA BOBA
DYLANA, koncert v živo iz New Yorka
SLOVENIJA 2
14.20 Video strani - 14.30 Tok, tok (ponovitev)
- 16.25 Sova (ponovitev) - 17.45 Poglej in
zadeni - 18.30 Videomeh - 19.00 Gozdarska
hiša Falkenau (nemška naniz., 18/17) - 19.30
Dnevnik ORF - 20.00 Popularne kitare - 20.30
Moj pajdaš Murph (amer. film) - 22.15 Moški,
ženska - 23.15 Video strani

NEDELJA, 18. X.

SLOVENIJA 1

8.00 - 13.00 in 15.05 - 0.40 TELETEKST
8.15 VIDEO STRANI
8.25 PROGRAM ZA OTROKE:
ŽIV ŽAV, ponovitev
EBBA IN DIDRIK, šved. nadalj. (2/9)
ZLATI SRČEK, posnetek
10.35 BALETNA ŠOLA IZ LJUBLJANE SE
PREDSTAVLJA
11.05 KRONIKA, ponovitev kanadske poljud-
noznan. serije (26/26)
11.30 OBZORJA DUHA
12.00 POROČILA
12.05 VIDEO MEH, ponovitev
12.35 BEGUNCI, TU Z NAMI
15.30 NAPOVEDNIK
15.35 Maksim Gorki: ŽIVLJENJE KLIMA
SANGINA, ruska nadalj. (3/14)
16.50 EP VIDEO STRANI
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PARIZANKA, franc.-ital. film
18.50 TV MERNIK
19.05 RISANKA
19.15 NAPOVEDNIK
19.20 SLOVENSKI LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT,
ZRCALO TEDNA
20.30 ZDRAVO
21.35 ŽIVLJENJSKE PREIZKUŠNJE, angl.
poljudnoznan. serija (1/13)
22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.50 NAPOVEDNIK
23.00 SOVA:
AMERIŠKE VIDEO SMEŠNICE, 27.
epizoda
HIMERA - STVOR, angl. nadalj. (4/4)
0.30 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

15.30 Video strani - 15.45 Sova (ponovitev) -
17.00 Športna nedelja - 18.40 Poglej in zadeni
- 19.30 Dnevnik HTV - 20.00 Druga godba
- 20.30 Druga godba - 20.22 TV prodaja
nepremičnin - 20.25 Brazilska trilogija: Po zlati
mrzlici (angl. dok. serija, 2/3) - 21.15 Dirigenti
in muzikanti (nadalj. HTV, 2/7) - 22.10 Mali
koncert - 22.40 Športni pregled - 23.10 Video
strani

PONEDELJEK, 19. X.

SLOVENIJA 1

8.50 - 12.15 in 14.50 - 1.00 TELETEKST
9.05 VIDEO STRANI
9.15 PROGRAM ZA OTROKE:
10.10 ODLOŽENI RAJ, ponovitev angl.
nadalj. (8/12)
11.00 MERNIK, FORUM, UTRIP, ZRCALO
TEDNA, ponovitev
12.00 POROČILA
12.05 VIDEO STRANI
15.05 VIDEO STRANI
15.15 NAPOVEDNIK
16.20 DOBER DAN, KOROŠKA
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PROGRAM ZA OTROKE
RADOVEDNI TAČEK
BRATOVŠČINA SINJEGA GALEBA
(7. del nadalj.)
OSCAR JUNIOR, italij. naniz. (3/11)
JAKEC IN ČAROBNA LUČKA
18.10 OBZORJA DUHA, ponovitev
18.45 MOJA KNJIGA O DŽUNGLI, nemška
poljudnoznan. serija (7/27)
19.05 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ŽARIŠČE
20.35 MEDNARODNA OBZORJA
21.20 KJE JE VELIKI SEVER, finska TV
drama
22.35 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.00 NAPOVEDNIK
23.05 SOVA:

VINOGRADNIŠKO-VINARSKA ZADRUGA »BIZELJSKO — BREŽICE«, z.o.o., v ustanavljanju 68250 BREŽICE, Cesta prvih borcev 5

Upravni odbor Vinogradniško-vinarske zadruge Bizeljsko-
Brežice, z.o.o., v ustanavljanju, Brežice, je na svoji 2. seji dne 8.
10. 1992 sprejel sklep o razpisu za imenovanje

DIKRETORJA ZADRUGE

Za direktorja zadruge bo izbrana oseba, ki poleg splošnih pogo-
jev izpolnjuje še naslednje posebne pogoje:

- da ima višješolsko strokovno izobrazbo agronomske smeri
- da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj na vodilnih oz. vod-
stvenih delih
- da obvlada en tuj jezik
- da predloži program (vizijo) razvoja zadruge.

Kandidati, ki izpolnjujejo pogoje, naj prijavo z opisom doseda-
njih del in z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo najkasneje
v 15 dneh po objavi razpisa v zaprti kuverti z oznako »ZA
RAZPIS«.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 8 dneh po sprejemu odločit-
ve na Upravnem odboru zadruge.

SLOVENIJA 2

15.00 Video strani - 16.00 Sova (ponovitev) -
17.30 Športni pregled (ponovitev) - 18.00
Regionalni programi - Ljubljana: Slovenska
kronika - 19.00 Videošpon - 19.30 Dnevnik
RAI - 20.00 16 črk (TV igrice) - 20.30
Gospodarska oddaja: Evropa 2000 - 21.00
Sedma steza - 21.30 Zgodovina Slovencev v
filmskih freskah - 22.10 Ciklus filmov znanih
režiserjev: Roger Corman: Mala prodajalna
groze (amer. film, ČB) - 23.20 Talk show -
23.50 Video strani

TOREK, 20. X.

SLOVENIJA 1

8.45 - 12.15 in 14.30 - 1.15 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.10 PROGRAM ZA OTROKE:
ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.05 ŠOLSKA TV, ponovitev
11.05 SEDMA STEZA, ponovitev
11.35 SVETOVALNA ODDAJA: DIVJAČI-
NA NA DOMAČI MIZI, ponovitev
12.00 POROČILA
12.05 VIDEO STRANI
14.55 ZGODOVINA SLOVENCEV V FILM-
SKIH FRESKAH, ponovitev
15.35 NAPOVEDNIK
15.40 MALA PRODAJALNA GROZE, pono-
vitev amer. filma (ČB)
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PROGRAM ZA OTROKE:
LONČEK, KUHAI!
ZVERINICE IZ REZUJE (13/13)
PRVI USPEHI
DENVER, POSLEDNJI DINOZA-
VER, amer. naniz. (4/20)
PO BELIH IN ČRNIH TIPKAH (2/8)
18.40 MOSTOVI
19.10 RISANKA
19.20 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ŽARIŠČE
20.35 OSMI DAN
21.25 NOVOSTI ZALOŽB
21.40 SKUPNA DEŽELA, amer. nadalj.
(3/4)
22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.50 POSLOVNA BORZA
23.00 SPREHODI PO STARI LJUBLJANI
(2/9)
23.30 SOVA:

SLOVENIJA 2

14.50 Video strani - 15.00 Mednarodna obzorja
(ponovitev) - 15.40 Sova (ponovitev) - 17.20
Svet poroča - 18.00 Regionalni programi -
Koper: Slovenska kronika - 19.00 Orion - 19.30
Dnevnik ORF - 20.00 16 črk (TV igrice) - 20.30
Glasba, show in cirkus - 21.25 Omizje: Sto let
slovenske Opere - 23.25 Svet poroča (pono-
vitev) - 0.05 Video strani

SREDA, 21. X.

SLOVENIJA 1

9.40 - 12.15 in 14.20 - 0.55 TELETEKST
9.55 VIDEO STRANI
10.05 PROGRAM ZA OTROKE:
BRATOVŠČINA SINJEGA GALEBA,
7. del nadalj.
PO BELIH IN ČRNIH TIPKAH,
ponovitev 2. oddaje
11.00 SKUPNA DEŽELA, ponovitev amer.
nadalj. (3/4)
11.50 POSLOVNA BORZA, ponovitev
12.00 POROČILA
12.05 VIDEO STRANI
14.45 NAPOVEDNIK
14.50 OMIZJE, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PROGRAM ZA OTROKE
KLUB KLOBUK
19.10 RISANKA
19.20 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ŽARIŠČE
20.35 FILM TEDNA
POVRATEK, nizozemski film
22.40 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.05 NAPOVEDNIK
23.10 SOVA:

SLOVENIJA 2

15.40 Video strani - 15.50 Osmi dan
(ponovitev) - 16.40 Sova (ponovitev) - 18.00
Regionalni programi - Maribor: Slovenska
kronika - 19.00 Psiho - 19.30 Dnevnik HTV
- 20.00 Športna sredo - 23.40 Godalni kvartet
Tartini - 0.10 Video strani

Džirlo

Tel.: (061) 40 787

Čang - Šlang

shujševalni čaj

Z zmanjševanjem telesne teže krepite organizem

Vsi dosedanja preparati za hujšanje (vitaminske tablete, dietetski preparati) so reševali problem zmanjševanja telesne teže, ne pa tudi ohranjanja idealne telesne teže. Izjema pri tem je **Čang - Šlang**, čaj za reduciranje telesne teže po kitajski recepturi. Je zdravilen, iz naravnih sestavin in ga lahko uporabljamo za posebno nego telesa, povzroča izgubo teže, plinov, nakopičenih maščob in spodbuja izgubo teka. Z rednim pitjem čaja **Čang - Šlang** bodo izgorele odvečne telesne maščobe, vaše telo pa bo postalo gladko in gibčno. Čaj **Čang - Šlang** je sestavljen iz posebnih sestavin in je primeren za ženske in moške, stare in mlade, za vse starosti.

Čang - Šlang so nekoč pili bogati Kitajci. S pitjem tega čaja so obdržali vitkost in gibčnost. Tudi vsak obrok hrane so čutili kot en sam požirek.

Škatlica **Čang - Šlanga** vsebuje 40 vrečk čaja, ki so garancija za doseg želene telesne teže. Po pitju čaja ne čutite v želodcu nobene teže, niti kakšne druge neprijetnosti, kajti niste pili pivskega kvasa, pač pa **Čang - Šlang**, čaj s tradicijo več kot 1.700 let.

Za izgubo teže je dovolj, da vsak dan pred obrokom popijete eno skodelico tega čaja in vsi problemi bodo rešeni. Zaradi izgube telesne teže ne boste nervozni, nasprotno, ohranili boste dobro razpoloženje. Isti učinek boste dosegli, če popijete dve skodelici **Čang - Šlanga** pred spanjem. Čaj **Čang - Šlang** lahko naročite po pošti na naslov: Džirlo, p. p. 45, 61000 Ljubljana in po telefonu: (061) 40 787.

Čang - Šlang prodaja na slovenskem tržišču ekskluzivno podjetje Džirlo, d.o.o., Ljubljana.

Cena **Čang - Šlanga** je 499 SIT + poštni stroški. Plačate po povzetju.

NAROČILNICA

ime in priimek

ulica in št.

poštna št. in kraj

število zavitkov

Naročilnico pošljite na naslov:
Džirlo, p. p. 45, 61000 Ljubljana

Dolenjci, Belokranjci, Posavci...

NOVA OPREMA

vam do 5. novembra

v svoji industrijski prodajalni v Adamičevi 2 v
Novem mestu nudi ugoden nakup sedežnih
garnitur in vzmetnic po tovarniških cenah,

potem pa.....

Tel. (068) 22-802 in 28-135

Delovni čas: vsak delovni dan od 11. do 18.
ure, ob sobotah od 8. do 12. ure.

Vredni smo dobrega predsednika

KMECL Matjaž, prof. dr. univ. prof., pisatelj, AMALIETTI Peter, založnik, ANDOLŠEK Lidija, dr. univ. prof., direktorica univerzitetne gin. klinike, ANDREE-PROSENEC Tjaša, odvetnica, ANTONČIČ Vojko, prof. dr., univ. prof., APIH Jure, dipl. ekon., urednik MM, BALAŽIČ Mira, BAN Ivo, dramski igralec, BANIČ Ivo, dr., raziskovalec na IER, BATIČ Stojan, akademski kipar, BAUMAN Davor, tehnični direktor Pinusa, BAVČER Egon, akademski grafik, oblikovalec, BAVČER Jani, dipl. oblikovalec, Prešernov nagajenec, BAVCON Ljubo, prof. dr., univ. prof., BERGANT Eugen, športni novinar, BERGLEZ Anica, direktorica MP Zlatarna Celje, BERNETIČ Boris, dipl. ekon., direktor Cimosa, BERNIK Stane, prof. dr., univ. prof., umetnostni kritik, BIBIČ Polde, dramski igralec, Prešernov nagajenec, BIZJAK Darko, dipl. ekon., predsednik zdravilišča Rogaska Slatina, BLAZNIK Bogdan, BLAZNIK Tina, BOHORIČ Janez, dipl. ekon., BOŽIČ Peter, pisatelj in dramatik, BOKAL Nataša, olimpijska reprezentantka, BOLJKA Janez, akademski kipar in slikar, BONČA Miloš, prof. dr., univ. prof., BRATE Tomaž, dipl. arhitekt, umetnostni kritik, BREGAR Lea, dr., univ. prof., BRENK Klas, prof. dr., univ. prof., BRODARIČ Martin, kmet, BRUMEN Tone, dr. sektorja gospodarstva KB MB, BUČAR Božidar, BUČAR Jure, olimpijski reprezentant, BUDINEK Vojteh, BUKOVNIK Janez, gen. dir. Smučarske zveze Slovenije, BUNTA Stjepan, prof. dr. dermatovenerolog, CARNELUTTI Nina, akad. grafik, oblikovalka, CERAR Miroslav, odvetnik, večkratni svetovni prvak in olimpijski zmagovalec, CIBIČ Damir, mag., univ. asistent, CIUHA Jože, akademski slikar, ilustrator in grafik, Jakopičev nagajenec, CRNKOVIČ Marko, publicist, urednik Razgledov, ČAČINOVIČ Gabi, prof. dr., univ. prof., ČEŠKO Sandi, dir. podjetja Orije, ČERNE France, prof. dr., univ. prof., ČIBEJ Jože Andrej, mag., univ. asistent, DEBELJAK Aleš, mag. fil., pesnik, publicist, univ. asistent, DEBEVC Rajmond, večkratni svetovni prvak, DEKLEVA Jože, planer, raziskovalec, DEMŠAR Marko, dr., predsednik Slovenskega zdravniškega društva, DOLNIČAR Ivan, general, DOMJAN Alenka, dir. Zavoda za kulturne prireditve, DRAŠ Ernest, predsednik obrtne zbornice, DRAGONJA Metod, dipl. ekon., gen. dir. Leka, DROLC Štefanija, dramska igralka,

izredna prof. na AGRFTV, DULAR Uroš,, FABINC Ivo, dr., zaslužni prof. Univerze v Ljubljani, FAJDIGA Matija, prof. dr., univ. prof., FATUR Lea, dipl. pravica, FINGUŠT Franc, predsednik AMD Orehova vas, FLORJANČIČ Dušan, dr., docent na elektrotehnični šoli v Zurichu, FLORJANČIČ Tone, bančnik, FRANETIČ Damjan, dipl. ekon., poslovnež, FRAS Slavko, novinar, publicist, FRELIH Sandi, novinar, GAMZI Sonja, dipl. ekon., upokojenka, GASPARI Mitja, mag. ekon., GERLOVIČ Dušan, GESTRIN Ferdo, prof. dr., akademik, GLAS Miroslav, dr. ekon., univ. prof., GOGALA Tone, dramski igralec, Prešernov nagajenec, GOLEC Metka, GORJAN Ladijvi, GORJANC Lojze, dir. nordijskih smučarskih reprezentanc, GORJANC Marko, dir. Drame SNG, GOSLAR Miran, dipl. ekon., dir. PS Mercator, GRAŠIČ Franc, dipl. ekon., dir. Peka, GRABNAR Dušan, upokojeni gospodarstvenik, GRAH Miha, predsednik obrtne zbornice Slovenije, GROF Gusti, dipl. ekon. dir. Pomurke, HOČEVAR Franc, dipl. defektolog, dir. UZR - Soča, HOČEVAR Meta, scenografka, režiserka, Prešernova nagajenka, HORVAT Feri, dipl. ekon., predsednik GZ Slovenije, HORVAT Mitja, podjetnik, HORVAT Mojca, koreografija, plesna pedagoginja, HROVATIN Nevenka, mag. ekon., univ. asistentka, ILC Aleš, generalni dir. Kovinotehne, INKRET Andrej, kritik, publicist, dramaturg, Prešernov nagajenec, JAUŠEVEC Mima, kapetan ženske teniške reprezentance Slovenije, JEMEC Marjan, sekretar slovenske športne zveze, JOVANOVIČ Dušan, pisatelj, dramatik in režiser, Prešernov nagajenec, JURGEČ Stane, mag., dir. Opere in Baleta Maribor, KANONI Črt, novinar, KAVČIČ Niko, upokojeni bančnik, KERŠEVAN Marko, prof. dr., univ. prof., KERMELJ Marjanca, sekretarka ljubljanske športne zveze, KLEMENC Stane, fotograf, KNAFLC Franc, dir. MGZ Celje, KOBAL Boris, režiser, KOCBEK Matjaž, pesnik, KOCIJANČIČ Andreja, dr., univ. prof., predstojnica klinike za endokrinologijo in bolezni presnove, KOCIJANČIČ Janez, mag., predsednik OKS, KOCMUR Janez, dir. Kompas Maribor, KOGOJ Oskar, oblikovalec, Prešernov nagajenec, KOSMINA Janko, dipl. ekon. dir. IB, KOŠIR Tomaž, dipl. ekon., KOTNIK Slavko, KOVAČEVIČ Nino, oblikovalec, KRALJ Niko, prof. ing. arh., KRAMBERGER

Stanislav, član OZ Slovenije, KRESLIN Vlado, pevec, KRISTAN Ivan, prof. dr., univ. prof., KRISTANČIČ Aleš, vinogradnik, KRISTANČIČ Alojz, upokojenec, KRISTANČIČ Boris, gospodarstvenik in košarkar, KRŽAJ Bojan, dobitnik svetovnega pokala in medalje na svetovnem prvenstvu, KRŽANČIČ Franc, mag., raziskovalec EI PF, KRŽIŠNIK Zoran, dir. Mednarodnega grafičnega likovnega centra, KUHARIČ Božo, dipl. ekon., dir. Mure, KUMAR Andrej, dr., univ. prof., KUZMIN Franc, dr., raziskovalec na IER, LAH Marjan, urednik športnih programov TVS, LAH Tine, dr., univ. prof., LAJOVIČ Uroš, dirigent, LAVRAČ Vladimir, mag. ekon., raziskovalec na IER, LEVSTIK Katja, dramska igralka, Prešernova nagajenka, LESNIČAR Janko, prim. dr., univ. prof., LICUL Miljenko, oblikovalec, Prešernov nagajenec, LIPOVŠEK Marjana, mezzosopranistka, operna pevka, LOGAR Lojze, akademski slikar, Prešernov nagajenec, LOGAR Jože, novinar, dramski igralec, LOKAR Jože, prof. dr. psihiatrije, predstojnik klinike, LORBEK Radovan, LUBEJ Marijana, strokovna delavka LB, SB Celje, LUKEK Robert, MAGAJNA FRANETIČ Alenka, prof. geografije, MAHKOTA Ante, novinar, publicist, MAHORIČ Tomo, MAHNIČ Mirko, prof. slovenščine, MALAČIČ Janez, dr., univ. prof., MARN Peter, dipl. pravnik, dir. republiške uprave za zračno ploubo, MEGLIČ Vili, lastnik Feriine, MERHAR Viljem, dr., univ. prof., MESARIČ Črtomir, dir. SDK Maribor, MIHALIČ Tanja, mag. ekon., univ. asistentka, MIHELIČ France, akademski slikar, Prešernov nagajenec, MILČINSKI Janez, prof. dr., akademik, MLINAR Zdravko, prof. dr., univ. prof., akademik, MLINŠEK Dušan, prof. dr. teh. znanosti, univ. prof., MOČNIK Rastko, dr., univ. prof., MORAVEC Dušan, prof. dr., akademik, MUŠIČ Vladimir, dipl. ing. arh., MURKO Stanislav, dir. Pinusa, NEČAK Dušan, prof. dr., univ. prof., NORČIČ Oto, dr., univ. prof., NOVAK Peter, prof. dr., univ. prof., NOVAK Ranko, oblikovalec, Prešernov nagajenec, OREŠNIK Janez, dr., univ. prof., akademik, PAJENK Romana, dir. Probanke Maribor, PAJK Milan, dipl. ing. gradbeništva, fotograf, Prešernov nagajenec, PAJNIK Teo, upravnik SNG Maribor, PANDUR Tomaž, dir. Drame SNG, PARTLIČ Tone, pisatelj, PAULIN Branko, dir. Comet-Holdinga, PAVČEK Tone, pesnik, PATERNU Boris,

prof. dr., akademik, PEČKO Karel, prof., dir. Galerije Slovenj Gradec, PEGAN Vladislav, dr., univ. prof., PELHAN Sergej, župan Nove Gorice, PELKO Jože, dir. steklarne Boris Kidrič, PERČIČ Franci, PERGAR Janez, dipl. ekon., dir. Kompas International, PETEK Franci, svetovni prvak, PETRIČ Borut, plavalec, PETRIČ Darjan, plavalec, PETRIČ dr. Drago, trener, športni funkcionar, PETRIČ Ivo, umetniški vodja Slovenske filharmonije, PETRIN Tea, dr., univ. prof., PETROVČIČ Tanja, uslužbenka, PEZDIRC Vladimir, dipl. ind. oblikovalec, Prešernov nagajenec, PINTERIČ Alenka, pevka, PIRNAT Janez, akademski kipar, Prešernov nagajenec, PIVEC Franci, dipl. filozof, PLESNIČAR Aleksander, gozdni delavec, PLETERSKI Janko, prof. dr., akademik, PODHOSTNIK Vlado, dir. Obrtne zbornice Step, POGORELEC Breda, prof. dr., univ. prof., POLIČ Radko-Rac, gledališki in filmski igralec, Prešernov nagajenec, PODOŠ - HORVAT Jolanda, POTOKAR Majda, dramska igralka, Prešernova nagajenka, PRAŠNIKAR Janez, dr., univ. prof., PREDAN Vasja, gledališki kritik, PREGL Slavko, dipl. ekon., PREGL Živko, dipl.ekon., PRINČIČ Janez, prof. dr., univ. prof., PRISLAN Andrej, viš. soc. delavec, dir. OZ KR, PŠENIČNY Viljem, dir. Gea College, PUČKO Danijel, dr., univ. prof., PUHARIČ Krešimir, dr., univ. prof., RAJH Nace, predsednik združenja gostilničarjev, REPOVŠ Jernej, dipl. psih., dir. Studia Marketing, REPOVŠ-OCVIRK Mateja, RIBIČIČ Mitko, športni delavec, RIGELNIK Herman, mag. ekon., ROGELJ Bine, akademski slikar, ROTAR Metod, dipl. ekon., ROTER Zdenko, prof. dr., univ. prof., ROTOVNIK Mitja, gen. dir. Cankarjevega doma, ROVAN Jože, dr., univ. prof., ROZMAN Lojze, dramski igralec, Prešernov nagajenec, RUSJAN Borut, dipl. ekon., univ. asistent, SAGADIN Zmago, SARDOČ Mira, dramska igralka, SENIČAR Stane, predsednik PS MP Zlatarne Celje, SENJUR Marjan, dr., univ. prof., SITAR Sandi, dr., publicist, SKALAR Peter, dipl. ing. arh., prodekan ALU, SKAŽA Aleksander, prof. dr., univ. prof., SKERGET Bogomir, prof. dr. medicine, SKET Boris, dr., univ. prof., SLAVINEC Uroš, gen. dir. Heliosa, SLOVENC Maja, SOVIČ Boris, dipl. ing., podžupan Maribora, SPLIHAL Slavko, dr., univ. prof. in dekan FDV, STANIČ Janez, publicist, STANIČ Jože, dir. TGO Gorenje Velenje, STANOVNIK

Tine, dr., dir. IER, STEINER Smiljan, STOJANOVIČ Ljubo, STOJKO Tone, fotograf, STREL Boris, dobitnik medalje s svetovnega prvenstva, STROHSACK Vanda, STUPAR Mitja, odvetnik, ŠEFER Herbert, dipl. ekon. dir. Radenske, ŠEGA Mateja, novinarka, ŠERČER Anton, ŠERČER Jasna, ŠINIGOJ Boris, glasbenik, dir. Slovenske filharmonije, Prešernov nagajenec, ŠIPEK Mitja, ing. metalurgije, ŠKOBERNE Luka, novinar, ŠKRK Mirjam, prof. dr., univ. prof., ŠPRAJC Božo, režiser in igralec, ŠUGMAN Rajko, dr., predsednik Športne zveze Slovenije, univ. prof., ŠUKLJE Rapa, gledališka kritičarka, ŠUMI Nace, prof. dr., univ. prof., ŠUŠTAR Boris, mag. ekon., univ. asistent, ŠUSTER Dagmar, mag., podpredsednik GZS, TABOR Ludvik, prof. dr., UKC Ljubljana, TAJNIKAR Maks, dr., univ. prof., TEKAVČIČ Metka, mag. ekon., univ. asistentka, TEPEŠ MIRAN, smučarski skakalec, TISNIKAR Jože, akademski slikar, TOŠ Niko, dr., univ. prof., dir. Centra za raziskavo javnega mnjenja, TROŠT Ferdinand, dr., univ. prof., TURK Miran, dipl. ekon., generalni dir. Intervoepe Koper, TURK Rudi, dr. Splošne bolnice Maribor, TURNŠEK Tone, dir. Pivovarne Laško, ULAGA Primož, športnik/skakalec, svetovni prvak v poletih, VAHČIČ Aleš, dr., univ. prof., VEKIČ Branko, novinar, VETRIH Polona, dramska igralka, VILFAN Peter, košarkaš, VODOPIJA Marko, dr., predstojnik urološkega oddelka Splošne bolnice Slovenj Gradec, VODOPIVEC Simona, pevka, VODOVNIK Lojze, prof. dr., akademik, VOGRINEC Tone, dir. slovenskih alpskih smučarskih reprezentanc, VRANIČAR Ivan, dr. veterine, VREG France, dr. univ. prof., ZDRAVIČ Marijola, prevajalka, predsednica združenja konferenčnih tolmačev Slovenije, ZIERNICKI Rudolf, športni delavec, ZIMŠEK Anton, mag., dir. RCI, ZLOBEC Ciril, pesnik, akademik, ZORČIČ Ivo, športni delavec, ZORKO Franjo, upokojenec, ZUPANČIČ M. Boštjan, dr., univ. prof., ZUPANČIČ Milena, dramska igralka, Prešernova nagajenka, ŽELEZNIK Blaž, dir. Ekspobiroja Maribor, ŽELEZNIK Vesna, dr. med. kardiolog, ŽENER Viljem, predsednik predstojništva Sava Kranj, ŽIVADINOV Dragan, režiser, ŽIŽEK Viljem, dipl.ing., ŽNIDARŠIČ Joco, fotograf, Prešernov nagajenec, ŽNIDARŠIČ Martin, prof. dr., univ. prof.,

Podpisani dajemo pobudo, da na decembrskih volitvah izvolimo Milana Kučana za predsednika Republike Slovenije.

Verjamemo, da bo dober predsednik slovenske države, saj je znal biti dober predsednik v dneh, ko smo postajali samostojna, neodvisna, mednarodno priznana in ugledna slovenska država. Zaupanje, da nam bo predsednikoval naslednjih pet let, je tudi naše priznanje za njegovo dosedanje delo. Z državljsansko pobudo Milan Kučan kot predsedniški kandidat ne pripada nobeni stranki; je kandidat vseh državljanov Slovenije, ki verjamejo v njegovo vizijo, delavnost, modrost in poštenje.

Dober predsednik ne pade z neba.

Če hočemo, da bo Milan Kučan kandidat za predsednika Republike Slovenije na letošnjih volitvah, je treba oditi na občinski ali krajevni urad z osebno izkaznico in potrdilom o državljanstvu. V kraju stalnega bivališča pred uradnikom, ki vodi evidenco o volilni pravici, podpišete obrazec P-1. Obrazec dobite pri omenjenem uradniku in je brezplačen. Podpisan obrazec pošljete po pošti na naslov: **Milan Kučan, 61101 Ljubljana, p.p. 250.**

S tem bomo omogočili kandidaturo Milana Kučana za predsednika Republike Slovenije. Če nas je v Sloveniji 5000, ki bomo odposlali obrazec s svojim podpisom Milanu Kučanu do 11. novembra, bo na decembrskih volitvah med imeni kandidatov za predsednika tudi Milan Kučan.

Pozdravljena, Dolenjska.

VOTAN

Med najpomembnejšimi cilji, ki smo si jih ob ustanovitvi postavili v Adriaticu, prvi slovenski zavarovalni delniški družbi, je bilo tudi oblikovanje široko razvejane mreže naših poslovnih enot. Ne brez razloga.

Trdno smo odločeni, da dokončno prebudimo zavarovalsko stroko, ki je dremala dolga desetletja. Z novimi oblikami in možnostmi zavarovanj, s pestro ponudbo in kakovostno storitvijo že od vsega začetka dvigujemo kulturo zavarovalstva. Izobražujemo. Svetujemo. Našim zavarovancem želimo ponuditi vse, kar pričakujejo in zahtevajo od dobre zavarovalnice. Poštenost. Poslovnost. Zanesljivost. In seveda hitrost, zlasti v trenutkih, ko nas najbolj potrebujete - ob reševanju škodnih primerov. Zato moramo in želimo biti blizu vas.

S posebnim zadovoljstvom Vam sporočamo, da v petek, 16. oktobra 1992 na **Kettejevem drevoredu 37 v Novem mestu** odpiramo novo poslovno enoto - prvo na Dolenjskem.

Oglasite se pri nas. Z veseljem Vas bomo podrobno seznanili s pestro ponudbo kakovostnih Adriaticovih zavarovanj (življenjsko, nezgodno, premoženjsko, kmetijsko, avtomobilsko, transportno-kreditno, stanovanjsko, rentno). Še posebej Vas opozarjamo na prostovoljno zdravstveno zavarovanje, ki smo ga v Adriaticu med vsemi slovenskimi zavarovalnicami skrbno pripravili in ponudili prvi.

Zagotavljam Vam, da boste od Adriaticove poslovne enote v Novem mestu dobili vse, kar pričakujete in zahtevate od dobre zavarovalnice.

Dobrodošli.

Adriatic®

Vem, da mi bo ob strani stala dobra zavarovalnica

10 % PROMOCIJSKI POPUST (ZA VSA ZAVAROVANJA, RAZEN AO)

adriatic pe novo mesto, kettejev drevored 37, tel 068 22 759 in 22 761, fax 068 22 967

OKTOBRSKI SUPER CENIK

satelitska antena **BUSH** 45.480.00

mikrovalovna pečica **GORENJE** 22.950.00

zamrzovalna skrinja 210 **GORENJE** 47.760.00

pralni stroj 405 **GORENJE** 62.990.00

pralni stroj 350 **GORENJE** 59.900.00

TVB **GOLDSTAR** 36cm 39.990.00

sušilni stroj SP 600 **GORENJE** 59.400.00

dodatni štedilnik ITP 40/2 **RIBNICA** 39.900.00

jedilni servis "**SONJA**"-21 delni 5.990.00

grt. krožnikov "**SONJA**" Plavi cvet 18-delna 3.990.00

grt. skodelic "**TINA**" (črna kava) 1.100.00

žarnice **GE** 25-100W 62.50

električni kabel PPR 3 X 1.5 53.40

nagrobne sveče 97.00/111.00/118.00

pesek za grobove-beli 50kg/25kg 795.00/398.00

modul **KRIŽEVCI** 32.00

milo uvoz 72.00

grt. svetrov za kovino 19 delna 1449.00

jedilni servis uvoz **KITAJSKA** 9.990.00

cirkular **TAJFUN** 1-fazni 39.585.00

cirkular **TAJFUN** 2-fazni 56.595.00

MOTORNE ŽAGE

HUSQUARNA FF 61 46.361.70

HUSQUARNA SE 266 53.075.40

JONSERED 625 53.495.40

U G O D N E
C E N E

keramične ploščice **GORENJE**, boilerji
TIKI, okrasne kljuge za vrata uvoz **ITALIJA**,
električno orodje **ISKRA**

KOVINOTEHNA

NAJBOLJŠI KREDITNI POGOJI
IN PRODAJA NA ČEKE

SLOVENSKA KNJIGA d.o.o.,
61000 Ljubljana, Litijška 38

objavlja prosto delovno mesto:

ZASTOPNIK — PREDSTAVNIK

za predstavljanje in prodajo ekskluzivnih projektov »**VELIKA SOLA KUHANJA**« in Timesovega »**ATLAS SVETOVNE ZGODOVINE**« ter ostalega programa.

Pogoji:

- aktivno znanje slovenskega jezika
- zaželjena srednješolska izobrazba
- zaželen lasten prevoz

Možnost redne ali honorarne zaposlitve.

Vabljeni kandidati s celotnega območja Dolenjske.

Delovali boste prek predstavnika na vašem območju, pisne prijave pa pošljite na naslov: SLOVENSKA KNJIGA, Litijška 38, LJUBLJANA, z oznako »ZASTOPNIK — PREDSTAVNIK«.

Trgovina

STP

emonka, Prešernov trg 15,
Novo mesto

vam nudi:

- sveže praženo kavo emonec
- surovo kavo Minas
- vrhunska buteljčna vina
- ekspres aparate za kavo
- mlinčke za kavo
- aparate in mase za pripravo tople čokolade
- bogat asortiman **MILKA** čokolad

veleprodaja kave za trgovino in gostinstvo

Ob nakupu kave — skodelica kave zastoj.

Nasvidenje v emonki!

Telefon: (068) 26-071

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je zapustil oče, stari oče,
dedek in stric

**ANTON
DERGANC**

iz Podgore

Zahvaljujemo se vsem, ki so darovali cvetje ter pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi vsem sorodnikom, sosedom in znancem za izrečeno sožalje in pomoč. Hvala tudi gospodu in župniku za lepo opravljen obred.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Dne 3.10.1992 smo se poslovili od naše mame, sestre in tete

JOŽEFE BLAŽIČ

Breg 19, Novo mesto

Iskrena hvala vsem za podarjeno cvetje in tople besede. Hvala kolektivu HPG Brežice, Krki- tovarni zdravil, sosedom z Brega in vsem prijateljem, posebej pa Martini Ribič iz Ragovega za vsestransko pomoč in gospodu Lapu za lepo opravljen obred in lepe misli o najini mami.

Hčerka Jožica in sin Janez z družino

ZAHVALA

Zarasti se, odprta rana,
preneha naj najino prijateljstvo,
ne pokaj po šivih, ne koplj po srcu,
ne pustoši po meni, zapusti me, žalost...
Da bolečina ne boš, temveč prijetna želja,
postani spomin, zapusti svoj geto,
pa mi kot zgodnje otroštvo ali prva ljubezen
prihiti naproti, pa čeprav enkrat na leto...

V 71. letu nas je zapustil dragi oče in deda

**RADOMIR
KALINOVIC**

iz Novega mesta

Zahvaljujemo se vsem prijateljem in sosedom, kolektivoma GG Novo mesto in LB DB Novo mesto za tolažbo v težkih trenutkih, izraženo sožalje in darovano cvetje. Vsem še enkrat hvala!

Vsi njegovi

Vodovodno in centralno instalaterstvo Pečarič Ivan, MDB 8, Leskovec pri Krškem

razpisuje prosto delovno mesto

kvalificiranega monterja centralnih napeljav

Zainteresirani naj se javijo na gornji naslov ali na telefon 0608/21-348 vsak delavnik od 7.00 — 15.00.

ZAHVALA

V 41. letu starosti nas je nepričakovano zapustil

SILVO PIRH

s Podrebri 33, Straža

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali in nam stali ob strani.

Njegovi najbližji

V SPOMIN

**PEPKI
HROVAT**

iz Črnomlja
14.10.1991- 14.10.1992

Vsem, ki se je spominjate, ji prinašate cvetje in prižigate sveče, iskrena hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

Da noč bi večno
tam med brezovimi gaji
s prijatli spal nam mirno.

V 79. letu nas je zapustil naš dragi

**ANTON
KOŠEC**

s Podrebra

Prišrna hvala sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, kolektivu OŠ Semič, računovodstvu Iskre Semič za nesebično pomoč, izraženo sožalje, darovano cvetje, sveče in spremstvo na pokojnikovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo vsemu zdravstvenemu osebju, ki je lajšalo pokojniku hudo bolezen, članom GD Štrekljavec za slovesno, spremstvo, gospodu Boži Simonič, Nežki Bezek in Janezu Simoniču za tople besede ob zadnjem slovesu, pevkom z Otovca in gospodu kaplanu za lepo opravljen obred.

Njegovi domači

ZAHVALA

Niti zbogom nisi rekla,
niti roke nam podala,
smrt te vzela je prerano,
v srcih naših boš ostala.
Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je praznina,
ki močno boli.

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je v 65. letu starosti zapustila naša draga mama, sestra, teta in babica

IVANKA VELIČEVIČ

roj. Horžen

iz Leskovca pri Krškem

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste sočustvovali z nami in nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče in pokojno mamo v tako velikem številu spremili na njeno zadnjo poti. Posebno zahvalo izrekamo dr. Puževski, Jožetu Žičkarju in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: sinovi Ivan, Stanko, Franci in Jože z družinami in ostalo sorodstvo

tedenski koledar

Četrtek, 15. oktobra - Terezija
Petek, 16. oktobra - Hedviga
Sobota, 17. oktobra - Viktor
Nedelja, 18. oktobra - Luka
Ponedeljek, 19. oktobra - Etbín
Torek, 20. oktobra - Irena
Sreda, 21. oktobra - Urška

LUNINE MENE

19. oktobra ob 5.12 - zadnji krajec

kino

BREŽICE: 15. in 16.10. (ob 20. uri) ameriška zgodovinska drama J.F.K. 17. in 18.10. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija Gladiator.

kmetijski stroji

UNIMOG, motor mercedes D, dobro ohranjen, ugodno prodam. ☎ (068)43-622, popoldne. 4323
TRAKTOR TV, 30 KM, s frezo, star 5 let, prodam. Martin Povhe, Dolenje Vrhpolje, ☎ 41-187. 4362
NAKLADALNO PRIKOLICO Pionir 20 in sod za vino, 2801 prodam. ☎ 85-017. 4373
KMETOVALCI, POZOR! Ugodno še vedno za nabavo traktorjev UNIVERZAL, SAME, TOMO VINKOVIČ, UR-SUS, DEUTZ, LINDNER, z vsemi priključki, po naročilu ter rabljeni traktorji vseh vrst in tipov po naročilu ter na kredit do pet let (rabljeni IMT 542, Univerzal vseh vrst, Tomo Vinkovič 418, 420, 521 in 730). Informacije pri AGROAVTU, Gorenjesavska 17, Kranj (pri sejmišču), ali ☎ (064)221-192, od 8. do 16. ure, sobota od 8. do 12. ure. 4410

kupim

VEČJE enosobno stanovanje ali manjšo hišo v Kostanjevici ali v Brežicah kupim. Janko Gramc, Heroja Slaka 29, Trebnje. 4376

motorna vozila

Z 750, letnik 1984, registriran do 9/92, prodam. Cena 1.500 DEM. Andreja Gorenc, Dol. Stara vas 28, Šentjernej. ☎ 42-129. 4325
R 4, letnik 1988, dobro ohranjen, prodam za 4950 DEM. ☎ 24-588, dopoldan. 4331
FORD ORION, 1.6 L, letnik 1984 (prva registracija 1986), in honda, 1.4 GL, letnik 1990, prodam. Cena po dogovoru. ☎ 25-645. 4340
JUGO 45, letnik 1982, registriran do 1/93, prodam. ☎ (0608)21-484. 4341
VW 1200 in 126 P prodam po delih. ☎ 49-374. 4349
MITSUBISHI GALANT, 1.6, letnik 1988, prodam. ☎ 85-028. 4350
GOLF GL, 12/79, ugodno prodam. Informacije vsak dan po 14. uri na ☎ 51-112. 4351
R 18, letnik 1984. ☎ 25-658.
126 PGL, letnik 87, reg. do aprila 93. Cena 2900 DM. ☎ 068/24-953.
GOLF JX D, prva registracija 1990, prodam. ☎ 22-149. 4352
Z 101, letnik 1987, registrirana do 7/93, poceni prodam ali menjam za manjši avto. ☎ (068)47-744. 4353
JUGO SKALA 55, registriran do 10/93, prodam. ☎ 49-701. 4354
Z 750, letnik 1984, registriran do 2/93, prodam. ☎ 52-531, samo v četrtek in petek od 10. do 20. ure. 4357
JUGO 45, letnik 1984, prodam. ☎ 49-620. 4359
APN 6 prodam. Anton Pavlič, Gor. Vrhpolje 11. 4360
JUGO KORAL 55, 8/90, prodam. ☎ 26-271. 4364
Z 101, letnik 1982, prodam. ☎ 40-148, zvečer. 4366
Z 101 GTL, letnik 1983, ugodno prodam. Robert Granda, Dobruška vas 38, Škocjan. 4372
OPEL KADETT, 1.3 S, letnik 1982, prodam. ☎ 51-765. 4377

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o. **UREDNIŠTVO:** Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Jožica Dornič, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Svete, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milan Markelj (urednik Priloge), Pavel Perc in Ivan Zoran.
IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 60 tolarjev; naročnina za 4. trimesečje 830 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 1.660 tolarjev; za tujino letno 40 USD ali 70 DEM oz. druga valuta te vrednosti.
OGLASI: 1 cm za ekonomske oglase 1.100 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 2.200 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 1.250 tolarjev. Mali oglas do deset besed 700 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 70 tolarjev.
ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB - Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).
NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068) 23-606, 24-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 23-610; mali oglas in zahvale 24-006; telefaks 24-898.
Nenaročeni rokopiisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med proizvajalce informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst.
Časopisni stavek, prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p. o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

ČRNOMELJ: 15. in 18.10. (ob 20. uri) ameriška melodrama Duh. 16.10. (ob 20. uri) ameriški erotični film Rožnati seks.
KRŠKO: 17.10. (ob 20. uri) koncert APZ iz Ljubljane. 18.10. (ob 19. uri) ameriška drama Nikita. 20.10. (ob 20. uri) plesni večer. 21.10. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Mračni angel.
METLIKA: 16. in 18.10. (ob 20. uri) ameriški psihološka kriminalka V zadnjem trenutku.
NOVO MESTO: Od 15. do 18.10. ter od 20. do 22.10. (ob 16.30) ameriška risanka Peter Pan. 15.10. (ob 18. in 20. uri) ter od 20. do 22.10. (ob 18. uri) ameriška drama Moj Idaho. Od 16. do 18.10. (ob 18. in 20. uri) ameriški grozljiv film Mesečniki. 19.10. (ob 19.30) koncert. Od 20. do 22.10. (ob 20. uri) ameriški erotični film Kurba.

Prodam Z 128, letnik 87, cena 3600 DEM. ☎ 068/23-585.
R 21, primeren za mlade poslovneže oz. podjetnike, prodam. ☎ 23-941, zvečer. 4387
JUGO 45 A, letnik 1988, karamboliran, prodam. ☎ 23-050, po 16. uri. 4388
SUBARU, letnik 1988, deluxe, in dve koki prodam. ☎ 85-921. 4389
R 4, letnik 1984, prodam. ☎ 28-531. 4393
126 P, letnik 1989, registriran do 5/93, prodam. ☎ 42-453. 4394
KARAMBOLIRAN jugo, vozen prodam ali menjam za 126 P. ☎ 21-539. 4396
JETTO, turbo D, letnik 1991, prodam. ☎ (0608)68-343. 4397
LADO 1200 S, letnik 1986, z opravljenim tehničnim pregledom, ugodno prodam. ☎ 24-712. 4398
OPEL RECORD 2100 D, registriran do 3/93, prodam za 4.500 DEM. ☎ 23-148. 4399
ALFA ROMEO 75, letnik 1987, prodam. Cena 12.000 DEM. Tomaž Mehle, ☎ 23-311 int. 154 ali 24-738. 4400
BMW 320, letnik 1979, registriran do 6/93, prodam. ☎ 27-560. 4406
R 4 GTL, letnik 1984, obnovljena, kompresor, CO2 in avto-geno varilni aparat, prodam. ☎ 25-894. 4408
GOLF JXD, letnik 1986, prodam. Haralovič, Globočice 10, Kostanjevica. 4409
Z 750, letnik 1984, prodam. Andrej Boh, Stara cesta 5, Straža. 4412
JUGO 55 GVL, letnik 88/89, prodam. ☎ 27-393. 4413
Z 750, registriran do 8/93, za 1.150 DEM in Z 750, za rezervne dele, prodam za 350 DEM. Franc Lah, Armeško 49, Brestanica. 4416

preklci

JOŽE BOLTEZ, Gabrje 63, opozarjam Jožeta Ucmara in Marjano Pavlič iz Gabrja, naj ne širita lažnih govoric o meni, sicer ju bom sodno preganjal. 4336

posest

25 A, 55 m2 gozda v bližini Birčne vasi in nekaj čez 1000 m2 travnika, ugodno prodam. ☎ 57-374. 4322
VEČ gozdnih kmetijskih in dve gradbeni parceli na Mirni na Dolenjskem in v bližini prodam. ☎ (061)226-036, po 20. uri. 4326
HIŠO v centru Novega mesta prodam. ☎ (068)22-377 ali 87-215. 4329
HIŠO v Arčičah, z 28 a zemlje, gospodarskim poslopijem in garažo, poceni prodam. ☎ (0608)65-531. 4339
HIŠO, DVOJČEK s skupnim vodom, 4 km iz Novega mesta, prodam. ☎ 27-841. 4344
VRSTNO HIŠO, dve garaži, s skladiščem, primerno za obrt, ob glavni cesti, centralno ogrevanje v obeh zgradbah, prodam. ☎ (0608)34-934. 4345
180 M2 veliko vrstno hišo na Drski v Novem mestu prodam za 150.000 DEM ☎ 30.000 DEM. ☎ (061)312-813. 4379
V ČRNOMLJU, v naselju Kočevje, prodam zazidljivo parcelo velikosti 514 m2. Parcela ima vodo, elektriko in telefon. Informacije na ☎ 26-708 in 52-458, popoldan. 4390

STAREJŠO vseljivo hišo po zelo ugodni ceni prodam. ☎ (068)73-663. 4414

prodam

PRODAM štedilnik Gorenje — Kekec (2x plin). ☎ 23-368.
MOŠT, malvazijo in rebulo, prodam. Lisjak, Saksid 7, Dornberk, ☎ (065)56-784. 4321
RAČUNALNIK 386/20 prodam 30% ceneje od novega. ☎ (068)21-219. 4327
PRISTNI cvetlični in kostanjevi med prodam po 250 SIT za kg. Nad 5 kg dostava na dom. ☎ 85-116, zvečer. 4328
VINOGRADNIŠKI plug in jarm za vola poceni prodam. ☎ (0608)70-208. 4330
JABOLKA, bobovce, poceni prodam. Informacije na ☎ 78-093. 4332
MIZARSKI STROJ, debelinka-poravnalka, s frezarji za izdelovanje opaža, prodam. ☎ 45-541, popoldne. 4333
NOV VIDEOREKORDER Sharp in nov globinski sesalec Vorwerge ugodno prodam. ☎ 22-416. 4335
STAREJŠO spalnico prodam. Izток Lopatič, Ljubljanska 16, Novo mesto. 4338
ČB TV, brezhiben (100 DEM), gramofon Tosca (50 DEM) in sobno telovadno kolo Unis, skoraj nerabljeno (290 DEM), prodam. ☎ (068)44-004. 4342
SUHA bukova drva (metre), elektromotor, 1.1 KW in 2.2 KW 2800/min, prodam. ☎ 85-684. 4346
KOZO prodam. ☎ (068)41-071. 4361
KRAVO za zakol, prodam. ☎ 86-283. 4362
BREZHIBEN barvni TV sprejemnik ugodno prodam. ☎ (068)23-343, po 20. uri. 4363
SEMENSKI KROMPIR sorte romana, jerla in kenebek prodam. Fajdiga, Temenica 4, Šentvid pri Stični, ☎ (061)785-071. 4365
OVERLOCK PFAFF entlarico, novo, nerabljeno, z garancijo, ugodno prodam. ☎ (064)215-650. 4367
LADIJSKI POD — opaž, različnih dimenzij, prodam po 380 SIT m2. Ferlin, ☎ (0608)70-343. 4371
MLADO KRAVO in telico, brejo 6 mesecev, prodam. Fekolj, Hrastulje 20, Škocjan, ☎ 76-251. 4374
20 M nove balkonske ograje prodam. Cena za tekoči meter je 1.500 SIT. ☎ (0608)43-116. 4375
NUJNO prodam več redovniških koz iz A-kontrole. ☎ 40-280. 4380
OLJNI GORILEC za centralno peč Venterm, nerabljen, prodam po ugodni ceni. ☎ 43-855. 4381
PRODAM elektromotor, trofazni, 900 obr./min., od 1,1 KW, ali zamenjam za enofaznega, 2500—2800 obr./min., od 1,5 KW naprej. Pokličite v večernih urah na ☎ 068/23-585. 4382
PRODAM novo strešno okno. ☎ 068/25-000. 4383
TELICO, brejo 7 mesecev, prodam. Alojz Murn, Veliki Orehek 28. 4384
ŠTEDILNIK na drva in kopalno kad Kolpa san, vse novo, ugodno prodam. ☎ 65-642. 4386
ODLIČNE ČUVAJE, 8 tednov stare pse šarplanince, prodam. Cena 100 DEM. ☎ (0601) 21-806. 4392
PETLETNO ŽREBETNO KOBLO prodam ali menjam za govedo. ☎ 45-192. 4395
AVTOMOBILSKO PRIKOLICO in dve gumi s platišči ter cerado, električno brizgalko za lakiranje avtomobilov Vagner, stroj Obel, cirkular srotar MIO, novo moško kolo ROG na 5 prestav, hladilnik Gorenje, nerabljen, širine 50 cm, vse po zelo ugodni ceni prodam. ☎ (068)27-450. 4405
KOBILO, vozno, ujahano, žrebeta, zapravljiček ter komat prodam. Šušteršič, Smolenja vas 96. 4415
CISTERNO, 4.000 l, prodam. ☎ 25-800. 4417
33 M2 tegole z 10 kg lepila, umetni kamen za coki, 25 m2, žensko kolo, ugodno prodam. ☎ (068)22-893. 4419

razno

EMAJLIRANJE kopalnih kadi z uvoženim materialom, garancija dve leti. ☎ (064)66-052. 4324
LOKAL v Metliki oddam. ☎ 59-658. 4347
JESEN JE TU. Strokovno urejujemo vrtove in grobove na Dolenjskem. ☎ (068)24-433. 4348

NOVO — NOVO

SIEMENS
SLUŠNI APARATI
s povračilom ZZZS

Pridite naglušni —
— in odidite z več
življenjske radosti —
— v manj kot eni uri —
— s slušnim aparatom

SIEMENS

vsako sredo od 9. — 12. ure

OPTIKA
Novo mesto
Komandanta Staneta 12
tel. 23-110

GATTON

inf. tel. (064) 73-313
od 19.30 do 20.30

d.o.o.

TREBNJE, Kolodvorska 1,
tel.: 068-45-650
45-651
fax: 068-45-652

Najceneje na Dolenjskem:

- proizvodnja betona
- prevozi in strojno vgrajevanje betona
- talne plošče, škarpniki, vinogradniški stebri

Za predplačila 5% popusta
SE PRIPOROČAMO!

Bakrena pločevina za žlebove po 430 SIT/kg v kolutu ali v ploščah ter nerjaveča pločevina različnih debelin od 340 SIT do 370 SIT/kg na zalogi. Prevzem moč vsak dan od 7. ure do 19. ure na naslovu DRAŠLER, Ljubljana, tel.: (061) 262-230.

TEČAJI TUJIH JEZIKOV

TONSON, d.o.o.
vabi otroke, mladino in odrasle k vpisu 40 in 60-urnih tečajev angleškega, španskega, italijanskega in francoskega jezika. Tečaji bodo potekali v prostorih OŠ Grm, s pričetkom predvidoma 20. 10. 92. Informacije in prijave po tel. (068) 85-882 vsak dan od 18. ure.

Ugodno prodam 33 m2 tegole z 10 kg lepila, umetni kamen za coki 25 m2, žensko kolo. Tel.: 068-22-893.

Igralni avtomati, prodaja pikad, novih in rabljenih, izdelovanje igralnih avtomatov, jolly, card, 5x5, vse s Philips monitorji, cene ugodne. **LAMBO ELEKTRONIKA**, Turnarjeva 22, Maribor, tel. (062) 211-504 od poned. do petka, od 8. do 16. ure.

PROLES d.o.o.
Novo mesto
• prodajamo hrastov "lam" parket po 800 SIT/m² in
• odkupujemo hrastovo hlodovino
tel. (068) 41-131, dopoldne (068) 21-814, zvečer

Sodni tolmač vam takoj prevede vse dokumente izdane v srbskem, hrvaškem in makedonskem jeziku. Pokličite po 15. uri na tel.: 25-876.

Slovenci, Slovenke!

Območni odbor slovenske nacionalne stranke Novo mesto vabi na sestanek, ki bo v nedeljo, 18. 10. 92, ob 15. uri v Metropoli. Za člane je sestanek obvezen! Vabljeni!

Švedska zaščita

Dinitrol

da avto ne rjavi
da dalj zdrži

garancija 6 let
Janežič Toni
Skrovnik 15
Tržišče
tel. (068) 49-567

Veselič Vinko
Vrhovci 14
Adlešiči
tel. (068) 57-731

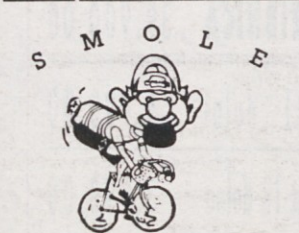
Video-radio
TV servis Rožič

vam poleg prodaje in montaže satelitskih anten orbit za 600 DEM v gotovinskem plačilu ali na 3 obroke po 230 DEM nudi tudi popravilo vseh vrst TV aparatov, videorecorderjev in radijskih aparatov.

Pokličite nas: 068/21-229

LINEX ELECTRONIC d.o.o.
Prečna 4a, 68000 Novo mesto
Slovenija
tel., fax.: (068) 23 492

Cenjene stranke obveščamo, da ugodno nudimo: prodajo, servis in popravila vseh oljnih gorilnikov.

SERVIS IN REZERVNI DELI KOLES
Jože Smole
Žabja vas 27
telefon: 068/ 21 952

EURO 2000 d.o.o.
SAMSUNG
TV-AUDIO-VIDEO
CX 5312 W (55 cm, raven ekran, teletext, AV, stereo) 850 DEM
CX 6813 W (70 cm, raven ekran, teletext, AV, stereo) 1295 DEM
CX 5913 D (63 cm, raven ekran, teletext, AV, stereo) 1250 DEM

Na zalogi imamo bogato ponudbo HI-FI stolpov, videorekorderjev, CD playerjev in kombiniranih mikrovalovnih pečic od 17 l do 34 l.

Posebna ponudba:
SAMSUNG
MIKROVALOVNE PEČICE 17 litrov 800 W 340 DEM
MIKROVALOVNE PEČICE — kombinirane 28 litrov 800 W 400 DEM
MIKROVALOVNE PEČICE 34 litrov 1200 W 880 DEM

Plačljivo v protivrednosti SIT

Vse inf. **SAMSUNG EURO 2000**, Brežice
Tel. (0608) 61-936
B. Milavec 73
Delovni čas od 9. do 12. ure in od 13.30 do 19. ure, ob sobotah od 8. do 13. ure.

Prodajalna SEJALEC

C. komandanta Staneta 3
Novo mesto
tel. (068) 24-132

vam nudi:
• hrano za pse in mačke Dr. Alder's
• zemljo za grobove, pesek, gobe za ikebane, sveče
• veliko izbiro čebulnic jesenskih rož
• čebulček
• vrtno orodje GARDENA
• posode za zelje od 27 do 200 l

DEVIZNI KREDIT po 6.5% obrestni kreditni meri na 3 leta dobijo obrtniki in podjetja na osnovi hipoteke od 40.000 do 200.000 DEM. ☎ (062)775-978, od 8. do 10. ure, in (062)771-728, od 18. do 21. ure. 4355
SATELITSKE ANTENE Amstrad in Maspro po zelo ugodni ceni. ☎ (064) 422-585. 4385
DOLGOROČNI KREDIT z 2.5% letno obrestno mero, ugodno za obrtnike. ☎ (068)44-976 od 11. do 19. ure. 4402

PO KONKURENČNIH CENAH izdelujem peči in bojlerje za centralno in solarno ogrevanje. Garancija za peči je 5 let. ☎ (063)39-878. 4404

ŠIVANJE IN POPRAVILA usnjene konfekcije. Cvelbarjeva 5, Novo mesto. 4407

PROSIM OSEBO, ki je v nedeljo, 11.10., med 11. uro in 11.30 pobrala kaseto z mehaničnim orodjem, ki je bilo pozabljeno pri čistilnih napravah Krke, naj se oglasi na ☎ 23-348. 4418

službo dobi

AKVIZITERJI! Iščemo sodelavca za delo na terenu z lastnim prevozom. Plačilo po dogovoru. ☎ 24-353. 4337

PRIVAT D.O.O. zaposli knjigovodjo in računovodjo z delovnimi izkušnjami. ☎ (068)24-307. 4343

ZASTOPNIKE za območje Dolenjske iščemo. ☎ (061)862-104. 4358

STAREJŠO GOSPO za čiščenje lokala v jutranjih urah iščemo. ☎ 22-366. 4368

SIMPATIČNA DEKLETA za delo za šankom, redno ali honorarno, zaposlimo. ☎ 22-366. 4369

NUDIMO redno ali honorarno zaposlitev. Javite se na ☎ 22-106 v četrtek od 15. do 18. ure. 4378

SPREJMEMO samostojnega mizarja. Mizarstvo Kovač, ☎ 26-000. 4382

ZA NOVI SALON pohištva v Novem mestu zaposlimo samostojnega trgovca(-ko). Pokličite na ☎ 28-135, vsak delavnik med 7. in 9. uro. 4383

IMATE LASTEN PREVOZ in proste vikende? Pokličite ☎ 24-852. Odlični zaslužek. 4391

ŠIŠKO STEKLARSTVO

zaposli delavce
s poklicno ali srednjo šolo tehnične smeri, ki so se pripravljene priučiti v steklarski stroki.
Po treh mesecih poskusne dobe bomo z ustreznimi kandidati sklenili delovno razmerje za nedoločen čas.
Nudimo stimulativno plačilo v prijaznem okolju sodobno opremljene obratovalnice.

ODLIČEN zaslužek vam nudimo s prodajo tekstila na terenu. Možna tudi redna zaposlitev. Kličite v četrtek, od 15. ure dalje na ☎ 23-977.

PIN BIRO, d.o.o.

Cesta brigad 18
Novo mesto

redno zaposli monterja centralne kurjave. Inf. po tel. (068) 25-711

MESARSTVO BOBIČ

razpisuje
prosto delovno mesto mesarja — prodajalca v Sevnici. Inf. po tel.: (068) 76-223 (dopolodne) in (0608) 81-948 (popoldne).

službo išče

ZAHVALA

Ob smrti moža, očeta, starega očeta, brata in svaka

ALOJZA OBRČA

šoferja v pokoju
iz Novega mesta

se zahvaljujemo osebju Doma počitka Metlika za dolgoletno skrb in in
nego ter gospodu proštu za poslovljni obred.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Truplo tvoje zemlja krije,
v temnem grobu mirno spiš,
tvoje srce več ne bije,
bolečin več ne trpiš.
Nam pa žalost srce trga,
solze lijejo oči,
dom je prazen in otožen,
ker tebe, dragi mož in oče,
več med nami ni.

Po hudi bolezni nas je v 68. letu starosti za
vedno zapustil naš dragi mož, ate, tast in stari
ate

FRANC PUCELJ

iz Smečic pri Velikem Trnu

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, vaščanom in
znancem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, izrazili sožalje,
darovali cvetje in nudili pomoč. Še posebej se zahvaljujemo zdravni-
kom in ostalemu osebju pljučnega oddelka Splošne bolnišnice Novo
mesto, ki so mu lajšali bolečine. Zahvaljujemo se tudi Gasilskemu dru-
stvu Veliki Trn za tako lepo spremstvo na njegovi zadnji poti, poslovljne
besede GD in KS Veliki Trn ter gospodu župniku za lepo opravljen
obred. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Niti zbogom nisi rekla,
niti roke nam podala,
smrt te vzela je,
v srcih naših boš ostala.

V 84. letu nas je zapustila draga mama, stara
mama, sestra, teta, tašča in prababica

MARIJA ŽNIDARŠIČ

roj. Sedlar

z Jerman Vrha - Bučka

Prisrčno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste
nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrazili ustna in pisna sožalja, da-
rovali cvetje, vence, sveče, sv. maše in našo mammo pospremili na zadnji
poti. Posebno se zahvaljujemo Cimpermanovim, Pungeršičevim, Ja-
lovčevim ter Podjetju za PTT promet Novo mesto in kolektivu Pošte
Škocjan. Hvala tudi gospodu župniku za lepo opravljen pogreb in cerk-
venemu pevskeemu zboru za lepo zapete žalostinke. Vsem še enkrat is-
krena hvala.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 57. letu starosti nas je nenadoma zapustil

FRANC NOVAK

iz Stranske vasi

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali in nam v težkih
trenutkih stali ob strani.

Žalujoci: žena Ana, hčerka Jana in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 61. letu starosti nas je zapustil naš dragi
mož, oče, stari oče in sin

IVAN KABUR

Belokranjska c. 71, Novo mesto

Iskrena zahvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za darovano
cvetje in izrečena sožalja.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je zapustila draga ma-
ma, stara mama, sestra in teta

PAVLA UDOVČ

rojena Goršin

Črmošnjice pri Stopičah

Iskrena zahvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v
težkih trenutkih pomagali, izrazili sožalje, darovali vence, cvetje in sveče
in jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala Mizarstvu Blat-
nik, lesnemu obratu Pionir in g. patru Felicijanu iz samostana za lepo
opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Utihi je tvoj glas,
obstalo tvoje srce,
ostali so samo sledovi
priidnih rok
in kruto spoznanje,
da se ne vrneš več!

Nepričakovano in komaj v 57. letu starosti
nas je tragično zapustil naš dragi mož, ati,
brat, ded in stric

JOŽE PODPADEC st.

s Kamnega Potoka 11 pri
Trebnjem

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in
znancem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam tako
nesebično pomagali, podarili toliko lepega cvetja in nam izrekli sožalje.
Posebno se zahvaljujemo družinam Mlakar, Lenič, Povše in Novak, de-
lovnim organizacijam Trimo, Akropol in Iskra. Najlepša hvala g. žup-
niku za lepo opravljen obred in pevcem za zapete žalostinke. Hvala
vsem, ki ste ga spremili na zadnji poti.

Žalujoci: žena Vida, sinova Jože z družino in Janez, hči Vida,
bratje in sestre z družinami ter drugi sorodniki

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je po težki bolezni zupu-
stila draga mama, stara mama in sestra

MARIJA VEHAR

iz Smolenje vasi 5

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, delavcem Splošne bol-
nišnice Novo mesto-pralnice in vsem vaščanom za izrečeno sožalje,
podarjeno cvetje in sveče. Posebno se zahvaljujemo sosedom za vses-
transko pomoč, osebju internega oddelka, g. župniku in proštu Luki za
opravljen obred.

Žalujoci: sin Marjan in hči Zdenka z družinama ter ostalo
sorodstvo

ZAHVALA

Živeti — umreti je usoda naša,
a cilj nam je visoko posajen!
(O. Župančič)

Tiho in nenadoma je ugasnilo srce

JANEZU PERŠETU

iz Črnomlja

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem,
znancem, kiste ga pospremili na zadnji poti, izrazili sožalje in podarili
cvetje. Posebno se zahvaljujemo Petrolu iz Brežic in Črnomlja za vses-
transko pomoč, g. kaplanu, govornikom in godbi na pihala Črnomelj.

Žalujoci: sin Vinko, hči Silva, mama, brat Jure, sestri
Tončka in Mimica z družinami

Novo mesto, 9.10.1992

ZAHVALA

Ob zadnjem slovesu našega dragega moža,
očeta, dedija, brata, svaka in strica

FRANCA RESNIKA

iz Bircne vasi, roj. 1931

se zahvaljujemo vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti. Hvalež-
ni smo vsem za izrečena ustna in pisna sožalja. Zahvaljujemo se osebju
pljučnega in urološkega oddelka za lajšanje zadnjih dni njegovega živ-
ljenja, še posebej dr. Glucksu in dr. Kramarju, g. župniku za opravljen
obred, pevcem Ruperč Vrha, g. Šinigoju za poslovljne besede. Hvala
delovnim organizacijam SZ-SVP Novo mesto, CP Novo mesto, Obči-
ni Novo mesto, Geodetski upravi, Vrtinariji Novo mesto, Cvetju- Agra-
ria Čatež, Pogrebnim storitvam Štefan Golovrški, Društvu upokojen-
cev in vsem sosedom, prijateljem in sorodnikom, ki ste bili z nami v
težkih trenutkih slovesa. Ohranite ga v lepem spominu!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 53. letu nas je po hudi bolezni zapustil

IVAN SENOŽETNIK

iz Meniške vasi 67

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za iz-
rečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče in pomoč v težkih trenutkih ter
vsem, ki ste ga spremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi osebju
pljučnega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto, Zdravilišču Dolenj-
ske Toplice, govornikom in upokojencem. Posebno zahvalo izrekamo
gasilec in g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: žena Darinka ter ostalo sorodstvo

Portret tega tedna

Uroš Vučajnk

dobovskem igrišču. Če je slabo vreme, se igra v stanovanju. Včasih ga med vajo prime, da bi odložil harmoniko, stekel po kolo in se pridružil vrstnikom pri dirkah po ulicah Dobove. Toda potem ne bi nikoli znal tako dobro igrati harmonike, kot znajo tisti, ki jih je že pred leti občudoval na televiziji.

Pri šestih letih mu je bilo dovolj tihih želja. Odločil se je in prosil dedka Mrza v vrtcu, naj mu prinese pravo harmoniko. Dobri starci seveda ni imeli dovolj denarja, pod domačo novoletno jelko pa ga je čakala mala ruska harmonika, ki jo še vedno skrbno hrani. Tako jo je prijel in poskusil zaigrati »Sivo kučmo«. Tako se je začela velika ljubezen med Urošem in harmoniko. Medtem ko je v prvem in drugem razredu igral na klavirsko, je lani na priporočilo svojega profesorja prijel za gumbno z melodijskimi basi. K temu je pripomogel tudi Urošev ded, sicer dolgoletni član godbe na pihala, ki je primaknil svoje prihranke za novo Piginjevo harmoniko s 96 gumbi. Ta instrument daje mnogo več različnih možnosti za izvajanje v glasbi kot klavirski.

Uroš potuje vsak petek na vaje v Maribor k prof. Magdiču, ki je prepričan, da je treba hiteti s praktičnim učenjem na harmoniki. Tako ga zdaj že pripravlja na srednjo glasbeno šolo, ki se je bo lotil naslednje leto. Vučajnkovi se kar malo bojijo, saj bo moral njihov sin, če bo tako vztrajen kot doslej, že zelo mlad po svetu. Morda v Rusijo, kjer se šolajo najboljši harmonikarji.

Uroš si še vedno na tihem želi, da bi postal šofer kot njegov oče in bi vozil po tujih krajih. A zdaj, ko je že toliko dela vložil v učenje harmonike, že ni več povsem prepričan. Rad bi vozil, a tudi igral. Ko bo dozorel čas, se bo že odločil. Medtem pa bo redno igral, nabiral teoretično znanje v glasbeni šoli, se trudil s težkimi skladbami in vmes za razvedrilo »urezal« še kakšno domačo. Še naprej bo vozil kolo, igral nogomet, pomagal očetu in se jezil, ko bo moral pomivati posodo ali stopiti v trgovino. Tako pač, kot to počnejo fantje njegovih let.

BREDA DUŠIČ-GORNIK

Uroš je vesten, točen na vaji in resno dela. Pravi, da mu ni težko vaditi in se učiti. Drugače pa je tak kot njegovi sovrstniki. Rad se vozi s kolesom in igra nogomet na

Nagrade za pravočasne plačnike

Glavna nagrada — pred-soba Alp

NOVO MESTO — Ob zadnji letošnji izterjavi naročnine za Dolenjski list bomo naročnike, ki so hkrati tudi redni plačniki, bogato nagradili. Prvo nagrado, Alpsovo pred-soba, je kupila naša časopisna hiša, ostale nagrade — avtoradio, walkman, namizni računalnik ter osem tolažilnih nagrad — žepnih kalkulatorjev pa je prispeval Technoshop, d.o.o., Suhor pri Metliki, kjer imajo prav zdaj akcijsko prodajo televizorjev, video in hi-fi aparatov Samsung. Vse, ki se bodo pri njih odločili za nakup in prinesli s seboj zadnji izvod Dolenjskega lista, bodo nagradili še z lepim darilom. Po bančnih izpiskih sodeč že pridno plačujete naročnino, za zbiranje glavne nagrade, pred-sobe Alp, pa bodo prišli v poštev vsi, ki so ali pa bodo po pošti ali v našem naročniškem oddelku plačali naročnino do torka, 20. novembra. Nasvidenje do prvega zbiranja!

RAZSTAVA ČISTOPASEMSKIH PSO

NOVO MESTO — Kinološko društvo Novo mesto bo v nedeljo, 18. oktobra, med 13. in 16. uro na igrišču Centra srednjih šol v Šmihelu ljubiteljem psov in lastnikom predstavilo čistopasemske pse z območja novomeške občine. Priznani kinologi bodo obiskovalcem na razstavi do potankosti opisali vsakega razstavnega psa. V primeru slabega vremena bo prireditev naslednjo nedeljo, 25. oktobra.

D. R.

VSE ZA FOTOGRAFIJO — V bivših prostorih metliške Vinske kleti v Bršljunu je mojster fotografije Bojan Radović v ponedeljek odprl atelje, imenovan Vista 21. Na 150 kvadratnih metrih je prav razkošno opremljen razstveni prostor s trgovino in zastopstvom znanih svetovnih fotografskih firm Ilford, Durst in Jobo. Poleg tega prostora, kjer bo mogoče opravljati tudi zahtevna fotografska dela, je delavnica za okvirjanje fotografij, za kaširanje in plastificiranje. Vista 21 ima tudi najodobnejše opremljen fotografski laboratorij za črno-belo fotografijo. Svojo trgovino ima Radović že nekaj časa tudi sredi Novega mesta v prostorih Doma kulture. Na otvoritvi je bila predstavljena kompletna dejavnost tega podjetja, ki obsega tudi pripravo zahtevnih katalogov, prospektov, koledarjev, oblikovanja, celostne podobe, predstavitev izdelkov na raznih sejnih. (Foto: J. Pavlin)

KLIC V SILI

NOVO MESTO — Ta četrtek bo med 18. in 20. uro na vaš klic pri telefonu 23-304 čakala pedagoginja Marija Jaklič.

Čigavo je črno naselje Koreja?

Ko so iz zasilnega naselja pri Novi vasi odšli delavci, so se vanj naselili novi »brezdomci« — Zdaj nihče ne ve, na čigavem so in kaj bo z njimi

JESENICE — V Novi vasi pri Bregani, v krajevni skupnosti Jesenice na Dolenjskem, se nahaja čudno naselje, ki ga domačini imenujejo Koreja. Kako je dobilo to ime, postane jasno vsakomur, ki ga obišče. To je barakarsko naselje, v katerem danes živi po oceni ene izmed stanovalk približno trideset družin. 80 odst. »Korejcev« je žumberčanov, ostali so pretežno Hrvati. Nedavno tega je zavetje v teh črnogradnjah poiskalo tudi nekaj beguncev.

Dolga leta se za propadajoče stavbe in za njihove prebivalce ni nihče zmenil, a zdaj se je zadeva zaostri, ker so nekateri prebivalci Koreje naleteli na nepremostljive ovire. Tisti, ki so želeli pri-

sejo domov tako nizke plače, da si z njimi ne morejo kaj prida pomagati. Na občini pravijo, da vode in elektrike ne plačujejo. Nekateri so v naselju tudi že po dvajset let in menda imajo v naselju celo telefon. Mladih družin je malo, večina od njih je izjemoma dobila državljanstvo. Njihovi otroci obiskujejo hrvaške šole in so bili vsa ta leta pravzaprav brezdomci, saj jim ob rojstvu niso mogli vpisati stalnega bivališča.

Zaradi težav ob pridobivanju državljanstva ali začasnega bivanja za tujce so o zadevi začeli razmišljati tudi občinski možje in žene. Začeli so brskati po papirjih in odkrili, da so se lotili trdega

splošnem neredu so si tam življenjski prostor poiskali različni ljudje. Dolgo so bili prepričani, da živijo v zapuščenih vojaških objektih, saj jim je to dala vedeti tudi vojska, ko od njih pobirala stroške za elektriko in vodo. Odkar je vojska odšla, ne vedo več, na čigavi zemlji živijo.

B.DUŠIČ-GORNIK

V MARIBORU BO 25. FESTIVAL NAREČNIH POPEVK

MARIBOR - V soboto zvečer, 24. oktobra, bo v Mariboru 25. jubilejni slovenski popevkarški festival, Popevka vesele jeseni 92. Od 50 predlaganih skladb je bilo izbranih 16, ki bodo na festivalu prvič javno predstavljene. Skladbe bodo letos ponovno izvedene v živo, festivalskemu orkestru pa bo dirigiral Edvard Holnthaner. Na festivalu bodo sodelovali naslednji izvajalci: Karli Gradišnik, Miran Zadnik, Bratje iz Oplotnice, Čudežna polja, 7. Raj, Ansambel Slovenija, Jože Kobler, Mateja Horvat, Don Juan in Damjan Zih, Ljubo Huzjan in Jože Ekart, Edvin Fliser, Nuša in Karavans, Stanka Macur, Irena Vrčkovnik, Magnet, New swing quartet in Alenka Godec.

PRVO SREČANJE »FRAJTONARJEV«

MOKRONOG — V nedeljo, 25. oktobra, ob 14. uri bo v mokronoškem kulturnem domu prvo srečanje harmonikarjev »frajtonarjev« v tem kraju. Prireditev pripravlja Center interesnih dejavnosti Trebnje, ki želi, da bi imelo to srečanje kar najboljši odziv tako pri »frantonarjih« kot pri občinstvu. Nastopili bodo lahko vsi, ki se bodo organizatorjem prijavili po telefonu 068-49015 ali na dan nastopa v Mokronogu do 12. ure. Najboljše izvajalce čakajo nagrade, enako obiskovalce, izmed katerih bodo dobitnike dobili z zbiranjem vstopnic. Zapišimo še, da načrtujejo prireditelji to srečanje že zdaj kot tradicionalno.

DOLENJSKI LIST

Vaš četrtkov prijatelj

Dolenjka za vas

Ob 40-letnici prireditve na Glavnem trgu v Novem mestu

NOVO MESTO — Ob svoji 40-letnici pripravlja trgovsko podjetje Dolenjka v soboto med 15. in 19. uro na Glavnem trgu veliko prireditev, katere osrednji del bo zbiranje desetih glavnih nagrad za Dolenjkine kupce, med katerimi bo tudi renault 5. Ob tej priložnosti želijo delavci tega podjetja povabiti na trg čimveč ljudi, ki se bodo veselili skupaj z dobitniki nagrad. Zato so povabili ansambel Slak in pripravili veliko gala modno revijo Laboda in Beti. Manekenska vrsta Reklam studia je tokrat prvič povabila v Novo mesto v svetu že uveljavljene manekenke. Oblačila si bodo poleg domačih deklet Lidije Lenarčič, Karle Jordan, Polone Lumpert, Mile Piltaver in najnovejšega odkritja Marka Klinca, Barbare Zajc iz Mokronoga, tudi Vesna Musič, miss Slovenije 1990, Teja Skarza, miss Slovenije 1991, Tanja Lampret, miss Boss 1992, Jasmina Ivanović, finalistka izbora za obraz leta 1992, in Mojca Mladenović, najmlajša med najlepšimi in prva spremljevalka na izboru Obraz leta 1992.

V oblačilih Beti in Labod se bodo predstavili tudi manekeni Igor Brulc, Rihard Romih, Vlado Skrinjar, Janez Gimpelj in Aljoša Sattler. Modno revijo bo vodila Mojca Blažej-Cirej.

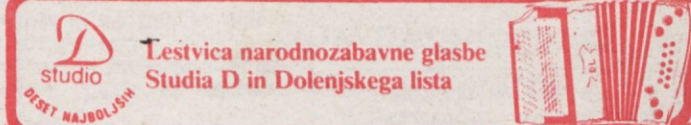

BARBARA ZAJC — Mlada Mokronožanka v kopalkah Beti.

Nagradna igra

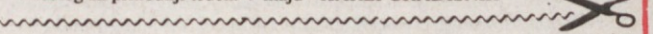
3.000 SIT ZA PRAVILEN ODGOVOR — Nagrada je šla tokrat v Metliko; da smo za uganko tedna izbrali streho mestne hiše, pa je prva, natanko ob 8. uri, sporočila domačinka Terezija Gregorčič. Šestova 7. Belokranjci, in teh ni bilo malo, so vsi po vrsti uganili, da smo se s fotografskim aparatom v roki vrteli okoli njihovega poslopja občinske skupščine. Med nepravilnimi odgovori iz drugih krajev Dolenjske pa so bili na primer tudi Slovinova stavba v Brežicah in Kartuzija Pleterje. Kako boste uganili ta teden, bomo slišali že v četrtek od 8. ure dalje, ko vas bomo čakali na telefonski številki 23-610. Prvi, ki bo uganil, katero streho ene od javnih stavb smo fotografirali, in je ali bo postal naročnik Dolenjskega lista, bo po pošti dobil 3.000 tolarjev.

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado VALERIJI KRANJC iz Celja. Nagradjenki čestitamo!

- Lestvica je ta teden takšna:
- (2) Naše malo kraljestvo - MARELA INTERNATIONAL
 - (3) Pesem nikoli ne umre - BRATJE IZ OPLOTNICE
 - (1) Bog hišo vašo naj živi - FANTJE Z VSEH VETROV
 - (4) Samo da sem doma - ANS. VRTNICA
 - (7) Tiho teče reka - ANS. TONJA VERDERBERJA
 - (5) Cvet pod planinami - ANS. NAGELJ
 - (6) Moja zidanica - ANS. LOJZETA SLAKA
 - (8) Po Dolenjski - PETER FINK
 - (9) Nate smo ponosni - ANS. PETRA FINKA
 - (10) Lepa naša domovina - ANS. SLOVENIJA

Predlog za prihodnji teden: V maju - KARLI GRADIŠNIK

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca«!

Revna država! — »Nekoga« je nekdo najel — Kje so Ravnace? — Gumb za izklop T. Gašperiča — Želimo vedeti, kdo nas kliče — Ima dr. Drnovšek telefon?

V času, ko je poleti dežurni novinar »Dolenjca« na voljo bralecem, je zdaj že trda tema, zato je od prejšnjega četrtka treba klicati na telefonsko številko 23-606 dve uri prej. Zdi se, da so mnogi bralci to opozorilo spregledali, klicev je bilo namreč razmeroma malo.

Poštarji imajo ta mesec veliko dela z raznašanjem obvestil, kdo je od lanskih zaslužkov dal premalo državi (tistih, ki bi jim dolgovala država, najbrž ne bo veliko). Koliko dohodnine mora še plačati, je izvedela tudi hčerka bralca z Vinice. Gospod sicer razume, da država brez davkov in podobnih dajatev ne more živeti, nikakor pa mu ne gre v račun, da mora njegova hčerka odšteti dohodnino od slabo plačanega honorarnega dela med lanskimi počitnicami. Če bi zaslužila že za knjige, bi se mu še zdelo nekako pravično, tako pa... Še bolj je huda bralka iz Straže. Pravi, da lani ni bila po svoji krivdi brez dela na puklu državi, z denarjem, ki ga je prejela kot brezposelna, pa ne bi bilo mogoče ne živeti ne umreti. In zdaj mora za tiste fičnike plačati še dohodnino. »Je ta država res tako revna, da bo lahko obstala le s podporo tudi najrevnejših?« se sprašuje bralka.

Ni skrivnost, kateri občinski mož v Črnomlju gradi hišo. Skrivnost pa naj bi menda bila, kateri lastnik rovokopača je pri izkopu jaška na Viniški cesti, potrebnega za občinarjevo hišo, pokodoval telefonski kabel. Bralec iz Črnomlja se zdi, da s takimi skričalnicami ne bomo nikamor prišli, še sploh pa ne, če je krivec v »Dolenjcu« proglašen samo za »nekoga«. Po njegovem bi se ob škodi za tisoč mark graditelj moral spomniti, koga je najel za izkop jaška. Belokranjske Ravnace niso tako velika in daleč naokoli poznana vas, da za pot do nje ne bi bili potrebni kašipoti. Slednjih pa vseeno ni, niti enega, pravi vaščanka M. D. »Ne vemo, ali pripadamo milemu Bogu ali krajevni skupnosti, in da se krajevni veljaki ne brigajo dosti za nas, dokazuje tudi asfaltna cesta skozi vas: že dolgo, predolgo se nihče ne spomni, da bi jo popravil, kjer so jo prekopavali za telefonski kabel in vodovod.«

Toni Gašperič ne gre na živce samo tistim, ki jih »nasaja« v svojih humoreskah, ampak tudi mnogim poslušalcem Studia D. Gospe iz Bršljina je poznana ena od boljših plati radia, in sicer gumb za izklop. Pogosto ga uporabi, ko zasliši Tonijev glas, zlasti ob torkih zvečer, ko dolgojezični Belokranjec telefonari naokoli. »Le koga zanimajo podrobnosti, ki jih Gašperič izbrska o tem ali onem človeku? Če bi to počel vsaj z okusom, tankočutno, pa ne! In kdo njegovo 'go-bezdanje' plača?«

Za vse, ki so klicali in smo povzeli njihove besede, vemo, kdo in od kod so, bralec iz Novega mesta pa na noben način ni hotel povedati, kdo da je. Izjemoma ga omenjamo in sporočamo, da bomo skušali upoštevati njegove pripombe, ki jih je izrekel na račun tele-rubrike in časopisa sploh, čeprav ne vemo, kdaj bodo policisti naredili red

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefon (068)23-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnil.